

Dz.U. 2018 poz. 1906

**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 14 września 2018 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 870), z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 26 stycznia 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Straży Marszałkowskiej (Dz. U. poz. 730) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 11 września 2018 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje art. 47 ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Straży Marszałkowskiej (Dz. U. poz. 730), który stanowi:

„Art. 47. Ustawa wchodzi w życie z dniem 20 maja 2018 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 3 pkt 4 i 5, art. 4 pkt 3, 4 i 6, art. 6 pkt 2–5, pkt 6 w zakresie art. 88 ust. 4 pkt 2 oraz pkt 7, art. 8, art. 9, art. 21 pkt 3, 5 i 6, art. 22, art. 23 pkt 2, art. 25–27, art. 29, art. 35 pkt 10 lit. b tiret drugie w zakresie pkt 4, pkt 12 w zakresie ust. 2, pkt 16 lit. b i pkt 17 w zakresie art. 35, które wchodzi w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 38 i art. 39, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 14 września 2018 r. (poz. 1906)

USTAWA

z dnia 28 sierpnia 1997 r.

o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady tworzenia i działania funduszy emerytalnych, zwanych dalej „funduszami”.

Art. 2. 1. Fundusz jest osobą prawną.

2. Przedmiotem działalności funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych i ich lokowanie z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu emerytury po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego oraz emerytury częściowej, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270), lub okresowej emerytury kapitałowej, o której mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 926), z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Przedmiotem działalności dobrowolnego funduszu jest prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego, zwanego dalej „IKE”, lub indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, zwanego dalej „IKZE”, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776).

4. Przedmiotem działalności pracowniczego funduszu zarządzanego przez pracownicze towarzystwo, którego założycielem lub akcjonariuszem jest pracodawca zagraniczny, oprócz działalności, o której mowa w ust. 2 i 3, może być przyjmowanie składek pracowników zagranicznych związane z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego na pokrycie w całości albo w części ryzyk biometrycznych lub gwarancji, zwane dalej „przyjmowaniem składek pracowników zagranicznych”, na podstawie umowy o przyjmowanie składek zawartej przez pracowniczy fundusz z zakładem ubezpieczeń na życie, w ramach której zakład ubezpieczeń na życie przejmuje obsługę wszelkich ryzyk biometrycznych lub gwarancji związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego, zwanej dalej „umową o przyjmowanie składek”.

Art. 3. 1. Organem funduszu jest towarzystwo emerytalne, zwane dalej „towarzystwem”, utworzone zgodnie z przepisami ustawy.

2. Towarzystwo tworzy fundusz oraz, jako jego organ, zarządza nim i reprezentuje w stosunkach z osobami trzecimi.

3. Towarzystwo reprezentuje fundusz w sposób określony dla reprezentacji towarzystwa w jego statucie.

Art. 4. Siedziba towarzystwa jest siedzibą funduszu.

Art. 5. Członkowie funduszu nie odpowiadają za jego zobowiązania.

Art. 6. 1. Składki wpłacone do funduszu, nabyte za nie lub w związku z nimi prawa i pożytki z tych praw stanowią jego aktywa.

2. Wartość aktywów netto funduszu ustala się pomniejszając wartość aktywów funduszu o jego zobowiązania.

3. Aktywa związane z wykonywaniem obowiązków wynikających z umowy o przyjmowanie składek nie mogą być przedmiotem egzekucji skierowanej przeciwko zakładowi ubezpieczeń na życie oraz objęte postępowaniem układowym, a także nie wchodzi w skład masy upadłości zakładu ubezpieczeń na życie.

Art. 7. Ustawa nie narusza przepisów innych ustaw, które przewidują wypłatę świadczeń pieniężnych w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 2003/41/WE z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (Dz. Urz. WE L 235 z 23.09.2003). Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

Art. 8. Użyte w niniejszej ustawie określenia mają następujące znaczenie:

- 1) podmiot związany – oznacza w stosunku do danego podmiotu jednostkę dominującą, zależną lub stowarzyszoną w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, 398, 650 i 1629) oraz jednostkę zależną od jednostki dominującej w stosunku do tego podmiotu;
- 1a) jednostka dominująca – oznacza jednostkę dominującą w rozumieniu przepisów o rachunkowości;
- 2) członek funduszu – oznacza osobę fizyczną, która uzyskała członkostwo w funduszu zgodnie z przepisami ustawy;
- 3) wypłata transferowa – oznacza przeniesienie środków znajdujących się na rachunku członka z jednego funduszu do innego funduszu lub przeniesienie tych środków dokonywane między rachunkami tego samego funduszu, bez względu na stan rachunku;
- 3a) dobrowolny fundusz – oznacza fundusz utworzony i zarządzany przez powszechne towarzystwo, prowadzący IKE lub IKZE;
- 3b) składki – oznacza składki wpłacone do otwartego funduszu, składki wpłacone i akcje przeniesione do pracowniczego funduszu oraz środki wpłacone do dobrowolnego funduszu;
- 4) (uchylony)
- 4a) okresowa emerytura kapitałowa – oznacza emeryturę, o której mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych;
- 4b) (uchylony)
- 5) otwarty fundusz – oznacza otwarty fundusz emerytalny, który został utworzony i jest zarządzany przez powszechne towarzystwo;
- 6) pracowniczy fundusz – oznacza pracowniczy fundusz emerytalny, który został utworzony i jest zarządzany przez pracownicze towarzystwo;
- 6a) fundusz emerytalny FUS – oznacza fundusz emerytalny Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o którym mowa w art. 55 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.²⁾);
- 7) towarzystwo – oznacza spółkę akcyjną będącą organem funduszu;
- 8) powszechne towarzystwo – oznacza powszechne towarzystwo emerytalne będące organem otwartego funduszu lub dobrowolnego funduszu;
- 9) pracownicze towarzystwo – oznacza pracownicze towarzystwo emerytalne będące organem pracowniczego funduszu;
- 10) pracodawca zagraniczny – oznacza podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, mający siedzibę na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej albo Konfederacji Szwajcarskiej, który, w rozumieniu właściwych przepisów prawa ubezpieczeń społecznych i prawa pracy tego państwa, jest pracodawcą lub osobą prowadzącą działalność na własny rachunek;
- 11) zagraniczny organ nadzoru – oznacza krajowe władze państwa członkowskiego Unii Europejskiej, właściwe w zakresie nadzoru nad realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego;
- 12) program emerytalny pracodawcy zagranicznego – oznacza zasady gromadzenia oszczędności na cele emerytalne, obowiązujące pracodawcę zagranicznego;
- 13) gwarancje – oznacza gwarancje wyników inwestycyjnych oraz danego poziomu świadczeń;
- 14) pracownik zagraniczny – oznacza osobę fizyczną zatrudnioną przez pracodawcę zagranicznego;
- 15) ryzyka biometryczne – oznacza ryzyka związane ze śmiercią, niepełnosprawnością lub długowiecznością;
- 16) zakład ubezpieczeń na życie – oznacza zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 999, 1000 i 1669);

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 357, 398, 650, 697, 730, 771, 1076, 1544, 1577, 1613, 1629 i 1669.

- 17) rynek regulowany w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska – oznacza działający w sposób stały w państwach, o których mowa w art. 141 ust. 4, system obrotu instrumentami finansowymi dopuszczonymi do tego obrotu, zapewniający inwestorom powszechny i równy dostęp do informacji rynkowej w tym samym czasie przy kojarzeniu ofert nabycia i zbycia instrumentów finansowych oraz jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów, zorganizowany i podlegający nadzorowi właściwego organu, a w przypadku rynku działającego w państwach będących członkami Unii Europejskiej – uznany przez to państwo za spełniający te warunki i wskazany Komisji Europejskiej jako rynek regulowany.

Art. 8a. Jeżeli w ustawie jest mowa o ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449 oraz z 2018 r. poz. 1091, 1608 i 1629), należy przez to również rozumieć odpowiednie przepisy prawa ubezpieczeń społecznych i prawa pracy dotyczące organizacji programów emerytalnych, właściwe dla państwa będącego siedzibą pracodawcy zagranicznego.

Rozdział 2

Fundusze emerytalne

Art. 9. 1. Fundusz jest tworzony jako otwarty, pracowniczy lub dobrowolny.

2. Fundusz tworzony jest wyłącznie przez towarzystwo.

Art. 10. 1. Nazwa otwartego funduszu zawiera określenie „otwarty fundusz emerytalny”, nazwa pracowniczego funduszu zawiera określenie „pracowniczy fundusz emerytalny”, a nazwa dobrowolnego funduszu zawiera określenie „dobrowolny fundusz emerytalny”.

2. Wyłącznie fundusz utworzony zgodnie z niniejszą ustawą jest uprawniony do używania w swojej nazwie lub do określenia prowadzonej przez siebie działalności albo w reklamie określenia „fundusz emerytalny”.

Art. 11. Czas trwania funduszu jest nieograniczony.

Art. 12. Utworzenie funduszu wymaga:

- 1) nadania funduszowi statutu przez towarzystwo;
- 2) zawarcia przez towarzystwo z depozytariuszem umowy o przechowywanie aktywów funduszu;
- 3) uzyskania przez towarzystwo zezwolenia na utworzenie funduszu;
- 4) wpisania funduszu do rejestru funduszy.

Art. 13. 1. Statut funduszu jest uchwalany przez walne zgromadzenie towarzystwa.

2. Statut funduszu określa:

- 1) nazwę funduszu;
- 2) firmę, siedzibę i adres towarzystwa;
- 3) wysokość kapitału zakładowego towarzystwa, skład akcjonariuszy towarzystwa i ilość posiadanych przez nich akcji;
- 4) sposób reprezentacji funduszu przez towarzystwo;
- 5) firmę (nazwę), siedzibę i adres depozytariusza;
- 6) rodzaje, maksymalną wysokość, sposób oraz tryb kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających fundusz, z wyłączeniem kosztów wskazanych w art. 136a, w tym koszty, o których mowa w art. 182a;
- 6a) wysokość opłaty, o której mowa w art. 134 ust. 1;
- 7) sposób informowania przez fundusz o zmianach statutu;
- 8) inne dane przewidziane w przepisach ustawy.

3. Poza danymi, o których mowa w ust. 2, statut otwartego funduszu określa:

- 1) dziennik o zasięgu krajowym przeznaczony do ogłoszeń funduszu;
- 2) terminy ogłaszania przez fundusz prospektu informacyjnego.

4. Poza danymi, o których mowa w ust. 2, statut pracowniczego funduszu określa:

- 1) terminy oraz formę i tryb wypłaty środków zgromadzonych na rachunkach członków;
- 2) zasady prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusz, wraz z informacją o tym, czy fundusz będzie sam zarządzał aktywami, czy też powierzy zarządzanie aktywami osobie trzeciej;
- 3) zasady przyjmowania składek pracowników zagranicznych, firmę (nazwę), siedzibę i adres zakładu ubezpieczeń na życie oraz zasady odpowiedzialności związanej z ryzykami biometrycznymi lub gwarancjami – w przypadku gdy w statucie funduszu określono możliwość przyjmowania składek pracowników zagranicznych.

4a. Poza danymi, o których mowa w ust. 2, statut dobrowolnego funduszu określa:

- 1) tryb oraz warunki zawarcia i rozwiązania umowy o prowadzenie IKE oraz IKZE;
- 2) zasady prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusz.

4b. W przypadku gdy założycielem lub akcjonariuszem pracowniczego towarzystwa jest pracodawca zagraniczny i z przepisów jego krajowego prawa ubezpieczeń społecznych i prawa pracy wynika taki wymóg, statut pracowniczego funduszu może zawierać postanowienia dotyczące przekazywania przez fundusz temu pracodawcy lub jego pracownikom dodatkowych informacji, w szczególności dotyczących:

- 1) rodzaju ryzyka finansowego, technicznego i innych ryzyk związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego;
- 2) podziału ryzyka, o którym mowa w pkt 1;
- 3) docelowego poziomu świadczenia, w przypadku gdy program emerytalny pracodawcy zagranicznego przewiduje pokrycie ryzyk biometrycznych lub gwarancji;
- 4) kwoty wypłaty lub świadczenia z programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego przewidującego pokrycie ryzyk biometrycznych lub gwarancji, w przypadku zaprzestania zatrudnienia;
- 5) w przypadku gdy uczestnicy programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego ponoszą ryzyko inwestycyjne – zakresu wyboru polityki inwestycyjnej, jeżeli ma zastosowanie, oraz rzeczywistych portfeli inwestycyjnych, a także informacji dotyczących ryzyka i kosztów związanych z inwestycjami;
- 6) postanowień odnoszących się do przeniesienia praw do wypłaty z programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego na inną instytucję pracowniczych programów emerytalnych, w przypadku rozwiązania stosunku pracy.

4c. W przypadku zawarcia w statucie pracowniczego funduszu możliwości przyjmowania składek pracowników zagranicznych do statutu dołącza się pisemne zobowiązanie pracodawcy zagranicznego do przejęcia odpowiedzialności od zakładu ubezpieczeń na życie w zakresie, w jakim wynika to z umowy o przyjmowanie składek, w szczególności w przypadku zaniechania przez pracodawcę zagranicznego regularnego opłacania składek pracowników zagranicznych na pokrycie w całości albo w części ryzyk biometrycznych lub gwarancji.

5. Prezes Rady Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe dane, jakie powinny być zamieszczone w statucie funduszu, jeżeli wymaga tego interes członków funduszu.

Art. 14. 1. Do wniosku towarzystwa o wydanie zezwolenia na utworzenie funduszu należy dołączyć:

- 1) statut funduszu;
- 2) umowę z depozytariuszem;
- 3) zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 4) dane osobowe osób zatrudnionych w towarzystwie lub osób, które towarzystwo zamierza zatrudnić, mających istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu;
- 5) listę osób wyznaczonych przez depozytariusza bezpośrednio odpowiedzialnych za należyte wykonywanie obowiązków określonych w umowie;
- 6) informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym osób, o których mowa w pkt 4 i 5, ze wskazaniem, które z tych osób są doradcami inwestycyjnymi.

2. Do wniosku pracowniczego towarzystwa o wydanie zezwolenia na utworzenie pracowniczego funduszu należy także dołączyć umowę o przyjmowanie składek oraz informację o państwach, z których będą przekazywane środki do pracowniczego funduszu, jeżeli statut pracowniczego funduszu przewiduje możliwość przyjmowania składek pracowników zagranicznych.

Art. 14a. Oświadczenie, o którym mowa w art. 14 pkt 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 15. 1. Komisja Nadzoru Finansowego, działająca na podstawie odrębnych przepisów, zwana dalej „organem nadzoru”, wydaje zezwolenie na utworzenie funduszu w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zezwolenie jest równoznaczne z zatwierdzeniem statutu funduszu.

2. Organ nadzoru odmawia zezwolenia, jeżeli:

- 1) wniosek i dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie;
- 2) statut funduszu nie zabezpiecza należycie interesów członków funduszu;
- 3) osoby, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5, nie dają rękojmi należytego wykonywania powierzonych obowiązków.

3. W przypadku udzielenia zezwolenia na utworzenie pracowniczego funduszu, organ nadzoru zawiadamia Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych o udzieleniu tego zezwolenia, dołączając informację o jego treści.

Art. 16. 1. Po uzyskaniu zezwolenia na utworzenie funduszu towarzystwo niezwłocznie składa do sądu rejestrowego wniosek o wpisanie funduszu do rejestru funduszy.

2. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) zezwolenie na utworzenie funduszu;
- 2) statut funduszu;
- 3) statut towarzystwa tworzącego fundusz wraz z zaświadczeniem albo oświadczeniem o wpisie do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 4) listę członków zarządu towarzystwa.

2a. Do oświadczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, przepis art. 14a stosuje się odpowiednio.

3. Rozpoznanie wniosku przez sąd rejestrowy następuje w terminie 14 dni od dnia jego złożenia.

4. Sąd rejestrowy odmawia wpisania funduszu do rejestru funduszy, jeżeli nie zostały spełnione warunki określone ustawą.

5. Niezwłocznie po wpisaniu funduszu do rejestru funduszy fundusz doręcza organowi nadzoru odpis z tego rejestru.

Art. 17. 1. Wpis do rejestru funduszy obejmuje:

- 1) nazwę funduszu;
- 2) firmę, siedzibę i adres towarzystwa, sposób reprezentacji towarzystwa oraz numer wpisu towarzystwa do rejestru przedsiębiorców i oznaczenie sądu prowadzącego ten rejestr;
- 3) imiona i nazwiska członków zarządu towarzystwa oraz prokurentów, jeżeli zostali ustanowieni;
- 4) firmę (nazwę), siedzibę i adres depozytariusza;
- 5) informację o państwach, z których są przekazywane środki do pracowniczego funduszu, jeżeli statut pracowniczego funduszu przewiduje możliwość przyjmowania składek pracowników zagranicznych.

2. O każdej zmianie danych określonych w ust. 1 pkt 5 pracowniczny fundusz jest obowiązany niezwłocznie poinformować organ nadzoru. Niezwłocznie po wpisaniu zmiany do rejestru funduszy pracowniczny fundusz przekazuje organowi nadzoru odpis z tego rejestru potwierdzający dokonanie zmiany.

Art. 18. Zezwolenie na utworzenie funduszu wygasa, jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia zezwolenia towarzystwo nie złożyło wniosku o wpisanie funduszu do rejestru funduszy.

Art. 19. 1. Do dnia wpisania funduszu do rejestru funduszy towarzystwo dokonuje czynności prawnych, mających na celu utworzenie funduszu, we własnym imieniu i na własny rachunek.

2. Z chwilą wpisania funduszu do rejestru funduszy fundusz wstępuje w prawa i obowiązki towarzystwa z tytułu umowy z depozytariuszem, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2.

Art. 20. 1. Fundusz nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru funduszy.

2. Z chwilą wpisania do rejestru funduszy towarzystwo staje się organem funduszu.

Art. 21. 1. Rejestr funduszy prowadzi Sąd Okręgowy w Warszawie, zwany dalej „sądem rejestrowym”.

2. Rejestr funduszy jest jawny i dostępny dla osób trzecich.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru funduszy, wzór tego rejestru oraz szczegółowy tryb postępowania w sprawach o wpis do rejestru funduszy.

Art. 22. 1. Zmiana statutu funduszu wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Do wniosku o wydanie zezwolenia dołącza się:

- 1) uchwałę walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu;
- 2) w przypadku pracowniczego funduszu ponadto:
  - a) uchwałę rady nadzorczej,
  - b) projekt umowy o przyjmowanie składek, jeżeli zmiana statutu pracowniczego funduszu przewiduje możliwość przyjmowania składek pracowników zagranicznych.
2. Organ nadzoru odmawia zezwolenia, jeżeli zmiana jest sprzeczna z prawem lub interesem członków funduszu.
  - 2a. Organ nadzoru odmawia także zezwolenia, jeżeli zmiana statutu pracowniczego funduszu jest sprzeczna z interesem pracowników zagranicznych.
  3. Decyzję w sprawie zmiany statutu otwartego lub dobrowolnego funduszu podejmuje powszechne towarzystwo w formie uchwały walnego zgromadzenia.
  4. Decyzję w sprawie zmiany statutu pracowniczego funduszu podejmuje pracownicze towarzystwo w formie uchwały rady nadzorczej. Uchwała rady nadzorczej wymaga zatwierdzenia przez walne zgromadzenie.

Art. 23. 1. Zmianę statutu otwarty fundusz ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń funduszu, nie później niż w terminie 2 miesiące od dnia doręczenia otwartemu funduszowi zezwolenia na zmianę statutu.

2. Zmiana statutu wchodzi w życie w terminie wskazanym w ogłoszeniu o jego zmianie, jednak nie wcześniej niż z upływem 5 miesięcy od dnia dokonania ogłoszenia.

3. Organ nadzoru może zezwolić na skrócenie terminu 5 miesięcy, o którym mowa w ust. 2, jeżeli nie naruszy to interesu członków funduszu albo jeżeli wymaga tego interes członków funduszu.

4. Fundusz zawiadamia organ nadzoru o dokonaniu ogłoszenia i jego terminie, dołączając jednolity tekst statutu, oraz składa wniosek do sądu rejestrowego o wpisanie do rejestru zmiany statutu, dołączając do wniosku zezwolenie organu nadzoru na zmianę statutu, uchwałę zmieniającą statut wraz z jednolitym tekstem statutu oraz informację o dokonaniu ogłoszenia i jego terminie.

4a. Jeżeli otwarty fundusz nie dokona ogłoszenia zmian statutu zgodnie z ust. 1, organ nadzoru stwierdza wygaśnięcie zezwolenia na zmianę statutu.

5. Sąd rejestrowy wpisuje do rejestru informację o zmianie statutu wraz z datą wejścia w życie zmiany. Przepis art. 16 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 24. 1. Zmiana statutu pracowniczego funduszu wymaga zawiadomienia na piśmie akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa i wchodzi w życie w terminie wskazanym w zawiadomieniu, jednak nie wcześniej niż z upływem miesiąca od dnia doręczenia zawiadomienia ostatniemu akcjonariuszowi.

2. Zmiana statutu wywołująca skutki finansowe w stosunku do członków pracowniczego funduszu, polegające na zwiększeniu obciążeń finansowych funduszu lub pogorszeniu warunków dysponowania przez członków środkami zgromadzonymi na ich rachunkach, wchodzi w życie na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych.

3. Przepisy art. 23 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio, z tym że do wniosku o wpisanie do rejestru zmiany statutu dołącza się także uchwałę walnego zgromadzenia zatwierdzającą uchwałę zmieniającą statut.

Art. 25. 1. W razie zmiany danych wymienionych w art. 17 ust. 1 pkt 3 fundusz składa niezwłocznie wniosek o ich wpisanie do rejestru funduszy, dołączając zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym dotyczący towarzystwa.

1a. Do oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, przepis art. 14a stosuje się odpowiednio.

2. Wpisanie zmian związanych z przejęciem zarządzania funduszem przez inne towarzystwo może nastąpić dopiero po przedstawieniu zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania tym funduszem.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku połączenia towarzystw.

Art. 26. 1. Rachunkowość funduszy oraz terminy sporządzania, badania i składania do ogłoszenia sprawozdań finansowych regulują przepisy ustawy o rachunkowości.

2. Roczne sprawozdania finansowe funduszu zatwierdza towarzystwo w formie uchwały walnego zgromadzenia.

3. Pracownicze towarzystwo może zlecić w całości lub w części innym podmiotom, upoważnionym na podstawie odrębnych przepisów, wykonywanie obowiązków w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych pracowniczego funduszu.

Rozdział 3

Towarzystwa emerytalne

Art. 27. 1. Towarzystwo prowadzi działalność wyłącznie w formie spółki akcyjnej.

2. Towarzystwo prowadzi działalność jako powszechne towarzystwo lub pracownicze towarzystwo.

Art. 28. 1. Firma powszechnego towarzystwa zawiera oznaczenie „powszechne towarzystwo emerytalne”, a firma pracowniczego towarzystwa zawiera oznaczenie „pracownicze towarzystwo emerytalne”.

2. Do używania oznaczeń wskazanych w ust. 1 są uprawnione wyłącznie towarzystwa utworzone zgodnie z niniejszą ustawą.

Art. 29. 1. Przedmiotem przedsiębiorstwa towarzystwa jest wyłącznie tworzenie i zarządzanie funduszami oraz ich reprezentowanie wobec osób trzecich. Wyłącznie towarzystwo jest uprawnione do prowadzenia takiej działalności.

2. Powszechne towarzystwo tworzy i zarządza tylko jednym otwartym funduszem oraz może utworzyć i zarządzać tylko jednym dobrowolnym funduszem, a pracownicze towarzystwo tworzy i zarządza tylko jednym pracowniczym funduszem, chyba że zarządzanie więcej niż jednym, odpowiednio, otwartym funduszem, dobrowolnym funduszem lub pracowniczym funduszem jest skutkiem przejęcia jego zarządzania przez towarzystwo albo połączenia towarzystw.

3. Powszechne towarzystwo zarządza funduszem odpłatnie.

4. Pracownicze towarzystwo nie może mieć celu zarobkowego. Akcjonariusze pracowniczego towarzystwa nie mają prawa do udziału w zysku rocznym.

5. Do zarządzania aktywami otwartego funduszu powszechne towarzystwo jest obowiązane zatrudnić co najmniej jednego doradcę inwestycyjnego.

Art. 30. 1. Kapitał zakładowy towarzystwa nie może być zebrany w drodze publicznej subskrypcji.

2. Akcje towarzystwa są wyłącznie akcjami imiennymi i nie mogą być zamienione na akcje na okaziciela.

2a. Akcje towarzystwa nie mogą być przedmiotem zabezpieczenia majątkowego ani być obciążone w żaden sposób.

3. Towarzystwo nie może wydawać akcji o szczególnych uprawnieniach.

4. Statut towarzystwa powinien traktować wszystkich akcjonariuszy w jednakowy sposób. W szczególności statut nie może przyznawać niektórym akcjonariuszom dodatkowych uprawnień lub ograniczać praw niektórych akcjonariuszy albo też nakładać na niektórych akcjonariuszy dodatkowych obowiązków.

5. Jeżeli akcjonariuszem towarzystwa jest związek zawodowy, organizacja pracodawców, izba gospodarcza lub organizacja samorządu zawodowego, której działalność wynika z przepisów ustawy, do akcjonariusza takiego nie stosuje się przepisów ust. 3 i 4.

Art. 31. Minimalna wysokość kapitału zakładowego powszechnego towarzystwa nie może być niższa niż równowartość w złotych 5 000 000 euro, wyliczana według średniego kursu walut obcych Narodowego Banku Polskiego, obowiązującego w dniu sporządzenia statutu towarzystwa.

Art. 32. 1. Kapitał zakładowy towarzystwa jest pokrywany wyłącznie wkładem pieniężnym.

2. Kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa powinien być opłacony w całości przed zarejestrowaniem towarzystwa.

3. Kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa nie może pochodzić z pożyczki lub kredytu ani być obciążony w jakikolwiek sposób.

Art. 33. 1. Powszechne товариство ma obowiązek utrzymywania kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż jedna druga minimalnego kapitału zakładowego, o którym mowa w art. 31.

2. O obniżeniu wysokości kapitałów własnych poniżej poziomu, o którym mowa w ust. 1, powszechne товариство zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru.

3. Organ nadzoru pisemnie wzywa powszechne товариство do uzupełnienia kapitałów własnych, wyznaczając jednocześnie termin do ich uzupełnienia, nie krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 12 miesięcy.

4. W przypadku nieuzupełnienia kapitałów własnych do wysokości określonej w ust. 1, w terminie wyznaczonym w wezwaniu, o którym mowa w ust. 3, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie товариства.

Art. 34. (uchylony)

Art. 35. Założycielem pracowniczego товариства może być osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub pracodawca zagraniczny.

Art. 36. Ilekroć w niniejszej ustawie mowa jest o założycielach товариства, należy przez to rozumieć także akcjonariuszy tego товариства.

Art. 37. 1. Ten sam podmiot może być akcjonariuszem wyłącznie jednego powszechnego товариства.

2. Podmioty związane mogą być akcjonariuszami wyłącznie tego samego powszechnego товариства.

3. W przypadku połączenia dwóch lub większej liczby podmiotów w sytuacji, gdy przed połączeniem każdy z nich jest akcjonariuszem innego powszechnego товариства, oraz w przypadku, gdy podmioty będące dotychczas akcjonariuszami różnych powszechnych товариств stały się podmiotami związanymi, organ nadzoru może wyrazić zgodę na odstąpienie od ograniczeń określonych w ust. 1 lub 2, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, w celu umożliwienia podmiotowi działającemu w wyniku połączenia lub podmiotom, które stały się podmiotami związanymi, dostosowania ich działalności do wymogów ustawy.

Art. 38. 1. Każdorazowe nabycie lub objęcie akcji товариства wymaga zezwolenia organu nadzoru, z zastrzeżeniem ust. 4. Czynność prawna dokonana z naruszeniem tego wymogu jest nieważna.

2. Wniosek o zezwolenie składa, za pośrednictwem товариства, podmiot zamierzający nabyć lub objąć akcje. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) w przypadku gdy podmiot zamierzający nabyć lub objąć akcje jest akcjonariuszem товариства:
  - a) pisemne oświadczenie stwierdzające, że środki pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego lub na nabycie akcji nie pochodzą z pożyczek, kredytów ani nie są w żaden sposób obciążone,
  - b) dokumenty przedstawiające sytuację finansową podmiotu w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) w przypadku gdy podmiot zamierzający objąć lub nabyć akcje nie jest akcjonariuszem товариства:
  - a) pisemne oświadczenie stwierdzające, że środki pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego lub na nabycie akcji nie pochodzą z pożyczek, kredytów ani nie są w żaden sposób obciążone,
  - b) dokumenty potwierdzające status prawny podmiotu oraz dokumenty stwierdzające jego organizację,
  - c) pisemne oświadczenie podmiotu dotyczące powiązań kapitałowych z akcjonariuszami товариства,
  - d) dokumenty przedstawiające sytuację finansową podmiotu w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2a. W przypadku podmiotu zamierzającego objąć akcje, do wniosku, o którym mowa w ust. 2, należy dołączyć dowód wpłaty środków pieniężnych na pokrycie kapitału zakładowego.

3. Organ nadzoru zezwala na nabycie lub objęcie akcji, jeżeli wnioskodawca spełnia warunki określone w ustawie dla założycieli товариства.

4. Jeżeli obejmującym akcje jest dotychczasowy akcjonariusz, zawiadamia on organ nadzoru o objęciu akcji w terminie 14 dni od daty ich objęcia. Objęcie akcji w liczbie powodującej przekroczenie odpowiednio 20%, 25%, 33%, 50%, 66%, 75% lub 80% głosów na walnym zgromadzeniu wymaga jednak uzyskania zezwolenia organu nadzoru.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do nabycia praw z akcji товариства.

Art. 38a. 1. Akcjonariusz powszechnego towarzystwa jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie powszechne towarzystwo o każdej jednostce dominującej względem tego akcjonariusza. Niezwłocznie, po uzyskaniu informacji od akcjonariusza powszechnego towarzystwa, powszechne towarzystwo zawiadamia organ nadzoru o każdej jednostce dominującej wobec akcjonariusza tego powszechnego towarzystwa.

2. Organ nadzoru może wezwać powszechne towarzystwo do złożenia w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 30 dni:

- 1) dokumentów potwierdzających status prawny jednostki dominującej oraz stwierdzających jej organizację;
- 2) dokumentów przedstawiających sytuację finansową jednostki dominującej w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, w tym potwierdzających brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. W przypadku gdy jednostka dominująca nie daje rękojmi prowadzenia spraw przez powszechne towarzystwo w sposób zapewniający należyłą ochronę interesów członków otwartego funduszu lub z dokumentów przedstawiających sytuację finansową jednostki dominującej za ostatnie 5 lat wynika, że posiada ona zaległości podatkowe lub zaległości z tytułu składek, do których poboru obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, może określić warunki na dostosowanie do właściwego stanu. Organ nadzoru zawiesza wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu towarzystwa przez tego akcjonariusza do czasu dostosowania do właściwego stanu.

4. Jeżeli w wyniku zawieszenia wykonywania prawa głosu, o którym mowa w ust. 3, wszyscy akcjonariusze powszechnego towarzystwa nie mogą wykonywać prawa głosu na walnym zgromadzeniu towarzystwa dłużej niż 3 miesiące, to organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie towarzystwa.

Art. 39. 1. Władzami towarzystwa są:

- 1) zarząd;
- 2) rada nadzorcza;
- 3) walne zgromadzenie.

1a. Zarząd towarzystwa nie może liczyć mniej niż trzy osoby.

2. Towarzystwo może mieć także komisję rewizyjną. Do komisji rewizyjnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 43 i 44, art. 59 ust. 1, art. 148 pkt 3, art. 150 pkt 1 lit. b, art. 158 ust. 1 pkt 5 lit. a, art. 204 ust. 1 pkt 2 oraz art. 206 i 209 dotyczące rady nadzorczej.

Art. 40. 1. O ile statut nie stanowi inaczej, członków zarządu powszechnego towarzystwa powołuje i odwołuje walne zgromadzenie.

2. Członków zarządu pracowniczego towarzystwa powołuje i odwołuje rada nadzorcza.

3. Członków pierwszego zarządu pracowniczego towarzystwa powołują założyciele na okres roku.

Art. 41. 1. Członkiem zarządu towarzystwa może być osoba, która spełnia łącznie następujące wymogi:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo skarbowe lub przestępstwo, o którym mowa w rozdziale 22;
- 3) posiada wyższe wykształcenie;
- 4) legitymuje się stażem pracy nie krótszym niż 7 lat;
- 5) daje rękojmię należytego wykonywania funkcji członka zarządu.

1a. Co najmniej dwie osoby wchodzące w skład zarządu towarzystwa, w tym prezes zarządu, muszą posiadać udowodnioną znajomość języka polskiego.

2. Przynajmniej jedna trzecia składu zarządu powinna legitymować się wyższym wykształceniem prawniczym, ekonomicznym lub być wpisana na listę doradców inwestycyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.³⁾).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650, 685, 723, 771 i 1669.

3. Wymóg określony w ust. 1 pkt 4 powinien być spełniony przez co najmniej dwie trzecie składu zarządu.

4. (uchylony)

5. Jeżeli wymogi określone w ust. 1a, 2 lub 3 nie są spełnione w związku z odwołaniem członka zarządu lub cofnięciem zezwolenia, o którym mowa w art. 59 ust. 3 i 4, towarzystwo jest obowiązane, w terminie 6 miesięcy, dostosować swoją działalność do wymogów określonych w ustawie.

Art. 41a. 1. Członkowie zarządu powszechnego towarzystwa są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać informacje o:

- 1) posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, uczestnictwie w spółkach cywilnych lub w osobowych spółkach handlowych, udziałach i akcjach w spółkach handlowych, a także dane dotyczące prowadzonej działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji w spółkach handlowych;
- 2) dochodach osiągniętych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu;
- 3) mieniu ruchomym o wartości jednostkowej stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3000 euro;
- 4) zobowiązaniach pieniężnych o wartości stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3000 euro, w tym o zaciągniętych kredytach i pożyczkach oraz warunkach, na jakich zostały udzielone.

2. Oświadczenie o stanie majątkowym składa się w dwóch egzemplarzach organowi nadzoru przed objęciem funkcji w zarządzie, a następnie co roku do dnia 31 maja, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, dołączając kopię rocznego zeznania podatkowego (PIT).

3. Jeden egzemplarz oświadczenia o stanie majątkowym organ nadzoru przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka zarządu.

4. Analizy danych zawartych w oświadczeniach o stanie majątkowym dokonuje organ nadzoru oraz właściwe urzędy skarbowe. Podmiot dokonujący analizy danych zawartych w oświadczeniu jest uprawniony do porównania treści analizowanego oświadczenia z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz z dołączoną kopią rocznego zeznania podatkowego (PIT). Wyniki analizy właściwe urzędy skarbowe przekazują niezwłocznie organowi nadzoru.

5. Informacje zawarte w oświadczeniu o stanie majątkowym stanowią tajemnicę prawnie chronioną i podlegają ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” określonej w przepisach o ochronie informacji niejawnych, chyba że osoba, która złożyła oświadczenie, wyraziła pisemną zgodę na ich ujawnienie. Oświadczenie przechowuje się przez okres 6 lat.

6. W przypadku niezłożenia w terminie oświadczenia o stanie majątkowym organ nadzoru może nałożyć na członka zarządu karę pieniężną w wysokości do 10 000 zł.

7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wzór oświadczenia o stanie majątkowym, uwzględniając w szczególności informacje, o których mowa w ust. 1.

Art. 42. 1. Członkiem zarządu powszechnego towarzystwa nie może być osoba będąca członkiem organu zarządzającego lub organu nadzorującego:

- 1) podmiotu będącego akcjonariuszem tego towarzystwa;
- 2) innego powszechnego towarzystwa;
- 3) depozytariusza przechowującego aktywa otwartego funduszu, dobrowolnego funduszu lub funduszu inwestycyjnego;
- 4) (uchylony)
- 4a) zakładu ubezpieczeń;
- 4b) banku;
- 5) towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub podmiotu będącego akcjonariuszem towarzystwa funduszy inwestycyjnych;
- 6) podmiotu prowadzącego działalność maklerską w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi lub inną działalność w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w rozumieniu tej ustawy;
- 7) podmiotu związanego w stosunku do któregośkolwiek z podmiotów wymienionych w pkt 1–6.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, odnosi się także do osób pozostających z podmiotami, o których mowa w ust. 1, w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze.

Art. 43. Członkowie pierwszej rady nadzorczej towarzystwa powoływani są na dwa lata.

Art. 44. 1. Członkiem rady nadzorczej towarzystwa może być osoba spełniająca wymogi określone w art. 41 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz dająca rękojmię należytego wykonywania funkcji członka rady nadzorczej.

2. Przynajmniej połowa członków rady nadzorczej towarzystwa powinna posiadać wyższe wykształcenie prawnicze lub ekonomiczne, z tym że w przypadku pracowniczego towarzystwa wymóg ten powinna spełniać przynajmniej połowa członków rady nadzorczej powoływanych w inny sposób niż określony w art. 45 ust. 1.

3. Przynajmniej połowa członków rady nadzorczej powszechnego towarzystwa jest powoływana spoza kręgu akcjonariuszy towarzystwa, podmiotów z nimi związanych, członków organu zarządzającego lub organu nadzorującego akcjonariusza towarzystwa, członków organu zarządzającego lub organu nadzorującego podmiotów związanych z akcjonariuszem towarzystwa, a także osób pozostających z akcjonariuszem lub podmiotem związanym z akcjonariuszem w stosunku pracy, w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się z uwzględnieniem art. 41 ust. 5.

Art. 45. 1. W skład rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa wchodzi co najmniej w jednej drugiej osoby wybrane przez członków pracowniczego funduszu, na których rachunki zostały wpłacone składki w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających dzień wyborów.

2. Liczbę członków rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa wybieranych przez członków pracowniczego funduszu określa statut towarzystwa, a tryb ich wyboru określa regulamin uchwalony przez radę nadzorczą.

3. Regulamin, o którym mowa w ust. 2, określa w szczególności, czy w wyborach mają uczestniczyć sami członkowie, czy też wybrani przez nich przedstawiciele, a także określa zasady odwoływania osób wybranych do rady nadzorczej przed upływem kadencji rady nadzorczej. Regulamin nie może uzależnić ważności wyboru od liczby osób uczestniczących w wyborach.

4. Jeżeli regulamin przewiduje wybory za pośrednictwem przedstawicieli członków, powinien określać także tryb wyboru i odwoływania przedstawicieli oraz czas trwania ich kadencji.

5. Pierwszy wybór członków rady nadzorczej wybieranych przez członków pracowniczego funduszu powinien nastąpić nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia przyjęcia przez fundusz pierwszej składki. Do tego czasu rada nadzorcza działa w składzie wybranym przez założycieli pracowniczego towarzystwa i liczy nie mniej niż 5 osób.

6. Niedokonanie wyboru członków rady nadzorczej wybieranych przez członków pracowniczego funduszu w terminie, o którym mowa w ust. 5, nie stanowi przeszkody do podejmowania ważnych uchwał przez radę nadzorczą.

7. W przypadku wygaśnięcia, przed upływem kadencji rady nadzorczej, mandatu członka rady nadzorczej wybranego przez członków pracowniczego funduszu, rada nadzorcza ogłasza niezwłocznie wybory uzupełniające.

Art. 46. Przepisy art. 385 § 3, 5 i 6 Kodeksu spółek handlowych stosuje się tylko do tych członków rady nadzorczej towarzystwa, którzy są powoływani w inny sposób niż określony w art. 45 ust. 1.

Art. 47. Pracownikiem powszechnego towarzystwa podejmującym decyzje o sposobie lokowania aktywów otwartego funduszu lub dobrowolnego funduszu nie może być osoba będąca członkiem organu zarządzającego lub organu nadzorującego albo pozostająca w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z podmiotami, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1–7.

Art. 47a. Przepisy art. 41a stosuje się odpowiednio do pracowników powszechnych towarzystw, o których mowa w art. 47.

Art. 48. 1. Towarzystwo odpowiada wobec członków funduszu za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swych obowiązków w zakresie zarządzania funduszem i jego reprezentacji, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie tych obowiązków jest spowodowane okolicznościami, za które towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności i którym nie mogło zapobiec mimo dołożenia najwyższej staranności.

2. Za szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, fundusz nie ponosi odpowiedzialności.

3. Jeżeli powszechne towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za szkodę na podstawie ust. 1, szkoda jest pokrywana ze środków Funduszu Gwarancyjnego, chyba że szkoda nastąpiła wyłącznie z winy poszkodowanego.

4. Przepis ust. 3 stosuje się także w razie ogłoszenia upadłości powszechnego towarzystwa, jeżeli szkoda, za którą towarzystwo ponosi odpowiedzialność, nie może być pokryta z jego masy upadłości.

4a. Przepisów ust. 3 i 4 nie stosuje się do dobrowolnego funduszu.

5. Powierzenie wykonywania niektórych obowiązków osobie trzeciej nie ogranicza odpowiedzialności towarzystwa.

Art. 48a. Powierzenie przez fundusz lub towarzystwo niektórych obowiązków osobie trzeciej nie wyłącza odpowiedzialności towarzystwa określonej w art. 62, 197, 198 i 204.

Art. 49. 1. Do zachowania tajemnicy zawodowej dotyczącej działalności funduszu są obowiązani:

- 1) członkowie władz statutowych towarzystwa;
- 2) osoby pozostające z towarzystwem w stosunku pracy;
- 3) osoby pozostające z towarzystwem lub funduszem w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze;
- 4) pracownicy podmiotów pozostających z towarzystwem lub funduszem w stosunku, o którym mowa w pkt 3.

2. Tajemnica zawodowa, w rozumieniu ust. 1, obejmuje informacje związane z lokatami funduszu, rejestrem członków funduszu, rozporządzeniami członków funduszu na wypadek śmierci oraz oświadczeniami, o których mowa w art. 83, których ujawnienie mogłoby naruszyć interes członków funduszu lub interes uczestników obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku udostępnienia informacji objętej tajemnicą zawodową prokuratorowi, w związku z powzięciem podejrzenia o popełnienie przestępstwa, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnikowi urzędu celno-skarbowego, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach, albo na żądanie prokuratora lub sądu, albo innych właściwych organów państwowych, w związku z toczącymi się postępowaniami w sprawach dotyczących działalności funduszu, towarzystwa lub depozytariusza, w tym także na żądanie organu nadzoru, w związku ze sprawowaniem przez niego nadzoru nad działalnością funduszy.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się również w przypadku udostępnienia informacji objętej tajemnicą zawodową administracyjnemu organowi egzekucyjnemu oraz centralnemu biuru łącznikowemu, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 425), w zakresie danych zawartych w umowach, o których mowa w art. 88a, oraz w deklaracjach, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 50. 1. Towarzystwo nie może:

- 1) nabywać lub obejmować udziałów, akcji albo innych papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą ani uczestniczyć w spółkach niemających osobowości prawnej;
- 2) (uchylony)
- 3) udzielać pożyczek, gwarancji i poręczeń, z wyjątkiem pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych;
- 4) zaciągać pożyczek i kredytów, w tym także dokonywać emisji obligacji, jeżeli wysokość zobowiązań towarzystwa z tego tytułu przekroczy łącznie 20% wartości kapitałów własnych.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do:

- 1) papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski;
- 1a) obligacji, bankowych papierów wartościowych lub listów zastawnych, emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 2) udziałów lub akcji:
  - a) w spółce prowadzącej rejestr członków funduszu zarządzanego przez dane towarzystwo,
  - b) w spółce rozliczającej transakcje zawierane na rynku kapitałowym w ilości niepowodującej powstania stosunku dominacji w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 512 i 685).
  - c) (uchylona)
- 3) (uchylony)
- 4) (uchylony)

Art. 51. 1. Towarzystwo przechowuje i archiwizuje dokumenty i inne nośniki informacji funduszu, którym zarządza.

2. W przypadku likwidacji funduszu, w sposób określony w art. 71 ust. 1, dokumenty i inne nośniki informacji, o których mowa w ust. 1, przechowuje likwidator tego funduszu, a w przypadku likwidacji pracowniczego funduszu, w sposób określony w art. 75, dokumenty i inne nośniki informacji, o których mowa w ust. 1, przechowuje depozytariusz. Obowiązek przechowania trwa przez pięćdziesiąt lat od chwili zakończenia likwidacji funduszu.

3. Niezależnie od obowiązków określonych w ust. 2 depozytariusz przechowuje i archiwizuje wszelkie dokumenty i inne nośniki informacji, związane z wykonywaniem przez niego zadań depozytariusza, przez pięćdziesiąt lat od chwili zakończenia likwidacji funduszu.

4. W przypadku upadłości lub likwidacji depozytariusza, do przechowywania dokumentów i innych nośników informacji, związanych z zarządzaniem funduszem lub wykonywaniem zadań depozytariusza, stosuje się przepis art. 476 § 3 Kodeksu spółek handlowych. Właściwy sąd niezwłocznie zawiadamia organ nadzoru o wyznaczonym przechowawcy.

Art. 52. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do towarzystw stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Rozdział 4

Warunki podejmowania działalności przez towarzystwa emerytalne

Art. 53. Utworzenie towarzystwa wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Art. 54. 1. Zezwolenie jest wydawane na wniosek założycieli towarzystwa, do którego dołącza się:

- 1) statut towarzystwa;
- 2) zgodę założycieli na zawiązanie towarzystwa i brzmienie statutu oraz na objęcie akcji przez założycieli;
- 3) regulamin organizacyjny towarzystwa określający w szczególności sposób zapobiegania ujawnianiu informacji, których wykorzystanie mogłoby naruszać interes członków funduszu, lub która po takim ujawnieniu mogłaby w istotny sposób wpłynąć na cenę instrumentów finansowych lub powiązanych z nimi pochodnych instrumentów finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 4) listę założycieli wraz z informacją o tym, czy są podmiotami związanymi i jaki jest charakter istniejących między nimi powiązań, a także dokumentami potwierdzającymi ich status prawny i pochodzenie środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie kapitału zakładowego towarzystwa;
- 5) listę członków władz statutowych towarzystwa, z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 45, wraz z ich oświadczeniami o wyrażeniu zgody na pełnienie funkcji we władzach statutowych towarzystwa oraz spełnianiu wszystkich wymogów określonych w ustawie, a także danymi osobowymi tych osób oraz opisem ich kwalifikacji i dotychczasowej działalności zawodowej;
- 6) zaświadczenia o niekaralności członków władz statutowych towarzystwa, w zakresie wynikającym z art. 41 ust. 1 pkt 2;
- 7) dokumenty przedstawiające sytuację finansową wszystkich akcjonariuszy towarzystwa w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających datę złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do których poboru obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 8) plan organizacyjny i finansowy działalności towarzystwa na 3 lata.

2. Wraz z wnioskiem o zezwolenie na utworzenie powszechnego towarzystwa założyciele mogą złożyć wniosek o wydanie przez organ nadzoru promesy zezwolenia na utworzenie otwartego funduszu, dołączając do tego wniosku:

- 1) projekt statutu funduszu;
- 2) projekt umowy z depozytariuszem;
- 3) dane osobowe osób, które towarzystwo zamierza zatrudnić po utworzeniu, mających istotny wpływ na gospodarke finansową funduszu;
- 4) listę osób, które zostaną wyznaczone przez depozytariusza, bezpośrednio odpowiedzialnych za należyte wykonywanie obowiązków określonych w projekcie umowy;
- 5) informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym osób, o których mowa w pkt 3 i 4, ze wskazaniem, które z tych osób są doradcami inwestycyjnymi.

Art. 55. 1. Organ nadzoru wydaje decyzję w sprawie zezwolenia w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

2. Wydanie zezwolenia jest równoznaczne z zatwierdzeniem przez organ nadzoru statutu towarzystwa.

Art. 56. 1. Jeżeli jednocześnie z wnioskiem o zezwolenie na utworzenie powszechnego towarzystwa założyciele złożyli wniosek o wydanie przez organ nadzoru promesy zezwolenia na utworzenie otwartego funduszu, a nie zachodzą podstawy do odmowy jej wydania, organ nadzoru wydaje promesę wraz z wydaniem zezwolenia na utworzenie powszechnego towarzystwa.

2. W promesie organ nadzoru określa okres jej ważności, który nie może być krótszy niż 6 miesięcy.

3. W okresie ważności promesy organ nadzoru nie może odmówić wydania zezwolenia na utworzenie otwartego funduszu, chyba że nastąpią zmiany w treści załączników, o których mowa w art. 14, w stosunku do treści załączników określonych w art. 54 ust. 1 pkt 1 i ust. 2.

4. Odmowa wydania promesy zezwolenia na utworzenie funduszu może nastąpić z przyczyn, o których mowa w art. 15 ust. 2.

Art. 57. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia na utworzenie towarzystwa, jeżeli:

- 1) wniosek i dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w przepisach prawa;
- 2) w statucie towarzystwa są zamieszczone postanowienia mogące zagrażać bezpieczeństwu aktywów funduszu albo w inny sposób naruszać interes członków funduszu;
- 3) przedstawiony przez założycieli plan organizacyjny i finansowy działalności towarzystwa na 3 lata nie zabezpiecza w należyty sposób interesów członków funduszu;
- 4) założyciele towarzystwa i członkowie władz statutowych towarzystwa nie dają rękojmi prowadzenia spraw towarzystwa w sposób zapewniający należyłą ochronę interesów członków funduszu;
- 5) z dokumentów przedstawiających sytuację finansową akcjonariuszy towarzystwa za ostatnie 5 lat wynika, że którykolwiek z nich posiada zaległości podatkowe lub zaległości z tytułu składek, do których poboru obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 6) kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa pochodzi z pożyczki, kredytu lub jest obciążony w jakikolwiek sposób.

Art. 58. 1. Zmiana statutu towarzystwa, depozytariusza lub umowy z depozytariuszem wymaga zezwolenia organu nadzoru. Do wniosku o zmianę statutu towarzystwa dołącza się uchwałę walnego zgromadzenia, a w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego towarzystwa – dowód opłacenia podwyższonego kapitału zakładowego. Do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę umowy z depozytariuszem dołącza się umowę zmieniającą umowę z depozytariuszem.

2. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia, jeżeli zmiana statutu towarzystwa, depozytariusza lub umowy z depozytariuszem jest sprzeczna z prawem lub interesem członków funduszu.

3. Zezwolenie na zmianę statutu towarzystwa jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 i 4. Zezwolenie na zmianę umowy z depozytariuszem jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 5.

4. Zmiana listy osób, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 5, wymaga poinformowania organu nadzoru przez depozytariusza. W terminie 14 dni organ nadzoru może odmówić wydania zgody na zmianę tej listy, z przyczyn określonych w art. 15 ust. 2 pkt 3.

5. Brak odmowy wydania zgody na zmianę listy w terminie określonym w ust. 4 jest równoznaczny z przyjęciem zmian listy.

6. W przypadku braku odmowy wydania zgody, o której mowa w ust. 5, depozytariusz niezwłocznie zawiadamia fundusz o zmianie listy.

Art. 58a. 1. Niezwłocznie po udzieleniu zezwolenia na utworzenie pracowniczego towarzystwa, którego akcjonariuszem jest pracodawca zagraniczny, organ nadzoru:

- 1) zawiadamia zagraniczny organ nadzoru i Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych o udzieleniu tego zezwolenia, dołączając informację o jego treści oraz dane określające firmę, siedzibę i adres pracodawcy zagranicznego;
- 2) zwraca się do zagranicznego organu nadzoru o przekazanie informacji o wymogach prawa ubezpieczeń społecznych i prawa pracy dotyczących emerytur pracowniczych, zgodnie z którymi pracownicze towarzystwo zarządzające pracowniczym funduszem realizuje program emerytalny pracodawcy zagranicznego.

2. Organ nadzoru powiadamia pracownicze towarzystwo o wysłaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku udzielenia zezwolenia na zmianę statutu pracowniczego towarzystwa wynikającą z nabycia lub objęcia akcji przez pracodawcę zagranicznego.

4. Niezwłocznie po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, organ nadzoru przekazuje w formie przesyłki listowej te informacje pracowniczemu towarzystwu, zarządzającemu pracowniczym funduszem, które zamierza realizować program emerytalny pracodawcy zagranicznego. Po otrzymaniu tej informacji pracownicze towarzystwo może rozpocząć realizację programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego.

5. W przypadku nieotrzymania przez pracownicze towarzystwo informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, w terminie 3 miesięcy od dnia powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, pracownicze towarzystwo może rozpocząć realizację programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego po upływie tego terminu.

Art. 59. 1. Zezwolenia organu nadzoru wymaga powołanie członków zarządu i rady nadzorczej towarzystwa, chyba że powołanie dotyczy osób, które pełniły funkcje w tych organach w poprzedniej kadencji.

1a. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli przedstawione osoby nie spełniają wymogów określonych w ustawie.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do członków rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa wybieranych przez członków pracowniczego funduszu.

3. Organ nadzoru cofa zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, osobom, które przestały spełniać wymogi określone:

- 1) w art. 41 ust. 1 pkt 1, 2 lub 5 dla członków zarządu towarzystwa;
- 2) w art. 44 ust. 1 dla członków rady nadzorczej towarzystwa.

4. Organ nadzoru cofa zezwolenie członkom zarządu powszechnego towarzystwa, także gdy odmówią oni złożenia oświadczenia majątkowego, o którym mowa w art. 41a, albo gdy pomimo pisemnego wezwania organu nadzoru nie złożą tego oświadczenia w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.

5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się również do członków zarządu i rady nadzorczej pierwszej kadencji.

Art. 60. Towarzystwo jest obowiązane zawiadamiać niezwłocznie organ nadzoru o każdej zmianie danych zawartych w załączniku do wniosku o utworzenie towarzystwa, o którym mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3.

Rozdział 5

Przejęcie zarządzania funduszem emerytalnym, łączenie się towarzystw emerytalnych i likwidacja funduszu emerytalnego

Art. 61. W przypadku ogłoszenia upadłości towarzystwa lub otwarcia jego likwidacji organ nadzoru wydaje decyzję o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa.

Art. 62. 1. Organ nadzoru może wydać decyzję o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa, jeżeli stwierdzi, że fundusz lub towarzystwo rażąco lub uporczywie narusza przepisy ustawy, statutu funduszu lub towarzystwa, albo prowadzi działalność rażąco naruszając interes członków funduszu.

2. Przed cofnięciem zezwolenia organ nadzoru może powiadomić towarzystwo o stwierdzonych nieprawidłowościach w działalności funduszu lub towarzystwa, których wystąpienie warunkuje wydanie decyzji o cofnięciu zezwolenia. Organ nadzoru w powiadomieniu wskazuje termin, w którym towarzystwo ma doprowadzić działalność swoją lub funduszu do właściwego stanu. W przypadku gdy nieprawidłowości były szczególnie rażące, organ nadzoru, niezależnie od skierowanego powiadomienia, może również nałożyć na towarzystwo karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł.

3. Do powiadomienia stosuje się odpowiednio art. 204b ust. 1 i 2.

4. Po upływie terminu wyznaczonego w powiadomieniu i niedoprowadzeniu działalności towarzystwa lub funduszu do właściwego stanu, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie towarzystwa.

5. W przypadku zaniechania kierowania przez organ nadzoru powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, organ nadzoru, cofając zezwolenie na utworzenie towarzystwa, może nałożyć na towarzystwo karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł, jeżeli nieprawidłowości, stanowiące podstawę cofnięcia zezwolenia, były szczególnie rażące.

Art. 63. W decyzji o cofnięciu zezwolenia organ nadzoru określa datę wejścia tej decyzji w życie.

Art. 64. 1. Od dnia wejścia w życie decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa fundusz jest reprezentowany i zarządzany przez depozytariusza. W tym czasie fundusz nie może przyjmować nowych członków.

2. Depozytariusz, za zgodą organu nadzoru, może powierzyć zarządzanie aktywami funduszu uprawnionemu podmiotowi zewnętrznemu w zakresie, o którym mowa w art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, jeżeli jest to zgodne z interesem członków funduszu.

3. Powierzenie zarządzania aktywami funduszu wymaga zezwolenia organu nadzoru. Organ nadzoru udziela zezwolenia, jeżeli jest to zgodne z interesem członków funduszu oraz gdy podmiot zewnętrzny daje rękojmię należytego zarządzania aktywami funduszu. W zakresie zarządzania aktywami funduszu, do podmiotu zewnętrznego stosuje się odpowiednio przepisy art. 204 ust. 1 pkt 3, ust. 2–9, art. 204a ust. 1, 2 pkt 3, ust. 3–8 i art. 204b.

4. Organ nadzoru może cofnąć zezwolenie, o którym mowa w ust. 3, jeżeli podmiot zewnętrzny narusza przepisy prawa, interes członków funduszu lub utracił rękojmię należytego zarządzania aktywami funduszu.

5. Jeżeli w okresie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie decyzji o cofnięciu zezwolenia zarządzanie otwartym funduszem nie zostanie przejęte przez inne powszechne товариство, zgodnie z art. 66 ust. 3, przejścia zarządzania tym funduszem dokonuje powszechne товариство zarządzające otwartym funduszem, który osiągnął najwyższą stopę zwrotu za ostatnie 36 miesięcy, o której mowa w art. 172.

6. W przypadku osiągnięcia najwyższej stopy zwrotu przez więcej niż jeden otwarty fundusz, zarządzanie funduszem przejmuje to powszechne товариство, które zarządza otwartym funduszem mającym najniższą wartość aktywów netto na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym decyzja o cofnięciu zezwolenia weszła w życie, spośród tych otwartych funduszy.

7. Powszechne товариство, o którym mowa w ust. 5 albo 6, może złożyć organowi nadzoru pisemne oświadczenie o odmowie przejścia zarządzania otwartym funduszem, w terminie 7 dni od dnia upływu 3 miesięcy, o którym mowa w ust. 5.

8. Organ nadzoru niezwłocznie informuje w formie pisemnej powszechne товариства, które osiągnęły stopę zwrotu za ostatnie 36 miesięcy powyżej średniej ważonej stopy zwrotu, o której mowa w art. 173, o złożeniu oświadczenia, o którym mowa w ust. 7. W terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji przez organ nadzoru powszechne товариство może złożyć organowi nadzoru pisemną deklarację zamiaru przejścia zarządzania otwartym funduszem. Jeżeli deklarację złoży więcej niż jedno powszechne товариство, zarządzanie przejmuje powszechne товариство, które zarządza otwartym funduszem o wyższej stopie zwrotu. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.

9. Jeżeli żadne z powszechnych товариств nie złoży deklaracji, o której mowa w ust. 8, zarządzanie otwartym funduszem przejmuje powszechne товариство zarządzające tym funduszem, którego aktywa netto miały najwyższą wartość na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym decyzja o cofnięciu zezwolenia na utworzenie powszechnego товариства weszła w życie.

10. Przejęcie zarządzania następuje na warunkach określonych w decyzji organu nadzoru.

Art. 65. Jeżeli decyzja o cofnięciu zezwolenia, wydana przez organ nadzoru z innych przyczyn niż określone w art. 61, zostanie zaskarżona do sądu administracyjnego, rozpoznanie skargi powinno nastąpić w terminie 2 miesięcy od daty jej wniesienia.

Art. 66. 1. Powszechne товариство, które zamierza zrezygnować z prowadzenia dotychczasowej działalności, może, na podstawie umowy zawartej z innym powszechnym товариством, przekazać temu товариству zarządzanie otwartym funduszem, którym zarządza.

1a. Umowa, o której mowa w ust. 1, staje się skuteczna z chwilą wejścia w życie zmiany statutu otwartego funduszu, którym zarządzanie zostaje przejęte, w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2–4.

1b. W terminie miesiąca od daty wejścia w życie zmiany statutu otwartego funduszu, którym zarządzanie zostaje przejęte, w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2–4, powinno nastąpić otwarcie likwidacji powszechnego товариства, które zamierza zrezygnować z prowadzenia dotychczasowej działalności.

2. Powszechne товариство przejmujące zarządzanie otwartym funduszem wstępuje w prawa i obowiązki powszechnego товариства zarządzającego dotychczas tym funduszem. Postanowienia umowy wyłączające określone obowiązki są bezskuteczne wobec osób trzecich.

3. Poza przypadkiem określonym w ust. 1 przejście przez товариство zarządzania funduszem jest możliwe tylko w przypadku cofnięcia przez organ nadzoru zezwolenia na utworzenie товариства zarządzającego tym funduszem, z zastrzeżeniem art. 67.

4. Przejścia zarządzania funduszem może dokonać wyłącznie товариство zarządzające funduszem tego samego rodzaju.

5. Organ nadzoru stwierdza wygaśnięcie decyzji zezwalającej na utworzenie товариства, jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1b, nie nastąpi otwarcie jego likwidacji.

6. Przepisy ust. 1, 1a i 2–4 stosuje się odpowiednio w przypadku przekazania przez powszechne товариство zarządzania dobrowolnym funduszem.

Art. 67. 1. Товариство może połączyć się z innym товариством.

2. Przepis art. 66 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 68. 1. Przejęcie zarządzania funduszem w przypadkach, o których mowa w art. 66, oraz połączenie towarzystw wymaga zezwolenia organu nadzoru.

2. Wniosek o wydanie zezwolenia składa towarzystwo przejmujące zarządzanie funduszem, a w przypadku połączenia towarzystw – każde z łączących się towarzystw, z zastrzeżeniem ust. 4.

3. Do wniosku o wydanie zezwolenia wnioskodawca dołącza:

1) w przypadku przejęcia zarządzania funduszem:

- a) umowę o przejęcie zarządzania,
- b) uchwały właściwych organów towarzystw, będących stronami umowy o przejęcie zarządzania, jeżeli obowiązek podjęcia takich uchwał wynika ze statutów tych towarzystw,
- c) uchwałę o zmianie statutu funduszu, którym zarządzanie zostanie przejęte,
- d) plan organizacyjny i finansowy towarzystwa przejmującego zarządzanie funduszem na okres 3 lat,
- e) dokumenty przedstawiające sytuację finansową akcjonariuszy towarzystwa przejmującego zarządzanie funduszem w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- f) oświadczenie o pochodzeniu środków pieniężnych przeznaczonych na przejęcie zarządzania funduszem;

2) w przypadku łączenia towarzystw:

- a) uchwały walnych zgromadzeń towarzystw o połączeniu,
- b) umowę o połączeniu towarzystw,
- c) zmodyfikowany plan organizacyjny i finansowy,
- d) zmodyfikowany regulamin organizacyjny,
- e) informację o powiązaniach kapitałowych między akcjonariuszami,
- f) projekt statutu funduszu i towarzystwa po połączeniu towarzystw,
- g) dokumenty przedstawiające sytuację finansową akcjonariuszy towarzystwa przejmującego w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających datę złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- h) oświadczenie o pochodzeniu środków pieniężnych przeznaczonych na dopłaty do akcji towarzystwa przejmującego, przewidziane w uchwałach o połączeniu towarzystw.

4. W przypadku połączenia towarzystw, w trybie określonym w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych, wniosek jest składany przez akcjonariuszy łączących się towarzystw. Przepis art. 54 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Zezwolenie na utworzenie towarzystwa organ nadzoru wydaje wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie towarzystw.

5. Zezwolenie na przejęcie zarządzania funduszem albo połączenie towarzystw jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu przejmowanego, w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2–4. Organ nadzoru może z urzędu zezwolić na skrócenie terminu wejścia w życie tej zmiany.

6. Jeżeli połączenie towarzystw jest związane z koniecznością podwyższenia kapitału zakładowego towarzystwa przejmującego inne towarzystwo w następstwie połączenia, wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia na połączenie towarzystw, towarzystwo przejmujące składa wniosek o wydanie zezwolenia na zmianę statutu towarzystwa oraz statutu funduszu w zakresie wynikającym z podwyższenia kapitału zakładowego. Zezwolenie na zmianę statutu towarzystwa oraz statutu funduszu organ nadzoru wydaje wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie towarzystw.

7. Organ nadzoru w zezwoleniu określa szczegółowe warunki przejęcia zarządzania funduszem lub połączenia towarzystw i wskazuje datę rozpoczęcia i zakończenia likwidacji funduszu.

8. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia, jeżeli:

- 1) wniosek i dołączone dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie;
- 2) z dokumentów dołączonych do wniosku lub innych informacji wynika, że towarzystwo przejmujące zarządzanie funduszem lub którykolwiek z akcjonariuszy tego towarzystwa albo którekolwiek z łączących się towarzystw lub którykolwiek z akcjonariuszy tych towarzystw w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku posiada zaległości podatkowe lub zaległości z tytułu składek, do których poboru jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych;

- 3) dopłaty do akcji towarzystwa przejmującego, przewidziane w uchwałach o połączeniu towarzystw, pochodzą z pożyczki, kredytu lub są obciążone w jakikolwiek sposób;
- 4) środki pieniężne przeznaczone na przejęcie zarządzania funduszem pochodzą z pożyczki, kredytu lub są obciążone w jakikolwiek sposób;
- 5) dotychczasowa działalność wnioskodawców nie daje rękojmi prowadzenia działalności funduszu lub towarzystwa w sposób zgodny z interesem członków funduszu;
- 6) wydanie zezwolenia pozostaje w sprzeczności z interesem członków funduszy emerytalnych lub innym dobrem publicznym.

Art. 69. 1. Na podstawie zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania funduszem lub połączenie towarzystw następuje likwidacja funduszu, którym zarządzanie zostało przejęte przez inne towarzystwo lub który był zarządzany przez towarzystwo przejęte w wyniku połączenia albo, jeżeli połączenie towarzystw odbywa się w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych, który został wskazany we wniosku o wydanie zezwolenia na połączenie towarzystw zgodnie z ust. 5.

2. (uchylony)

3. O wydaniu zezwolenia organ nadzoru zawiadamia niezwłocznie sąd rejestrowy, załączając odpis zezwolenia. Sąd, z urzędu, wpisze w rejestrze funduszy datę rozpoczęcia likwidacji i likwidatora.

4. Likwidatorem funduszu jest towarzystwo, które przejęło zarządzanie tym funduszem.

5. Jeżeli połączenie towarzystw odbywa się w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych, wniosek o zezwolenie na połączenie towarzystw powinien wskazywać fundusz podlegający likwidacji.

6. Od daty przejęcia zarządzania funduszem przez inne towarzystwo fundusz podlegający likwidacji nie może zawierać umów z nowymi członkami.

Art. 70. 1. Treść zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania otwartym funduszem lub połączenie powszechnych towarzystw otwarty fundusz ogłasza niezwłocznie w dzienniku o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń funduszu oraz na ogólnodostępnej stronie internetowej.

2. (uchylony)

3. W przypadku pracowniczego funduszu informacja o treści wskazanej w ust. 1 jest podawana niezwłocznie, w sposób określony w statucie, do wiadomości akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem.

3a. W przypadku dobrowolnego funduszu informacja o treści wskazanej w ust. 1 jest podawana niezwłocznie, w sposób określony w statucie, do wiadomości członków funduszu.

4. O treści ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1, lub treści informacji, o której mowa w ust. 3 i 3a, fundusz zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru.

5. Jeżeli otwarty fundusz nie wykona obowiązku, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru dokonuje ogłoszenia na koszt likwidatora.

Art. 71. 1. Likwidacja funduszu odbywa się w drodze przeniesienia jego aktywów do funduszu zarządzanego przez towarzystwo, które przejęło zarządzanie tym funduszem, lub które przejęło towarzystwo zarządzające tym funduszem w wyniku połączenia, a jeżeli połączenie towarzystw odbywa się w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych – do funduszu niepodlegającego likwidacji wskutek połączenia towarzystw, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Przeniesienie aktywów następuje w dniu wskazanym w zezwoleniu na przejęcie zarządzania funduszem lub połączenie towarzystw, przypadającym nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia wydania przez organ nadzoru takiego zezwolenia. Dzień wskazany w zezwoleniu jest datą zakończenia likwidacji funduszu w rozumieniu art. 68 ust. 7.

3. Niezwłocznie po dokonaniu zawiadomienia organu nadzoru, o którym mowa w art. 70 ust. 4, fundusz podlegający likwidacji jest obowiązany rozwiązać umowę z depozytariuszem przechowującym jego aktywa oraz jest uprawniony do rozwiązania umów ze wszystkimi innymi podmiotami działającymi na jego rzecz lub zmiany warunków tych umów w sposób zapewniający zgodność z postanowieniami statutu funduszu przejmującego, z dniem zakończenia likwidacji. Jakiegokolwiek postanowienia tych umów, ograniczające lub wyłączające możliwość rozwiązania umowy w powyższy sposób, uważa się za nieważne.

4. W okresie, o którym mowa w ust. 2, fundusz podlegający likwidacji i fundusz przejmujący są obowiązane dopełnić czynności niezbędnych do połączenia rejestru członków funduszu podlegającego likwidacji z rejestrem członków funduszu przejmującego na dzień zakończenia likwidacji.

5. W dacie zakończenia likwidacji funduszu:

- 1) przeniesienie jego aktywów do funduszu przejmującego uważa się za dokonane;
- 2) fundusz przejmujący dokonuje przeliczenia jednostek rozrachunkowych istniejących w funduszu przejętym na jednostki rozrachunkowe istniejące w funduszu przejmującym;
- 3) członkowie funduszu przejętego stają się członkami funduszu przejmującego na warunkach określonych w statucie funduszu przejmującego;
- 4) fundusz przejmujący wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki funduszu przejętego.

6. Na dzień zakończenia likwidacji funduszu Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje zmian w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych w zakresie wynikającym z ust. 5 pkt 3.

7. Wydanie aktywów funduszu przejętego depozytariuszowi przechowującemu aktywa funduszu przejmującego następuje z zachowaniem zasad określonych w art. 163.

8. Jeżeli rejestr członków przejętego funduszu był prowadzony przez osobę trzecią, wydanie dokumentów i innych nośników informacji związanych z tym rejestrem funduszowi przejmującemu lub podmiotowi prowadzącemu rejestr jego członków następuje w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków w zakresie prowadzenia rejestru członków funduszu oraz w terminie uzgodnionym bez zbędnej zwłoki przez strony.

Art. 72. Niezwłocznie po zakończeniu likwidacji funduszu likwidator przedkłada szczegółowe sprawozdanie organowi nadzoru o dokonaniu czynności, o których mowa w art. 71 ust. 3 i 4, ust. 5 pkt 2 oraz ust. 7 i 8, a także składa wniosek do sądu rejestrowego o wykreślenie tego funduszu z rejestru funduszy.

Art. 73. Likwidacja pracowniczego funduszu, którym zarządzanie nie zostało przejęte przez inne pracownicze towarzystwo, następuje z zachowaniem przepisów art. 74–78.

Art. 74. 1. Likwidacja pracowniczego funduszu następuje na podstawie decyzji organu nadzoru o likwidacji. Organ nadzoru wydaje decyzję o likwidacji z urzędu.

2. Decyzja organu nadzoru określa datę rozpoczęcia i zakończenia likwidacji funduszu.

3. Przepisy art. 69 ust. 3 oraz art. 70 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

4. Likwidatorem pracowniczego funduszu jest depozytariusz, chyba że organ nadzoru wyznaczy innego likwidatora.

5. Organ nadzoru informuje Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych o wydaniu decyzji o likwidacji pracowniczego funduszu.

Art. 75. Likwidacja pracowniczego funduszu polega na zbyciu jego aktywów, ściągnięciu należności funduszu, zaspokojeniu wierzycieli funduszu i rozdysponowaniu środków zgromadzonych na rachunkach członków funduszu zgodnie z ich dyspozycją.

Art. 76. 1. W przypadku likwidacji pracowniczego funduszu środki zgromadzone na rachunkach jego członków są rozdysponowane zgodnie z przepisami ustawy o pracowniczych programach emerytalnych.

2. W przypadku gdy akcjonariuszem pracowniczego towarzystwa jest pracodawca zagraniczny, środki zgromadzone na rachunkach członków funduszu, będących pracownikami tego pracodawcy, są po uzyskaniu zezwolenia organu nadzoru wypłacane członkowi lub przekazywane innemu zarządzającemu, na zasadach określonych w przepisach prawa ubezpieczeń społecznych i prawa pracy dotyczących emerytur pracowniczych obowiązujących na terenie państwa, w którym pracodawca zagraniczny ma swoją siedzibę. Przed wydaniem decyzji organ nadzoru jest obowiązany zasięgnąć opinii zagranicznego organu nadzoru właściwego dla siedziby pracodawcy zagranicznego.

3. Wniosek o wydanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 2, składa pracodawca zagraniczny.

4. Jeżeli członek funduszu nie wyda dyspozycji co do sposobu wykorzystania środków, ich wykorzystanie następuje w formie jednorazowej wypłaty.

5. Środki nierozdysponowane zgodnie z ust. 1 i 2 są składane do depozytu sądowego.

Art. 77. O zakończeniu wykonywania czynności, o których mowa w art. 75, likwidator zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru, składając jednocześnie wniosek do sądu rejestrowego o wykreślenie zlikwidowanego funduszu z rejestru funduszy.

Art. 78. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb likwidacji pracowniczych funduszy w przypadku, o którym mowa w art. 73, a w szczególności sposób i termin składania przez członków funduszu dyspozycji dotyczących sposobu wykorzystania środków zgromadzonych na ich rachunkach.

Rozdział 6

(uchylony)

Rozdział 7

Członkostwo w funduszu emerytalnym

Art. 81. 1. Uzyskanie członkostwa w otwartym funduszu, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6, następuje z chwilą zawarcia umowy z funduszem, jeżeli:

- 1) w dniu zawarcia pierwszej umowy z otwartym funduszem osoba przystępująca do otwartego funduszu podlega lub podlegała, w okresie 4 miesięcy przed dniem zawarcia umowy, ubezpieczeniu emerytalnemu w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 2) Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokona odpowiedniego wpisu lub zmian w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych, o którym mowa w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

1a. Umowa z otwartym funduszem może zostać zawarta wyłącznie w trybie korespondencyjnym.

2. Otwarty fundusz nie może odmówić zawarcia umowy, o ile osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do funduszu spełnia warunki określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

3. Umowa, co do której nie został spełniony którykolwiek z warunków wymienionych w ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych, z zastrzeżeniem ust. 4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma obowiązek, w terminie 30 dni roboczych, poinformować otwarty fundusz, czy osoba, która zawarła umowę z funduszem, spełnia warunki określone w ust. 1.

4. Jeżeli osoba, która zawarła z otwartym funduszem umowę uznaną za bezskuteczną, pomimo istnienia w dniu zawarcia umowy faktycznych i prawnych podstaw do spełnienia warunków określonych w ust. 1, następnie uzyska członkostwo w otwartym funduszu, to Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany przekazać do tego funduszu należne składki za okres podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu.

5. Można być członkiem tylko jednego otwartego funduszu. W przypadku zmiany funduszu uzyskanie członkostwa w nowym funduszu następuje z dniem dokonania zmian w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych.

6. Uzyskanie członkostwa w otwartym funduszu następuje również:

- 1) (uchylony)
- 2) w wyniku otwarcia rachunku w otwartym funduszu na podstawie art. 128 ust. 1.

7. (uchylony)

8. (uchylony)

9. (uchylony)

10. Członkostwo w otwartym funduszu ustaje z dniem wykreślenia członka funduszu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Centralnego Rejestru Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych w związku z przekazaniem całości środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu na fundusz emerytalny FUS.

Art. 81a. (uchylony)

Art. 82. 1. Zawierając umowę z otwartym funduszem, osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do funduszu może wskazać imiennie jedną lub więcej osób fizycznych, na których rzecz ma nastąpić, po jej śmierci, wypłata środków niewykorzystanych zgodnie z art. 131.

1a. Prawo, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również członkowi otwartego funduszu.

2. Jeżeli członek wskazał kilka osób uprawnionych do otrzymania środków po jego śmierci, a nie oznaczył ich udziału w tych środkach, uważa się, że udziały tych osób są równe.

3. Członek otwartego funduszu może w każdym czasie zmienić poprzednią dyspozycję, wskazując inne osoby fizyczne uprawnione do otrzymania środków po jego śmierci zamiast lub oprócz osób, o których mowa w ust. 1, jak również oznaczając w inny sposób udział wskazanych osób w tych środkach, albo odwołać poprzednią dyspozycję, nie wskazując żadnych innych osób.

4. Wskazanie osoby uprawnionej do otrzymania środków po śmierci członka staje się bezskuteczne, jeżeli osoba ta zmarła przed śmiercią członka. W takim przypadku udział, który był przeznaczony dla zmarłego, przypada w równych częściach pozostałym osobom wskazanym, chyba że członek zadysponuje tym udziałem w inny sposób.

5. Fundusz jest obowiązany poinformować osobę przystępującą do otwartego funduszu o skutkach niezłożenia dyspozycji, o której mowa w ust. 1.

Art. 82a. Zawierając umowę z otwartym funduszem, osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do otwartego funduszu składa pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z treścią aktualnej informacji dotyczącej otwartych funduszy.

Art. 83. 1. Zawierając umowę z otwartym funduszem, osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do funduszu jest ponadto obowiązana złożyć pisemne oświadczenie o stosunkach majątkowych istniejących między nią a jej małżonkiem, a jeżeli między małżonkami nie istnieje wspólność ustawowa – udokumentować także sposób uregulowania tych stosunków. Powyższy obowiązek ciąży także na członku otwartego funduszu, który zawarł związek małżeński po zawarciu umowy z funduszem.

2. Członek otwartego funduszu jest obowiązany zawiadomić fundusz o każdorazowej zmianie w stosunku do treści oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, o ile zmiana taka obejmuje środki zgromadzone na jego rachunku. Zawiadomienie o zmianie treści oświadczenia składa się na piśmie, a na wniosek członka otwartego funduszu może być złożone za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Na żądanie funduszu należy przedstawić dowód takiej zmiany.

3. W razie niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 zdanie drugie lub w ust. 2, przyjmuje się odpowiednio, że między małżonkami istnieje wspólność ustawowa albo że małżeńskie stosunki majątkowe uregulowane są zgodnie z treścią umowy zawartej z otwartym funduszem lub ostatnim zawiadomieniem dokonany przez członka otwartego funduszu zgodnie z ust. 2.

4. Otwarty fundusz nie odpowiada za szkody powstałe wskutek niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 lub 2.

Art. 84. Jeżeli członek otwartego funduszu przystępuje do innego otwartego funduszu, fundusz ten jest obowiązany zawiadomić na piśmie dotychczasowy otwarty fundusz o zawarciu umowy z tym członkiem. Umowa z dotychczasowym funduszem ulega rozwiązaniu z dniem dokonania zmiany w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych.

Art. 84a. 1. Osoby urodzone w latach 1949–1953 zawierające umowę z otwartym funduszem, są obowiązane złożyć pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z treścią art. 24, 26, 46–50, 53, 183, 184 i 185 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co osoba zawierająca umowę winna potwierdzić własnoręcznym podpisem.

2. (uchylony)

Art. 85. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i tryb zawarcia umowy, na której podstawie następuje uzyskanie członkostwa w otwartym funduszu;
- 2) sposób i termin składania oświadczenia o małżeńskich stosunkach majątkowych członka otwartego funduszu oraz zawiadamiania otwartego funduszu o każdorazowej zmianie w stosunku do treści takiego oświadczenia obejmującej środki zgromadzone na rachunku członka;
- 2a) sposób i termin składania oświadczenia, o którym mowa w art. 82a;
- 3) sposób i termin zawiadamiania, o którym mowa w art. 84;
- 4) tryb i terminy powiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez otwarty fundusz o zawarciu umowy z członkiem funduszu oraz zakres danych, jakie powinno zawierać powiadomienie;
- 4a) wzór informacji, o której mowa w art. 82a;
- 5) wzór zawiadomienia, o którym mowa w art. 84;
- 6) szczegółowe zasady wycofywania przez otwarty fundusz zgłoszenia o zawarciu umowy z członkiem oraz wykreślenia wpisu w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 7) szczegółowy sposób ustalania i rozliczenia podlegającej zwrotowi nienależnie otrzymanej składki, o której mowa w art. 100a.

Art. 85a. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w art. 85, bierze pod uwagę konieczność zapewnienia ochrony interesów członków otwartego funduszu oraz prawidłowości i rzetelności przekazywanych informacji.

Art. 86. 1. Członkiem pracowniczego funduszu może zostać osoba fizyczna spełniająca warunki określone w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych dla uczestnika pracowniczego programu emerytalnego albo osoba fizyczna będąca uczestnikiem programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego.

2. Osoba, która przestała spełniać warunki, o których mowa w ust. 1, zachowuje status członka pracowniczego funduszu.

Art. 87. Uzyskanie członkostwa w pracowniczym funduszu następuje na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 88. Członek może zrezygnować z członkostwa w pracowniczym funduszu, w drodze wypowiedzenia pracowniczey umowy emerytalnej, na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 88a. Uzyskanie członkostwa w dobrowolnym funduszu następuje z chwilą zawarcia umowy o prowadzenie IKE lub IKZE z funduszem.

Art. 89. 1. Fundusz prowadzi rejestr członków funduszu zawierający podstawowe dane osobowe członków, dane o wpłatach składek do funduszu i otrzymanych wypłatach transferowych oraz przeliczeniach tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, dane o aktualnym stanie środków na rachunkach z uwzględnieniem środków wypłaconych na okresową emeryturę kapitałową, a w pracowniczych funduszach – także dane o aktualnym stanie akcji na rachunkach ilościowych.

2. Podstawowe dane osobowe członków, o których mowa w ust. 1, obejmują:

- 1) imiona i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) numer PESEL, a w przypadku gdy członkowi funduszu nie nadano numeru PESEL – w miejsce numeru PESEL serię i numer dowodu osobistego lub paszportu;
- 4) adres miejsca zamieszkania.

3. Prowadzenie rejestru członków funduszu może być powierzone osobie trzeciej, z zastrzeżeniem przepisów art. 49.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady prowadzenia rejestru członków funduszu, w tym szczegółowy zakres informacji, które powinny być zawarte w rejestrze, a także zasady sporządzania i przechowywania kopii danych zawartych w rejestrze na wypadek jego utraty.

Art. 90. 1. W sprawach o roszczenia ze stosunków prawnych między członkami otwartych funduszy a tymi funduszami lub ich organami orzekają sądy ubezpieczeń społecznych właściwe dla miejsca zamieszkania członka funduszu.

2. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem art. 460 § 1, art. 461 § 1 i 2, art. 463 § 1¹ i 3, art. 467 § 4, art. 476 § 1–2 i 4–5, art. 477¹ § 1¹–2, art. 477², art. 477⁶, art. 477⁹–477^{14a}.

Art. 91. W sprawach o roszczenia ze stosunków prawnych między członkami pracowniczych funduszy a tymi funduszami lub ich organami orzekają sądy powszechne właściwe dla miejsca zamieszkania członka funduszu.

Rozdział 8

Zakaz działalności akwizycyjnej otwartych funduszy emerytalnych

Art. 92. 1. Zakazuje się prowadzenia działalności akwizycyjnej na rzecz otwartego funduszu polegającej na działaniach mających na celu skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do otwartego funduszu lub pozostawał członkiem tego funduszu, w szczególności oferowania dodatkowych korzyści materialnych z tytułu członkostwa w otwartym funduszu lub wykorzystywania stosunku nadrzędności wynikającego ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, na którym jest oparta zależność służbowa lub inna zależność o podobnym charakterze, jeżeli celem takiego działania miałyby być skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do funduszu lub pozostawał jego członkiem.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innej działalności niż określona w tym przepisie, jeżeli w jej ramach oferuje się dodatkowe korzyści materialne w zamian za przystąpienie do określonego otwartego funduszu lub pozostawanie jego członkiem.

Art. 93. (uchylony)

Art. 93a. (uchylony)

Art. 94. (uchylony)

Rozdział 9

Rachunki i przeliczenia składek

Art. 95. Składki są wpłacane na rachunki prowadzone przez otwarte fundusze, w wysokości i na zasadach określonych w odrębnych ustawach, lub na rachunki prowadzone przez pracownicze fundusze, w wysokości i z częstotliwością określoną na zasadach, o których mowa w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 96. 1. Składki do pracowniczego funduszu są wpłacane w imieniu pracowników będących członkami tego funduszu.

2. Wpłaty składek, o których mowa w ust. 1, w imieniu pracowników dokonuje ich pracodawca będący akcjonariuszem pracowniczego towarzystwa.

3. Składka do pracowniczego funduszu może być wpłacona także w wyniku dokonania wypłaty transferowej, o której mowa w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

4. Pracodawca zagraniczny jest obowiązany do regularnego opłacania składek pracowników zagranicznych, o których mowa w art. 2 ust. 4.

Art. 96a. 1. Składki na wyodrębniony rachunek prowadzony przez dobrowolny fundusz są wpłacane przez członka dobrowolnego funduszu.

2. Składka na wyodrębniony rachunek prowadzony przez dobrowolny fundusz może być wpłacona w wyniku dokonania wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKE oraz IKZE, o której mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego.

Art. 97. 1. Wpłaty do otwartych funduszy i pracowniczych funduszy mogą być dokonywane w formie papierów wartościowych, na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

2. Wpłaty do pracowniczych funduszy mogą być dokonywane w formie akcji, o których mowa w art. 101, na zasadach określonych w rozdziale 10.

Art. 98. Z chwilą przystąpienia członka do funduszu, fundusz otwiera dla niego rachunek, na który są wpłacane składki oraz przekazywane wypłaty transferowe.

Art. 99. 1. Składki wpłacane do funduszu oraz otrzymane wypłaty transferowe są przeliczane na jednostki rozrachunkowe, z wyjątkiem składek pracowników zagranicznych, o których mowa w art. 2 ust. 4, przekazywanych do zakładu ubezpieczeń na życie.

2. (uchylony)

3. Całkowita wartość jednostek rozrachunkowych jest zawsze równa całkowitej wartości aktywów netto funduszu przeliczonych na te jednostki.

4. Składki oraz otrzymane wypłaty transferowe mogą być przeliczane również na części ułamkowe jednostki rozrachunkowej, a wartość środków na rachunku członka może być wyrażona w takich częściach ułamkowych.

5. Wartość aktywów netto funduszu oraz wartość jednostki rozrachunkowej jest ustalana zgodnie z zasadami wyceny aktywów i zobowiązań funduszy.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wyceny aktywów i zobowiązań funduszy.

Art. 100. 1. Przeliczanie na jednostki rozrachunkowe wpłacanych składek oraz otrzymanych wypłat transferowych następuje w określonym zgodnie z ust. 2 dniu, zwanym dalej „dniem przeliczenia”, według wartości jednostek rozrachunkowych na ten dzień.

1a. Wartość jednostki rozrachunkowej w dniu przeliczenia jest ustalana przez podzielenie wartości aktywów netto funduszu w dniu przeliczenia przez liczbę jednostek rozrachunkowych zapisanych w tym dniu na rachunkach prowadzonych przez fundusz.

2. W przypadku pracowniczych funduszy dniem przeliczenia jest ostatni dzień roboczy miesiąca, o ile fundusz nie określi w statucie także innych dni przeliczenia. W przypadku otwartych funduszy i dobrowolnych funduszy dniem przeliczenia jest każdy dzień roboczy.

3. W pierwszym dniu przeliczenia, następującym po dokonaniu wpłaty pierwszej składki do funduszu, wartość jednostki rozrachunkowej wynosi 10 zł.

4. Do czasu przeliczenia składek i wypłat transferowych są one przechowywane na odrębnym rachunku pieniężnym funduszu. Odsetki należne z tytułu przechowywania środków pieniężnych na tym rachunku stanowią przychód funduszu.

5. Przeliczanie papierów wartościowych, o których mowa w art. 97 ust. 1, na jednostki rozrachunkowe odbywa się na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

6. (uchylony)

Art. 100a. 1. Otwarty fundusz jest zobowiązany do zwrotu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nienależnie otrzymanej składki.

1a. Kwotę składki, o której mowa w ust. 1, ustala się przez umorzenie jednostek rozrachunkowych uzyskanych za nienależnie otrzymaną składkę oraz nienależnie otrzymane odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

1b. W przypadku dokonania wypłaty transferowej, zgodnie z art. 119, 126 lub 131, kwotę składki, o której mowa w ust. 1, ustala się przez umorzenie jednostek rozrachunkowych odpowiadających kwocie uzyskanej z umorzenia jednostek rozrachunkowych odpowiadających kwocie nienależnie otrzymanej składki od otwartego funduszu, który dokonał wypłaty transferowej.

2. (uchylony)

3. Otwarty fundusz zwraca kwotę składki:

- 1) ustaloną zgodnie z ust. 1a, powiększoną o nominalną wartość opłaty, o której mowa w art. 134 ust. 1, pobranej przez towarzystwo zarządzające otwartym funduszem, albo
- 2) ustaloną zgodnie z ust. 1b.

3a. W przypadku dokonania wypłaty transferowej otwarty fundusz, do którego nienależnie otrzymana składka została wpłacona przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwraca pobraną opłatę, o której mowa w art. 134 ust. 1.

4. Jeżeli przekazanie do otwartego funduszu nienależnej składki nastąpiło z przyczyn leżących po stronie towarzystwa zarządzającego tym funduszem, suma kwot, o których mowa w ust. 3 i 3a, nie może być niższa od nominalnej wartości nienależnie otrzymanej składki, powiększonej o odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

5. Kwotę stanowiącą równowartość opłat, o których mowa w ust. 3 i 3a, oraz różnicę pomiędzy nienależnie otrzymaną składką, powiększoną o odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych, a sumą kwot, o których mowa w ust. 3 i 3a, finansuje towarzystwo zarządzające otwartym funduszem.

6. (uchylony)

7. Jeżeli zwrot nienależnej składki następuje w wyniku nieważności umowy z otwartym funduszem, a otwarty fundusz dokonał wypłaty transferowej zgodnie z art. 119, 126 lub 131, towarzystwo zarządzające tym funduszem finansuje kwotę stanowiącą równowartość różnicy pomiędzy kwotą określoną, zgodnie z ust. 4, do dnia dokonania wypłaty transferowej, a kwotą przekazaną w wypłacie transferowej.

7a. Jeżeli zwrot nienależnie otrzymanej składki następuje w sytuacji unieważnienia umowy lub zmiany z urzędu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nieprawidłowego wpisu w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych, całą kwotę otrzymaną w wyniku wypłaty transferowej traktuje się jako jedną składkę.

8. Jeżeli osoba, za którą została przekazana nienależna składka, jest członkiem innego otwartego funduszu, kwota ustalona zgodnie z ust. 3–4 jest przekazywana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do tego funduszu.

9. Kwota, o której mowa w ust. 8, nie może być niższa niż nominalna wartość należnej składki powiększonej o odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

10. Odsetki, o których mowa w ust. 4, nalicza się za okres od dnia obciążenia rachunku bankowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotą nienależnie otrzymanej składki do dnia jej zwrotu.

11. Zwrotu nienależnie otrzymanej składki dokonuje się poprzez potrącenia ze składek przekazywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartego funduszu.

12. Jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazał składkę, o której mowa w ust. 1, wraz z odsetkami za opóźnienie, do odsetek tych stosuje się odpowiednio ust. 1–11 dotyczące składki.

Art. 100b. (uchylony)

Art. 100c. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje otwarty fundusz o obowiązku przekazania środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu na fundusz emerytalny FUS w związku z osiągnięciem przez ubezpieczonego wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Każdego miesiąca umorzeniu podlega liczba jednostek rozrachunkowych będących ilorazem liczby jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu i wyrażonej w miesiącach różnicy między wiekiem emerytalnym, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a wiekiem członka otwartego funduszu w dniu dokonywania umorzenia.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, terminy, sposób i tryb:

- 1) informowania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych otwartego funduszu o obowiązku przekazania środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu na fundusz emerytalny FUS w związku z ukończeniem przez ubezpieczonego wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- 2) umarzania, o którym mowa w ust. 2, informowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez otwarty fundusz emerytalny o okresach, za które umorzono jednostki rozrachunkowe oraz dokonywania rozliczeń między Zakładem Ubezpieczeń Społecznych a otwartym funduszem wynikających z obowiązku przekazania środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu na fundusz emerytalny FUS w związku z ukończeniem przez ubezpieczonego wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w taki sposób, aby w miesiącu, w którym ubezpieczony ukończy wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nastąpiło umorzenie wszystkich jednostek rozrachunkowych pozostających na rachunku ubezpieczonego

– biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ochrony interesu ubezpieczonych oraz prawidłowości przekazywania zgromadzonych środków.

Art. 100d. (uchylony)

Art. 100e. Środki zgromadzone w funduszu nie mogą być przedmiotem egzekucji skierowanej przeciwko funduszowi.

Rozdział 10

Rachunki ilościowe

Art. 101. 1. Akcje uzyskane przez członków pracowniczego funduszu, nieodpłatnie lub na warunkach preferencyjnych, w następstwie prywatyzacji pracodawcy są składane na rachunkach ilościowych prowadzonych przez pracownicze fundusze na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

2. Pracowniczy fundusz może powierzyć prowadzenie rachunków ilościowych podmiotowi uprawnionemu do prowadzenia rachunków papierów wartościowych.

3. Na jednym rachunku ilościowym nie mogą być składane akcje więcej niż jednego emitenta.

4. Akcje złożone na rachunkach ilościowych są ujmowane ilościowo.

5. Członkowie pracowniczego funduszu nie mogą rozporządzać akcjami złożonymi na rachunkach ilościowych ani prawem do dywidendy z tych akcji.

6. Dokonanie przez członka pracowniczego funduszu rozporządzenia prawem poboru akcji nowej emisji może nastąpić z uwzględnieniem art. 105.

Art. 102. 1. Pracowniczy fundusz likwiduje rachunki ilościowe członków i przenosi akcje zdeponowane na tych rachunkach do aktywów funduszu w oparciu o harmonogram likwidacji rachunków ilościowych ustalany przez pracownicze towarzystwo, w drodze uchwały rady nadzorczej, i podawany do wiadomości organu nadzoru nie później niż 3 miesiące przed rozpoczęciem likwidacji tych rachunków.

2. Harmonogram, o którym mowa w ust. 1, powinien określać:

- 1) terminy przeniesienia akcji do aktywów funduszu;
- 2) zasady ustalania ilości akcji złożonych na rachunkach ilościowych przez poszczególnych członków, które podlegają przeniesieniu do aktywów funduszu, w tym akcji złożonych przez osoby, które przystąpią do funduszu po ogłoszeniu harmonogramu;
- 3) ilość akcji złożonych na rachunkach ilościowych przez poszczególnych członków, które podlegają przeniesieniu do aktywów funduszu w poszczególnych terminach.

3. Dla osób przystępujących do pracowniczego funduszu, po ogłoszeniu harmonogramu, ustala się indywidualnie terminy przeniesienia akcji do aktywów funduszu.

4. Przeniesienie akcji do aktywów funduszu może nastąpić wyłącznie w dniach przeliczenia.

5. W dniu przeniesienia akcji członkom funduszu zalicza się, odpowiednio, na rachunki jednostki rozrachunkowe o wartości odpowiadającej wartości akcji przeniesionych z ich rachunków ilościowych, pomniejszonej o kwotę należnego podatku. Ustalenie wartości akcji następuje w oparciu o zasady wyceny aktywów funduszu.

6. Likwidacja rachunków ilościowych, na których złożone zostały akcje danego emitenta, rozpoczyna się nie później niż w terminie 3 lat od dnia złożenia pierwszej akcji tego emitenta na rachunku ilościowym i nie może trwać dłużej niż 10 lat, licząc od daty przeniesienia pierwszej akcji z rachunku ilościowego do aktywów funduszu.

7. W razie stwierdzenia, że realizacja harmonogramu może przebiegać lub przebiega z naruszeniem przepisów prawa lub interesów członków pracowniczego funduszu, organ nadzoru może zawiesić realizację tego harmonogramu i wezwać pracowniczego funduszu do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

8. Do przeniesienia akcji spółek publicznych, złożonych na rachunkach ilościowych, do aktywów pracowniczego funduszu nie stosuje się przepisów art. 38 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji⁴⁾ (Dz. U. z 2017 r. poz. 1055 oraz z 2018 r. poz. 702).

Art. 103. 1. Jeżeli członek zwróci się o dokonanie wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu środków zgromadzonych na jego rachunku w pracowniczym funduszu, rachunek ilościowy tego członka powinien być niezwłocznie zlikwidowany, a akcje nieprzeniesione dotychczas do aktywów funduszu – wydane członkowi, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli pracowniczny fundusz dokonuje wypłaty środków zgromadzonych na rachunku członka funduszu w formie wypłaty realizowanej w ratach, rachunek ilościowy członka funduszu podlega likwidacji z chwilą wypłaty ostatniej raty, a zdeponowane na nim akcje zostają wydane członkowi funduszu.

3. W razie śmierci członka funduszu posiadającego rachunek ilościowy albo rozwiązania przez rozwód lub unieważnienia jego małżeństwa, akcje znajdujące się na rachunku ilościowym zostają wydane osobie uprawnionej. Przepis art. 130 i 133 stosuje się odpowiednio.

4. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio w razie ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa członka pracowniczego funduszu albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między członkiem tego funduszu a jego małżonkiem.

Art. 104. Dywidenda wypłacana z akcji zdeponowanych na rachunku ilościowym oraz cena uzyskana ze zbycia przez pracowniczego funduszu, w imieniu członka funduszu, prawa poboru akcji nowej emisji jest przekazywana na rachunek członka funduszu prowadzony w jednostkach rozrachunkowych.

Art. 105. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przeprowadzania i rozliczania transakcji zbywania przez pracowniczego funduszu, w imieniu członków funduszu, praw poboru przysługujących im z akcji złożonych na rachunkach ilościowych, a także szczegółowe warunki i tryb, w jakim dopuszczalna jest realizacja tych praw przez członków funduszu.

Art. 106. 1. Jeżeli łączna ilość akcji tego samego emitenta, zdeponowanych na wszystkich rachunkach ilościowych w jednym pracowniczym funduszu, przekroczy 1% ogólnej ilości akcji tego emitenta, prawa związane z własnością tych akcji, z wyjątkiem praw majątkowych, wykonywane są przez przedstawiciela członków funduszu posiadających akcje na rachunkach ilościowych, zwanego dalej „przedstawicielem”.

2. Przedstawiciel jest wybierany na 3 lata w wyborach tajnych przez członków funduszu posiadających akcje danego emitenta na rachunkach ilościowych.

3. Tryb wyboru przedstawiciela określa regulamin uchwalony przez radę nadzorczą pracowniczego towarzystwa. Regulamin określa w szczególności, czy w wyborach mają uczestniczyć sami członkowie, czy też wybrani przez nich przedstawiciele, oraz zasady odwoływania przedstawiciela przed upływem okresu, na który został wybrany. Regulamin nie może uzależnić ważności wyboru przedstawiciela od liczby osób uczestniczących w wyborach.

4. Przepis art. 45 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

⁴⁾ Obecnie w tytule ustawy ogólne określenie przedmiotu ustawy – o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników, na podstawie art. 14 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. poz. 2260), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Rozdział 10a

Zakład ubezpieczeń na życie, do którego pracowniczy fundusz przekazuje składki pracowników zagranicznych

Art. 106a. Pracowniczy fundusz może wybrać zakład ubezpieczeń na życie, do którego będzie przekazywać w całości albo w części składki pracowników zagranicznych, na podstawie umowy o przyjmowanie składek.

Art. 106b. 1. Zobowiązania związane z ryzykami biometrycznymi lub gwarancjami obciążają zakład ubezpieczeń na życie w zakresie, w jakim określono to w umowie o przyjmowanie składek, w pozostałych przypadkach zobowiązania te obciążają pracodawcę zagranicznego.

2. Za wszelkie szkody wynikające z niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków nałożonych przez ustawę w zakresie obsługi wszelkich ryzyk biometrycznych lub gwarancji związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego odpowiada zakład ubezpieczeń na życie.

Art. 106c. 1. Umowa o przyjmowanie składek powinna określać szczegółowo obowiązki zakładu ubezpieczeń na życie i pracowniczego funduszu, sposób ich wykonania, a także wskazywać osoby wyznaczone przez zakład bezpośrednio odpowiedzialne za należyte wykonanie umowy.

2. Umowa o przyjmowanie składek określa ponadto, że operacje zaciągania pożyczek przez zakład ubezpieczeń na życie i pracowniczy fundusz mogą być prowadzone wyłącznie w celu utrzymania płynności finansowej i tylko na okres przejściowy.

3. W przypadku gdy akcjonariuszem pracowniczego towarzystwa jest pracodawca zagraniczny i z przepisów jego krajowego prawa ubezpieczeń społecznych i prawa pracy wynika taki wymóg, umowa o przyjmowanie składek zawiera postanowienia dotyczące przekazywania przez pracowniczy fundusz temu pracodawcy lub jego pracownikom dodatkowych informacji dotyczących:

- 1) rodzaju ryzyka finansowego, technicznego i innych ryzyk związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego;
- 2) podziału ryzyka, o którym mowa w pkt 1;
- 3) docelowego poziomu świadczenia, w przypadku gdy program emerytalny pracodawcy zagranicznego przewiduje pokrycie ryzyk biometrycznych lub gwarancji;
- 4) kwoty wypłaty lub świadczenia z programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego przewidującego pokrycie ryzyk biometrycznych lub gwarancji, w przypadku zaprzestania zatrudnienia;
- 5) w przypadku gdy uczestnicy programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego ponoszą ryzyko inwestycyjne – zakresu wyboru polityki inwestycyjnej, jeżeli ma zastosowanie, oraz rzeczywistych portfeli inwestycyjnych, a także informacji dotyczących ryzyka i kosztów związanych z inwestycjami;
- 6) postanowień odnoszących się do przeniesienia praw do wypłaty z programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego na inną instytucję pracowniczych programów emerytalnych, w przypadku rozwiązania stosunku pracy.

Art. 106d. 1. Pracowniczy fundusz lub zakład ubezpieczeń na życie mogą rozwiązać umowę o przyjmowanie składek w drodze wypowiedzenia, którego okres nie może być krótszy niż 6 miesięcy.

2. O wypowiedzeniu umowy o przyjmowanie składek i jego przyczynach strona wypowiadająca umowę niezwłocznie powiadamia organ nadzoru.

3. W razie rozwiązania umowy o przyjmowanie składek z dotychczasowym zakładem ubezpieczeń na życie zakład ten powinien wydać zakładowi ubezpieczeń na życie, z którym pracowniczy fundusz zawarł umowę, aktywa i wszelkie dokumenty związane z wykonywaniem obowiązków wynikających z umowy, w terminie uzgodnionym przez strony, bez zbędnej zwłoki.

Art. 106e. 1. Jeżeli zakład ubezpieczeń na życie nie wykonuje obowiązków określonych w umowie o przyjmowanie składek albo wykonuje je nienależycie:

- 1) pracowniczy fundusz wypowiada umowę, zawiadamiając o tym niezwłocznie organ nadzoru;
- 2) organ nadzoru może, w drodze decyzji administracyjnej, nakazać pracowniczemu funduszowi zmianę zakładu ubezpieczeń na życie.

2. Organ nadzoru może nakazać pracowniczemu funduszowi zmianę zakładu ubezpieczeń na życie także wówczas, gdy nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji finansowej tego zakładu, zagrażające realizacji zobowiązań wynikających z umowy o przyjmowanie składek.

Art. 106f. Pracowniczy fundusz dokonuje niezwłocznej zmiany zakładu ubezpieczeń na życie w przypadku zakazu wykonywania działalności, ogłoszenia upadłości lub otwarcia likwidacji dotyczącej zakładu ubezpieczeń na życie.

Art. 106g. 1. Organ nadzoru może, w drodze decyzji administracyjnej, ograniczyć lub zakazać zakładowi ubezpieczeń na życie swobodnego rozporządzania aktywami, które służą jako zabezpieczenie zobowiązań wynikających z umowy o przyjmowanie składek, w przypadku gdy zakład ten:

- 1) nie zdołał utworzyć rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w odpowiedniej wysokości, w odniesieniu do prowadzonej działalności, lub nie posiada aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w wysokości nie niższej niż wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto;
- 2) nie był w stanie utrzymać ustawowych funduszy własnych.

2. W przypadku wydania przez organ nadzoru decyzji administracyjnej o zakazie swobodnego rozporządzania aktywami, o której mowa w ust. 1, pracowniczy fundusz niezwłocznie dokonuje zmiany zakładu ubezpieczeń na życie w drodze wypowiedzenia dotychczasowej umowy o przyjmowanie składek i zawarcia umowy z innym zakładem ubezpieczeń na życie.

Art. 106h. 1. Każdorazowa zmiana zakładu ubezpieczeń na życie następuje w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków w zakresie realizacji zobowiązań wynikających z umowy o przyjmowanie składek. Przepis art. 106d ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2. Zmiana zakładu ubezpieczeń na życie wymaga zezwolenia organu nadzoru, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 106e ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz art. 106g ust. 2.

3. Zezwolenie jest wydawane przez organ nadzoru w trybie określonym dla wydania zezwolenia na zmianę statutu pracowniczego funduszu.

4. W przypadkach, o których mowa w art. 106e i art. 106g ust. 2, wypowiedzenie może nastąpić w terminie krótszym niż wskazany w art. 106d ust. 1.

5. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany umowy o przyjmowanie składek.

Art. 106i. 1. Zakład ubezpieczeń na życie nie może zatrudniać oraz w skład władz statutowych tego zakładu nie mogą wchodzić osoby, które są:

- 1) członkami zarządu, rady nadzorczej lub pracownikami pracowniczego towarzystwa zarządzającego pracowniczym funduszem, którego aktywa przechowuje;
- 2) członkami organu zarządzającego, rady nadzorczej lub pracownikami podmiotu związanego w stosunku do pracowniczego towarzystwa zarządzającego pracowniczym funduszem, którego aktywa przechowuje.

2. Jeżeli zakład ubezpieczeń na życie w trakcie trwania umowy o przyjmowanie składek przestanie spełniać przynajmniej jeden z warunków, o których mowa w ust. 1, jest obowiązany:

- 1) zawiadomić o tym niezwłocznie organ nadzoru oraz pracowniczy fundusz;
- 2) dostosować się do warunków, o których mowa w ust. 1, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia, w którym naruszył te warunki.

Art. 106j. 1. Zakład ubezpieczeń na życie, w przypadku zapewnienia ubezpieczenia od ryzyk biometrycznych lub gwarancji, ma obowiązek zapewnić:

- 1) kwotę pasywów w wysokości odpowiadającej zobowiązaniom finansowym, które wynikają z umowy o przyjmowanie składek;
- 2) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w odpowiedniej wysokości, w odniesieniu do pełnego zakresu programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego;
- 3) coroczne ustalenie wartości i poświadczenie przez aktuarium rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe oblicza się zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) kwota rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest wyliczana na podstawie dostatecznie ostrożnej wyceny aktuarialnej, biorąc pod uwagę wszystkie zobowiązania z tytułu świadczeń i składek zgodnie z postanowieniami dotyczącymi wypłaty świadczeń w przypadku danego pracodawcy zagranicznego;
- 2) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe muszą być wystarczające zarówno do pokrycia wypłat emerytur i innych świadczeń już wypłacanych dla beneficjentów w rozumieniu prawa krajowego pracodawcy zagranicznego, którym nadal będą wypłacane, oraz odzwierciedlać zobowiązania, jakie wynikają z należnych uprawnień emerytalnych uczestników;

- 3) założenia ekonomiczne i aktuarialne przyjęte dla wyceny pasywów są określone w sposób ostrożny;
- 4) stosowane techniczne stopy procentowe są ustalane w sposób ostrożny i określone zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowego prawa pracodawcy zagranicznego; techniczne stopy procentowe są ustalane z uwzględnieniem: przychodu z odpowiednich aktywów posiadanych przez instytucję i przyszłych dochodów z inwestycji lub przychodów rynkowych z obligacji o wysokiej jakości lub obligacji państwowych;
- 5) tablice biometryczne wykorzystywane w celu ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych uwzględniają główne cechy charakterystyczne grupy uczestników i systemów emerytalnych, w szczególności przewidywane zmiany odpowiednich ryzyk;
- 6) metody i podstawy wyliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są stosowane w sposób ciągły w kolejnych latach obrotowych, a ewentualny brak ciągłości może być uzasadniony zmianami prawnymi, zmianami demograficznymi lub okolicznościami gospodarczymi, leżącymi u podstaw założeń przyjętych do wyliczenia tych rezerw.

3. Zakład ubezpieczeń na życie jest obowiązany posiadać:

- 1) aktywa i pasywa odpowiadające działalności wynikającej z umowy o przyjmowanie składek, wyodrębnione, zarządzane i tworzone odrębnie w stosunku do innej działalności zakładu, bez możliwości ich przeniesienia;
- 2) dodatkowe aktywa ponad rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości, które służą jako zabezpieczenie zobowiązań wynikających z umowy o przyjmowanie składek, w wysokości równej marginesowi wypłacalności ustalonemu dla odpowiednich rodzajów ryzyka, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 3) środki własne w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny.

4. Kapitał gwarancyjny, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, jest równy większej z wartości:

- 1) jednej trzeciej marginesu wypłacalności;
- 2) minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego.

Art. 106ja. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności dla działu I i grup ubezpieczeń działu I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz minimalną wysokość kapitału gwarancyjnego dla działu I załącznika do tej ustawy, uwzględniając konieczność zapewnienia wypłacalności zakładów ubezpieczeń na życie, do których pracowniczy fundusz przekazuje składki pracowników zagranicznych.

Art. 106jb. 1. Środki własne zakładu ubezpieczeń na życie stanowią aktywa zakładu ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem aktywów:

- 1) przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań;
- 2) wartości niematerialnych i prawnych;
- 3) akcji własnych i udziałów własnych będących w posiadaniu zakładu ubezpieczeń na życie;
- 4) z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

2. Z aktywów stanowiących środki własne zakładu ubezpieczeń na życie wyłącza się posiadane przez zakład ubezpieczeń na życie w odniesieniu do innych zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji, instytucji kredytowych i instytucji finansowych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, z późn. zm.⁵⁾), zwanej dalej „ustawą – Prawo bankowe”, oraz firm inwestycyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi:

- 1) pożyczki podporządkowane spełniające warunki określone w ust. 4 pkt 2;
- 2) skumulowane niezapłacone dywidendy z tytułu akcji uprzywilejowanych.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2361 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650, 685, 723, 864, 1000, 1075, 1499 i 1629.

3. Środki własne zakładu ubezpieczeń na życie powinny w szczególności odpowiadać:

- 1) wartości opłaconego kapitału zakładowego;
- 2) wartości zobowiązań wobec członków towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, w przypadku towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, pod warunkiem że zgodnie ze statutem towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych zobowiązania wobec członków towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych:
  - a) mogą być spłacone członkom towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych wyłącznie wtedy, gdy nie spowoduje to naruszenia art. 106j ust. 3 pkt 3,
  - b) w przypadku likwidacji towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, mogą być spłacone członkom towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych wyłącznie po spłaceniu wszelkich innych zobowiązań towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych,
  - c) z wyłączeniem indywidualnych płatności związanych z wygaśnięciem członkostwa, nie mogą być spłacane przed przekazaniem informacji o zamiarze dokonania spłaty, w terminie 30 dni przed dniem spłaty, organowi nadzoru, który może zakazać w tym terminie dokonywania spłaty;
- 3) kapitałowi zapasowemu i kapitałom rezerwowym oraz kapitałowi z aktualizacji wyceny;
- 4) niepodzielnemu wynikowi finansowemu z lat ubiegłych po potrąceniu należnych dywidend: zysk – wielkość dodatnia, strata – wielkość ujemna;
- 5) wynikowi finansowemu netto w okresie sprawozdawczym po potrąceniu należnych dywidend: zysk – wielkość dodatnia, strata – wielkość ujemna.

4. Na wniosek zakładu ubezpieczeń na życie i na podstawie przedstawionych przez niego dowodów organ nadzoru może, w drodze decyzji, wyrazić zgodę na zaliczenie do środków własnych:

- 1) ukrytych rezerw wynikających z niedoszacowania aktywów lub przeszacowania pasywów w bilansie dla celów rachunkowości, o ile takie ukryte rezerwy nie mają wyjątkowego charakteru;
- 2) kapitału pożyczek podporządkowanych spełniających łącznie następujące warunki:
  - a) kapitał pożyczek podporządkowanych nie może stanowić więcej niż 25% środków własnych,
  - b) kapitał pożyczek podporządkowanych jest opłacony w pełnej wysokości,
  - c) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi kapitał pożyczek podporządkowanych w przypadku upadłości albo likwidacji zakładu ubezpieczeń na życie może być spłacony dopiero po zaspokojeniu wszystkich innych wierzycieli zakładu ubezpieczeń,
  - d) w przypadku pożyczek z określonym okresem spłaty, pierwotny okres spłaty wynosi przynajmniej 5 lat,
  - e) w przypadku pożyczek, których termin spłaty nie jest ustalony, pożyczki te mogą być spłacane wyłącznie z zachowaniem 5-letniego okresu wypowiedzenia, chyba że nie są już zaliczane do środków własnych,
  - f) w umowie pożyczki nie zawarto warunków przewidujących, że w określonych okolicznościach, innych niż likwidacja zakładu ubezpieczeń na życie, zadłużenie zostanie spłacone przed uzgodnionym terminem spłaty,
  - g) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi umowa pożyczki może być zmieniona tylko po otrzymaniu od organu nadzoru oświadczenia o braku zastrzeżeń do planowanych zmian;
- 3) połowy należnych wpłat na kapitał zakładowy, pod warunkiem że 25% tego kapitału zostało opłacone, nie więcej jednak niż równowartość 50% mniejszej spośród wartości marginesu wypłacalności lub środków własnych zakładu ubezpieczeń na życie;
- 4) w przypadku gdy zakład ubezpieczeń na życie nie stosuje metody Zillmera lub stosuje ją, lecz nie uwzględnia przy tym kosztów akwizycji w pełnej wysokości – różnicy między wysokością rezerwy w dziale ubezpieczeń na życie obliczoną przez zakład ubezpieczeń na życie i wysokością rezerwy w dziale ubezpieczeń na życie obliczoną przy zastosowaniu metody Zillmera, z uwzględnieniem kosztów akwizycji w pełnej wysokości.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 pkt 2 lit. d, zakład ubezpieczeń na życie przedstawia organowi nadzoru, nie później niż przed upływem 12 miesięcy przed terminem spłaty pożyczki, plan przedstawiający sposób utrzymania lub podniesienia środków własnych do wymaganej wartości przed terminem spłaty, chyba że warunki zaliczenia pożyczki do środków własnych stopniowo ograniczają wartość pożyczki zaliczanej do środków własnych przez okres co najmniej 5 lat przed terminem spłaty. Organ nadzoru może zezwolić na przedterminową spłatę pożyczki, na wniosek zakładu ubezpieczeń na życie, pod warunkiem że nie spowoduje to naruszenia art. 106j ust. 3 pkt 3.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 pkt 2 lit. e, dokonanie przedterminowej spłaty może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu uprzedniej zgody organu nadzoru, na wniosek zakładu ubezpieczeń na życie, który zawiadamia organ nadzoru o planowanej spłacie co najmniej 6 miesięcy przed planowanym terminem spłaty i przedstawia dane o wartości środków własnych i dane o wartości środków własnych przed dokonaniem płatności i po jej dokonaniu płatności. Organ nadzoru może zezwolić na spłatę pożyczek, pod warunkiem że nie spowoduje to naruszenia art. 106j ust. 3 pkt 3.

7. Wielkość, o której mowa w ust. 4 pkt 4, nie może przekroczyć 3,5% sumy różnicy pomiędzy sumami kapitału i wysokości rezerwy w dziale ubezpieczeń na życie dla wszystkich umów ubezpieczenia, dla których stosowanie metody Zillmera jest dopuszczalne. Różnica zaliczana do środków własnych jest pomniejszana o nierozliczone koszty akwizycji, wykazane w bilansie dla celów rachunkowości jako aktywa.

Art. 106jc. Środki własne na pokrycie kapitału gwarancyjnego stanowią aktywa, o których mowa w art. 106jb, z łąčeniem aktywów, o których mowa w art. 106jb ust. 4 pkt 3.

Art. 106k. Przy ustalaniu wartości aktywów netto pracowniczego funduszu nie uwzględnia się składek pracowników zagranicznych, o których mowa w art. 2 ust. 4.

Rozdział 11

Wypłata środków zgromadzonych na rachunku

Art. 107. 1. Członek funduszu nie może rozporządzać środkami zgromadzonymi na swoim rachunku.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do rozrządzeń członka funduszu na wypadek śmierci oraz do rozporządzeń środkami zgromadzonymi przez członka dobrowolnego funduszu na IKE oraz IKZE.

Art. 108. Środki zgromadzone na rachunku członka otwartego funduszu nie podlegają egzekucji.

Art. 109. Środki zgromadzone na rachunku członka pracowniczego funduszu podlegają egzekucji na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 110. Warunki nabycia przez członka otwartego funduszu uprawnień do wypłaty środków zgromadzonych na jego rachunku oraz zasady wypłaty tych środków określają odrębne ustawy.

Art. 111. Przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu następuje przez przeniesienie tych środków na fundusz emerytalny FUS.

Art. 111a. 1. Środki zgromadzone na rachunku członka otwartego funduszu są przekazywane przez ten fundusz, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa w przypadku, gdy:

- 1) właściwy organ emerytalny zawiadomi o ustaleniu członkowi otwartego funduszu prawa do emerytury:
  - a) obliczonej na podstawie art. 15 lub prawa do jej zwiększenia na podstawie art. 14 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2225 oraz z 2018 r. poz. 138 i 730) lub
  - b)⁶⁾ obliczonej na podstawie art. 15, art. 15e lub prawa do jej zwiększenia na podstawie art. 14 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r. poz. 132, 138, 730 i 912);
- 2) Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomi o ustaleniu członkowi otwartego funduszu prawa do emerytury na podstawie art. 46–50a, art. 50e lub art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o obliczeniu wysokości emerytury na podstawie art. 183 tej ustawy;
- 3) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zawiadomi o wyborze przez członka otwartego funduszu renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy albo renty rodzinnej z ubezpieczenia na podstawie art. 33 ust. 2b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336 oraz z 2018 r. poz. 650 i 858);
- 4) Minister Sprawiedliwości zawiadomi o przejściu w stan spoczynku z prawem do uposażenia, o którym mowa w art. 100 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 23, z późn. zm.⁷⁾), sędziego będącego członkiem otwartego funduszu.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 11 ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Straży Marszałkowskiej (Dz. U. poz. 730), która weszła w życie z dniem 20 maja 2018 r.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 3, 5, 106, 138, 771, 848, 1000, 1045, 1443, 1544 i 1669.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, otwarty fundusz emerytalny nie może pobierać opłaty.

2a. W przypadku ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w ust. 1 pkt 2, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wykreśla wpis o członkostwie w otwartym funduszu z Centralnego Rejestru Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych i zawiadamia o tym wykreśleniu fundusz emerytalny.

2b. Z dniem ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w ust. 1 pkt 2, umowa z otwartym funduszem staje się nieważna z mocy prawa.

2c. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 100a.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, termin i tryb dokonywania zwrotu w przypadkach, o których mowa w ust. 1, uwzględniając zasady współdziałania otwartych funduszy emerytalnych, organów emerytalnych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przy dokonywaniu rozliczeń.

Art. 111b. (uchylony)

Art. 111c. 1. Otwarty fundusz, po poinformowaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o obowiązku przekazania środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu na fundusz emerytalny FUS w związku z ukończeniem przez ubezpieczonego wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przekazuje na rachunek wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych część środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu odpowiadającą wartości umorzonych jednostek rozrachunkowych, o których mowa w art. 100c ust. 2.

2. Otwarty fundusz w dniu ustania członkostwa, o którym mowa w art. 81 ust. 10, przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych dane, o których mowa w art. 82 i art. 83.

Art. 111d. (uchylony)

Art. 112. (uchylony)

Art. 113. Warunki nabycia przez członka pracowniczego funduszu uprawnień do wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu środków zgromadzonych na jego rachunku określa ustawa o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 113a. Warunki nabycia przez członka dobrowolnego funduszu uprawnień do wypłaty, wypłaty transferowej, zwrotu środków zgromadzonych na IKE oraz IKZE i częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE określa ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego.

Art. 114. 1. Pracowniczy fundusz jest obowiązany zapewnić członkom funduszu możliwość wypłaty całości środków zgromadzonych na ich rachunkach w formie wypłaty jednorazowej.

2. W trybie i na zasadach określonych w statucie funduszu wypłata środków może nastąpić także w formie wypłaty realizowanej w ratach.

3. Wypłata środków w obu formach lub w jednej z nich następuje na pisemne żądanie członka funduszu.

Art. 115. Wypłata jednorazowa jest dokonywana nie później niż w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania przez pracowniczy fundusz żądania członka funduszu.

Art. 116. Jeżeli wypłata jest realizowana w ratach, pierwsza rata płatna jest nie później niż w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania przez pracowniczy fundusz żądania członka funduszu, chyba że zażąda on wypłaty w terminie późniejszym.

Art. 117. Członek otrzymujący wypłatę środków w ratach może w każdym czasie zażądać wypłaty środków pozostających na jego rachunku w formie wypłaty jednorazowej. Wypłata jednorazowa następuje z zachowaniem zasad określonych w art. 115.

Art. 118. Jeżeli do chwili ukończenia 70 lat członek pracowniczego funduszu nie wystąpi do funduszu z żądaniem wypłaty środków zgromadzonych na jego rachunku, fundusz dokonuje wypłaty tych środków w formie wypłaty jednorazowej w terminie 1 miesiąca od daty ukończenia przez członka funduszu 70 lat, z uwzględnieniem art. 42 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 119. 1. W razie przystąpienia przez członka otwartego funduszu do innego otwartego funduszu dotychczasowy fundusz dokonuje wypłaty transferowej do funduszu, do którego członek przystąpił, na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w art. 84. Otwarty fundusz, do którego wypłata transferowa jest dokonywana, jest obowiązany przyjąć taką wypłatę.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

Art. 120. Warunki dokonywania wypłat transferowych przez pracownicze fundusze określa ustawa o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 121. Nie jest dozwolone dokonywanie wypłaty transferowej z rachunku w otwartym funduszu na rachunek w pracowniczym funduszu ani z rachunku w pracowniczym funduszu na rachunek w otwartym funduszu.

Art. 122. 1. Wypłaty transferowe między otwartymi funduszami odbywają się w ostatnim dniu roboczym lutego, maja, sierpnia i listopada.

2. Kwota wypłaty transferowej jest ustalana w piątym dniu roboczym przed dniem tej wypłaty.

Art. 123. 1. Rozliczenia wypłat transferowych między otwartymi funduszami dokonuje Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych Spółka Akcyjna, zwany dalej „Krajowym Depozytem”.

2. Powszechnie towarzystwo, będące organem otwartego funduszu, do którego dokonano wypłaty transferowej, uiszcza opłaty na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu refundacji kosztów za wykonanie czynności związanych z przystąpieniem członka do tego otwartego funduszu oraz na rzecz Krajowego Depozytu z tytułu refundacji kosztów za wykonywanie czynności związanych z rozliczaniem wypłat transferowych.

2a. Opłata, jaką powszechnie towarzystwo uiszcza na rzecz podmiotów, o których mowa w ust. 2, wynosi:

- 1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 1% kwoty minimalnego wynagrodzenia, określonego w przepisach odrębnych, od każdej zarejestrowanej umowy o członkostwo osoby przystępującej do nowego funduszu;
- 2) na rzecz Krajowego Depozytu – 1% kwoty minimalnego wynagrodzenia, określonego w przepisach odrębnych, od każdej rozliczonej wypłaty transferowej.

3. (uchylony)

Art. 123a. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, termin i tryb dokonywania wypłat transferowych w przypadkach, o których mowa w art. 119 oraz w przepisach rozdziałów 12 i 13. Rozporządzenie powinno określać zasady współdziałania Krajowego Depozytu i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz otwartych funduszy i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przy dokonywaniu rozliczeń wypłat transferowych oraz sposób rozdysponowania odsetek z tytułu przechowywania na rachunku środków przekazanych przez otwarte fundusze w ramach rozliczenia tej wypłaty.

Art. 124. Szczegółowy tryb dokonywania rozliczeń wypłat transferowych między otwartymi funduszami określa Krajowy Depozyt w regulaminie zatwierdzonym przez organ nadzoru. Regulamin określa także wysokość opłat należnych Krajowemu Depozytowi, wnoszonych przez otwarte fundusze w związku z dokonaniem rozliczenia wypłat transferowych.

Art. 125. Wypłata transferowa nie wyłącza odpowiedzialności towarzystwa będącego organem funduszu dokonującego wypłaty transferowej wobec byłego członka tego funduszu lub innej osoby, na której rzecz wypłata transferowa została dokonana.

Rozdział 12

Podział środków w razie rozwodu lub unieważnienia małżeństwa

Art. 126. Jeżeli małżeństwo członka otwartego funduszu uległo rozwiązaniu przez rozwód lub zostało unieważnione, środki zgromadzone na rachunku członka funduszu, przypadające byłemu współmałżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, są przekazywane w ramach wypłaty transferowej na rachunek byłego współmałżonka w otwartym funduszu.

Art. 127. Wypłata transferowa jest dokonywana przez otwarty fundusz w terminie, o którym mowa w art. 122, po przedstawieniu funduszowi dowodu, że środki zgromadzone na rachunku członka funduszu przypadły byłemu współmałżonkowi.

Art. 128. 1. Jeżeli były współmałżonek uprawniony nie posiada rachunku w otwartym funduszu i, w terminie 2 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, o którym mowa w art. 127, nie wskaże rachunku w jakimkolwiek otwartym funduszu, otwarty fundusz, do którego należy drugi z byłych współmałżonków, niezwłocznie otworzy rachunek na nazwisko byłego współmałżonka uprawnionego i przekaże na ten rachunek, w ramach wypłaty transferowej, przypadające mu środki zgromadzone na rachunku jego byłego współmałżonka. Z chwilą otwarcia rachunku byłym współmałżonkiem uprawnionym uzyskuje członkostwo w funduszu. Fundusz niezwłocznie potwierdza na piśmie warunki członkostwa uprawnionego współmałżonka.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, otwarty fundusz informuje byłego współmałżonka uprawnionego o prawie, o którym mowa w art. 82 ust. 1.

Art. 129. Przepisy art. 126–128 stosuje się odpowiednio w przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa członka otwartego funduszu albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między członkiem tego funduszu a jego małżonkiem.

Art. 129a. 1. Osoby, którym na podstawie art. 128 otwarty fundusz emerytalny otworzył rachunek, mają prawo do jednorazowej wypłaty wszystkich środków zgromadzonych na rachunku, w terminie 14 dni od daty złożenia wniosku, w razie:

- 1) złożenia wniosku wraz z decyzją przyznającą emeryturę, zaopatrzenie emerytalne, emeryturę dla rolników lub uposażenie w stanie spoczynku;
- 2) nienabycia prawa do emerytury, o ile ukończyły 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn;
- 3) złożenia wniosku przez osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli zgromadzone na ich rachunku środki w kwocie ustalonej w dniu złożenia wniosku nie są wyższe od kwoty stanowiącej:
  - a) 50% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli otwarcie rachunku nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2002 r.,
  - b) 150% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli otwarcie rachunku nastąpiło po dniu 1 stycznia 2002 r.

2. Osoby, które mają prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie odrębnych przepisów, a którym otwarty fundusz emerytalny otworzył rachunek na podstawie art. 128, nie tracą prawa do wcześniejszej emerytury.

3. Ubezpieczonym, o których mowa w art. 111 ust. 3 i 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, którzy uzyskali członkostwo w otwartym funduszu emerytalnym na podstawie art. 128, Zakład nie odprowadza na rachunek w otwartym funduszu emerytalnym części składki, o której mowa w art. 22 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

4. Jeżeli ubezpieczonym, o których mowa w ust. 3, Zakład odprowadził na rachunek w otwartym funduszu emerytalnym część składki, o której mowa w art. 22 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, składka ta podlega zwrotowi na zasadach określonych dla nienależnie opłaconej składki odprowadzonej do otwartego funduszu emerytalnego.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1968 r., które po dniu otwarcia rachunku na podstawie art. 128 opłacały składkę na ubezpieczenia społeczne.

Art. 130. 1. Wypłata środków zgromadzonych na rachunku członka pracowniczego funduszu, które były objęte małżeńską wspólnością majątkową, w przypadku rozwiązania małżeństwa przez rozwód lub unieważnienia małżeństwa, następuje bezpośrednio na rzecz jego byłego współmałżonka w terminie 1 miesiąca od dnia przedstawienia funduszowi dowodu, że środki te przypadły byłemu współmałżonkowi.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa członka pracowniczego funduszu albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między członkiem tego funduszu a jego małżonkiem.

Rozdział 13

Podział środków w razie śmierci członka funduszu emerytalnego

Art. 131. 1. Jeżeli w chwili śmierci członek otwartego funduszu pozostawał w związku małżeńskim, fundusz dokonuje wypłaty transferowej połowy środków zgromadzonych na rachunku zmarłego na rachunek małżonka zmarłego w otwartym funduszu, w zakresie, w jakim środki te stanowiły przedmiot małżeńskiej wspólności majątkowej.

2. Wypłata transferowa jest dokonywana w terminie, o którym mowa w art. 122, nie wcześniej jednak niż w terminie 1 miesiąca, po przedstawieniu przez małżonka zmarłego odpisu aktu zgonu, odpisu aktu małżeństwa oraz pisemnego oświadczenia stwierdzającego, czy do chwili śmierci członka funduszu nie zaszły żadne zmiany w stosunku do treści oświadczenia, o którym mowa w art. 83 ust. 1, lub zawiadomienia, o którym mowa w art. 83 ust. 2, a jeżeli zmiany te miały miejsce – także dowodu tych zmian.

3. Jeżeli małżonek zmarłego członka funduszu nie posiada rachunku w otwartym funduszu, stosuje się odpowiednio przepisy art. 128.

4. Jeżeli zmarły nie dopełnił obowiązku określonego w art. 83 ust. 1 zdanie drugie lub w ust. 2, jego małżonek powinien potwierdzić na piśmie, że do chwili śmierci członka funduszu nie zmienił się stan stosunków majątkowych między małżonkami ustalony stosownie do art. 83 ust. 3, a w przypadku zmiany tego stanu – przedstawić odpowiednie dowody tej zmiany.

5. Otwarty fundusz nie ponosi odpowiedzialności za skutki niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia obowiązku określonego w ust. 2 lub 3.

Art. 132. 1. Środki zgromadzone na rachunku zmarłego członka otwartego funduszu emerytalnego, które nie zostaną wykorzystane zgodnie z art. 131, przekazywane są osobom wskazanym przez zmarłego, zgodnie z art. 82 ust. 1 lub 1a, a w przypadku ich braku wchodzi w skład spadku.

2. (uchylony)

3. Otwarty fundusz dokonuje wypłaty środków należnych osobie wskazanej przez zmarłego w terminie 3 miesięcy, nie wcześniej jednak niż w terminie 1 miesiąca, od dnia przedstawienia funduszowi urzędowego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej, z tym że wypłata środków przypadających małżonkowi zmarłego może być przekazana na jego żądanie na rachunek w otwartym funduszu. W tym ostatnim przypadku do wypłaty transferowej środków przypadających małżonkowi zmarłego stosuje się odpowiednio art. 128.

4. Wypłata dokonywana bezpośrednio na rzecz osoby wskazanej przez zmarłego następuje w formie wypłaty jednorazowej lub w formie wypłaty w ratach płatnych przez okres nie dłuższy niż 2 lata, zgodnie z pisemną dyspozycją osoby uprawnionej.

4a. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio do spadkobierców, którzy dodatkowo obowiązani są przedłożyć funduszowi prawomocne stwierdzenie nabycia spadku.

5. Zasady wypłaty w ratach określa statut otwartego funduszu.

Art. 132a. (uchylony)

Art. 132b. W razie śmierci członka dobrowolnego funduszu stosuje się przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego dotyczące rozporządzeń oszczędzającego na IKE oraz IKZE w przypadku jego śmierci.

Art. 133. 1. W razie śmierci członka pracowniczego funduszu, środki zgromadzone na jego rachunku są wypłacane osobie wskazanej przez członka funduszu jako uposażonej do odbioru świadczenia na wypadek jego śmierci. W przypadku braku rozrządzenia na wypadek śmierci zgromadzone środki wchodzi w skład spadku.

2. Wypłata środków, o których mowa w ust. 1, następuje bezpośrednio na rzecz osób uprawnionych, w terminie 1 miesiąca od dnia przedstawienia funduszowi dowodu, że środki te przypadły tym osobom.

Rozdział 14

Finansowanie działalności funduszu emerytalnego

Art. 134. 1. Otwarty fundusz może pobierać opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek, nie większej niż 1,75%, z tym że potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe.

1a. Dobrowolny fundusz może pobierać opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek, w wysokości określonej w statucie, z tym że potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe.

2. Kwoty stanowiące równowartość opłat, o których mowa w ust. 1, otwarty fundusz przekazuje niezwłocznie na rzecz powszechnego towarzystwa.

Art. 135. Otwarty fundusz stosuje jednolitą metodę obliczania i pobierania opłat, o których mowa w art. 134 ust. 1, wobec wszystkich członków, z tym że opłaty te mogą być pobierane w niższej wysokości od członków posiadających dłuższy staż członkowski, określony w statucie funduszu, przy czym nie jest dozwolone różnicowanie wysokości opłat w stosunku do osób posiadających taki sam staż członkowski.

Art. 136. 1. Koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa fundusz jest obowiązany korzystać z mocy odrębnych przepisów, oraz koszty związane z przechowywaniem tych aktywów, stanowiące równowartość wynagrodzenia depozytariusza, są pokrywane przez fundusz bezpośrednio z jego aktywów.

2. Pracowniczy fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów także koszty zarządzania funduszem przez pracownicze towarzystwo w wysokości nie wyższej niż 0,05% wartości zarządzanych aktywów netto w skali miesiąca. Opłata ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.

2a. Otwarty fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów także koszty zarządzania funduszem przez towarzystwo według stawki ustalonej w statucie, jednak nieprzekraczającej kwot obliczonych według następującej skali:

Wysokość aktywów netto (w mln zł)		Miesięczna opłata za zarządzanie otwartym funduszem od aktywów netto wynosi:
ponad	do	
	8 000	0,045% wartości aktywów netto w skali miesiąca
8 000	20 000	3,6 mln zł + 0,04% nadwyżki ponad 8 000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
20 000	35 000	8,4 mln zł + 0,032% nadwyżki ponad 20 000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
35 000	45 000	13,2 mln zł + 0,023% nadwyżki ponad 35 000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
45 000		15,5 mln zł

Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.

2b. Otwarty fundusz może finansować ze swoich aktywów koszty wynikłe z otwarcia rachunku premiewego, o którym mowa w art. 182a.

2c. Dobrowolny fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów koszty zarządzania funduszem przez towarzystwo na zasadach ustalonych w statucie.

3. Przy ustalaniu wartości zarządzanych aktywów netto funduszu, o której mowa w ust. 2 i 2a, nie uwzględnia się wartości lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 11–14.

Art. 136a. 1. Koszty związane z przechowywaniem aktywów oraz realizacją i rozliczeniem transakcji nabywania lub zbywania aktywów funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz instytucji rozliczeniowych, z których pośrednictwa fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, stanowiące składnik wynagrodzenia depozytariusza, są pokrywane z aktywów funduszu według aktualnie obowiązującej tabeli prowizji i opłat danej instytucji rozliczeniowej.

2. (uchylony)

Art. 137. 1. Koszty działalności funduszu, które nie są pokrywane bezpośrednio z jego aktywów, pokrywa towarzystwo.

2. Pracodawcy będący akcjonariuszami pracowniczego towarzystwa są obowiązani do pokrywania kosztów działalności tego towarzystwa na zasadach określonych w statucie towarzystwa.

3. Fundusz jest uprawniony do pokrywania ze swoich aktywów kosztów wynikających z ponoszonych danin publicznych, jeżeli z ich uiszczania nie jest zwolniony na podstawie odrębnych przepisów i jeżeli ich ponoszenie jest związane z prowadzoną przez fundusz działalnością statutową.

Art. 138. (uchylony)

Rozdział 15

Działalność lokacyjna funduszy emerytalnych

Art. 139. Fundusz lokuje swoje aktywa zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, dążąc do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat.

Art. 140. Przy ustalaniu, jaka część aktywów pracowniczego funduszu może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, nie uwzględnia się akcji złożonych na rachunkach ilościowych oraz środków na odrębnym rachunku pieniężnym, o którym mowa w art. 100 ust. 4.

Art. 141. 1. Aktywa funduszu mogą być lokowane, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 oraz art. 146, wyłącznie w następujących kategoriach lokat:

- 1) obligacjach, bonach i innych papierach wartościowych, emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, a także pożyczkach i kredytach, udzielanych tym podmiotom;
- 2) obligacjach, bonach i innych papierach wartościowych, emitowanych przez rządy lub banki centralne państw, o których mowa w ust. 4, a także pożyczkach i kredytach, udzielanych tym podmiotom;
- 3) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, opiewających na świadczenia pieniężne, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, a także depozytach, kredytach i pożyczkach, gwarantowanych lub poręczanych przez te podmioty;
- 4) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, opiewających na świadczenia pieniężne, gwarantowanych lub poręczanych przez rządy lub banki centralne państw, o których mowa w ust. 4, a także depozytach, kredytach i pożyczkach, gwarantowanych lub poręczanych przez te podmioty;
- 5) depozytach bankowych w walucie polskiej w bankach lub instytucjach kredytowych, mających siedzibę i prowadzących działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym w państwach, o których mowa w ust. 4;
- 6) depozytach denominowanych w walutach państw, o których mowa w ust. 4, w bankach lub instytucjach kredytowych, mających siedzibę i prowadzących działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym w państwach, o których mowa w ust. 4, z tym że nabywanie waluty może nastąpić wyłącznie w celu rozliczenia bieżących zobowiązań funduszu wynikających z nabywania lub zbywania lokat w ramach prowadzonej polityki inwestycyjnej funduszu;
- 7) akcjach spółek notowanych na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek, a także notowanych na tym rynku prawach poboru i prawach do akcji;
- 8) akcjach, prawach poboru i prawach do akcji, będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 9) akcjach spółek notowanych na rynku regulowanym w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek, a także notowanych na tych rynkach prawach poboru i prawach do akcji;
- 10) akcjach, prawach poboru i prawach do akcji, będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium państw, o których mowa w ust. 4;
- 11) certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte;
- 12) tytułach uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania typu zamkniętego, mające siedzibę na terytorium państw, o których mowa w ust. 4, spełniające łącznie następujące warunki:
  - a) wyłącznym przedmiotem ich działalności jest zbiorowe lokowanie środków pieniężnych, zebranych w drodze publicznego lub niepublicznego proponowania nabycia ich tytułów uczestnictwa, w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe,
  - b) prowadzą swoją działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym mają siedzibę, albo prowadzenie przez nie działalności wymaga zawiadomienia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym mają siedzibę, w przypadku gdy zgodnie z dokumentami założycielskimi ich tytuły uczestnictwa nie są oferowane w drodze oferty publicznej ani dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, ani wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu, oraz mogą być nabywane także przez osoby fizyczne, wyłącznie gdy osoby te dokonają jednorazowego nabycia tytułów uczestnictwa o wartości nie mniejszej niż 40 000 euro,
  - c) ich działalność podlega bezpośredniemu nadzorowi właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym mają siedzibę,
  - d) zgodnie z przepisami prawa państwa ich siedziby mają obowiązek posiadania depozytariusza przechowującego aktywa tej instytucji,
  - e) zarządzane są przez podmioty, które prowadzą swoją działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym podmioty te mają siedzibę;
- 13) jednostkach uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte;

- 14) tytułach uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania typu otwartego, mające siedzibę na terytorium państw, o których mowa w ust. 4, spełniające łącznie następujące warunki:
  - a) wyłącznym przedmiotem ich działalności jest zbiorowe lokowanie środków pieniężnych, zebranych w drodze publicznego lub niepublicznego proponowania nabycia ich tytułów uczestnictwa, w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe,
  - b) prowadzą swoją działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym mają siedzibę, albo prowadzenie przez nie działalności wymaga zawiadomienia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym mają siedzibę,
  - c) ich działalność podlega bezpośredniemu nadzorowi właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym mają siedzibę,
  - d) zgodnie z przepisami prawa państwa ich siedziby mają obowiązek posiadania depozytariusza przechowującego aktywa tej instytucji,
  - e) zarządzane są przez podmioty, które prowadzą swoją działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym podmioty te mają siedzibę;
- 15) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, będących przedmiotem oferty publicznej;
- 16) będących przedmiotem oferty publicznej obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, emitowanych przez właściwe regionalne lub lokalne władze publiczne państw, o których mowa w ust. 4;
- 17) innych niż będących przedmiotem oferty publicznej obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki;
- 18) innych niż będących przedmiotem oferty publicznej obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, emitowanych przez właściwe regionalne lub lokalne władze publiczne państw, o których mowa w ust. 4;
- 19) obligacjach przychodowych, o których mowa w ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 483);
- 20) dłużnych papierach wartościowych, których emitent może ograniczyć swoją odpowiedzialność za zobowiązania z nich wynikające do kwoty przychodów lub wartości majątku przedsięwzięcia, do których obligatariuszowi służy prawo pierwszeństwa przed innymi wierzycielami emitenta i których emitentami mogą być następujące podmioty mające siedzibę na terytorium państw, o których mowa w ust. 4:
  - a) właściwe regionalne lub lokalne władze publiczne,
  - b) banki lub instytucje kredytowe, realizujące w szczególności programy rządowe, w tym realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz międzynarodowych instytucji finansowych, infrastrukturalne, a także związane z rozwojem sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
  - c) państwowe fundusze realizujące działalność polegającą na udzielaniu wsparcia finansowego funduszom kapitałowym, inwestującym w przedsiębiorców mających siedzibę na terytorium państw, o których mowa w ust. 4,
  - d) spółki, w których podmioty wymienione w lit. a posiadają taką liczbę akcji lub udziałów, która zapewnia tym podmiotom więcej niż 50% ogólnej liczby głosów w tych spółkach, o ile jedynym przedmiotem działalności spółek jest zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnych lub wykonywanie zadań z zakresu użyteczności publicznej,
  - e) spółki, których jedynym przedmiotem działalności jest wykonywanie zadań z zakresu użyteczności publicznej na podstawie umów zawartych z podmiotami wymienionymi w lit. a i które zadania te będą wykonywać co najmniej przez okres równy okresowi zapadalności emitowanych w tym celu papierów wartościowych,
  - f) spółki, które na podstawie upoważnienia zawartego w przepisach prawa lub na podstawie koncesji albo zezwolenia wykonywać będą zadania z zakresu użyteczności publicznej albo świadczyć usługi w zakresie transportu lub komunikacji oraz utrzymania i rozwoju infrastruktury komunikacyjnej lub transportowej co najmniej przez okres równy okresowi zapadalności emitowanych w tym celu papierów wartościowych;
- 21) będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obligacjach emitowanych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej pełnej wartości nominalnej i ewentualnemu oprocentowaniu;
- 22) innych niż będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, emitowanych przez mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej wartości nominalnej i ewentualnemu oprocentowaniu;

- 23) będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium państw, o których mowa w ust. 4, obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, emitowanych przez inne podmioty niż właściwe regionalne lub lokalne władze publiczne państw, o których mowa w ust. 4, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej pełnej wartości nominalnej i ewentualnemu oprocentowaniu;
- 24) innych niż będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium państw, o których mowa w ust. 4, obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, emitowanych przez mające siedzibę na terytorium państw, o których mowa w ust. 4, podmioty inne niż właściwe regionalne lub lokalne władze publiczne państw, o których mowa w ust. 4, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej pełnej wartości nominalnej i ewentualnemu oprocentowaniu;
- 25) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, dla których podmiotami zobowiązanymi do spełnienia świadczeń są spółki notowane na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, innych niż papiery wartościowe, o których mowa w pkt 21 i 22;
- 26) będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, innych niż papiery wartościowe, o których mowa w pkt 15 i 21;
- 27) będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium państw, o których mowa w ust. 4, obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, innych niż papiery wartościowe, o których mowa w pkt 16 i 23;
- 28) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, dla których podmiotami zobowiązanymi do spełnienia świadczeń są spółki notowane na rynku regulowanym w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska, innych niż papiery wartościowe, o których mowa w pkt 23 i 24;
- 29) listach zastawnych;
- 30) dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez instytucję kredytową, mającą siedzibę na terytorium państw, o których mowa w ust. 4, która podlega szczególnemu nadzorowi publicznemu mającemu na celu ochronę posiadaczy tych papierów wartościowych, pod warunkiem że kwoty uzyskane z emisji tych papierów wartościowych są inwestowane przez emitenta w aktywa, które do dnia wykupu zapewniają spełnienie wszystkich świadczeń pieniężnych wynikających z tych papierów wartościowych oraz w przypadku niewypłacalności emitenta zapewniają pierwszeństwo w odzyskaniu wszystkich świadczeń pieniężnych wynikających z tych papierów wartościowych;
- 31) kwitach depozytowych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 32) kwitach depozytowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska;
- 33) obligacjach emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1057 oraz z 2018 r. poz. 12, 138, 1496 i 1693);
- 34) obligacjach innych niż wymienione w pkt 33, bankowych papierach wartościowych lub listach zastawnych, emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

2. Aktywa otwartego funduszu nie mogą być lokowane w kategoriach lokat, o których mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1–4;
- 2) pkt 33 i 34, jeżeli są gwarantowane przez Skarb Państwa.

3. Aktywa funduszu mogą być lokowane w kategoriach lokat, o których mowa w ust. 1 pkt 13 i 14, jeżeli polityka inwestycyjna podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 13 i 14, wynikająca z dokumentów założycielskich i okresowo podawana do publicznej wiadomości polega na lokowaniu aktywów wyłącznie w kategoriach lokat, o których mowa w ust. 1.

4. Aktywa funduszu mogą być lokowane w aktywach denominowanych w złotych lub w walutach państw będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

5. Łączna wartość lokat aktywów otwartego funduszu w aktywach denominowanych w walucie innej niż krajowa nie może przekroczyć 30% wartości tych aktywów.

6. Łączna wartość lokat aktywów pracowniczego funduszu w aktywach denominowanych w walucie innej niż krajowa nie może przekroczyć 30% wartości tych aktywów.

7. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne kategorie lokat niż wymienione w ust. 1, mając na względzie typy ryzyka, które powinny być ograniczane, dostępność instrumentów umożliwiających zmniejszenie ryzyka, możliwość wyceny tych instrumentów oraz efekty ich stosowania, w celu zapewnienia maksymalnej ochrony interesów członków funduszy.

8. W przypadku określenia w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 7, lokat w prawa pochodne lub instrumenty finansowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi:

- 1) rozporządzenie powinno określać warunki zawierania przez fundusz umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne, warunki i zasady zajmowania przez fundusz pozycji w instrumentach pochodnych, sposób wyznaczenia maksymalnego zaangażowania funduszu w instrumenty pochodne, warunki, jakie muszą spełniać indeksy stanowiące bazę instrumentów pochodnych, oraz wykaz tych indeksów;
- 2) aktywa funduszu mogą być lokowane w prawa pochodne lub instrumenty finansowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, wyłącznie w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego z lokowaniem tych aktywów.

Art. 142. 1. Lokaty w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1, podlegają następującym ograniczeniom:

- 1) w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 5 i 6, nie więcej niż 5% wartości aktywów funduszu może być ulokowane w jednym banku lub jednej instytucji kredytowej albo w dwóch lub większej liczbie banków lub instytucji kredytowych będących podmiotami związanymi, przy czym w przypadku jednego dowolnie wybranego banku lub instytucji kredytowej albo grupy banków lub instytucji kredytowych będących podmiotami związanymi limit ten może wynosić 7,5%;
- 2) w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 11 i 12, nie więcej niż 2% wartości aktywów funduszu może być ulokowane w certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez jeden fundusz inwestycyjny zamknięty oraz w tytułach uczestnictwa emitowanych przez jedną instytucję wspólnego inwestowania typu zamkniętego;
- 3) w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 13 i 14, nie więcej niż 5% wartości aktywów funduszu może być ulokowane w jednostkach uczestnictwa zbywanych przez jeden fundusz inwestycyjny otwarty lub jeden specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty oraz w tytułach uczestnictwa emitowanych przez jedną instytucję wspólnego inwestowania typu otwartego, przy czym nie więcej niż 15% wartości aktywów funduszu może być ulokowane łącznie we wszystkich funduszach inwestycyjnych otwartych i specjalistycznych funduszach inwestycyjnych otwartych zarządzanych przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych oraz we wszystkich instytucjach wspólnego inwestowania typu otwartego zarządzanych przez jedną spółkę zarządzającą;
- 4) w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 5–28, 31 i 32, łączna wartość lokat aktywów funduszu we wszystkich papierach wartościowych jednego emitenta albo dwóch lub większej liczby emitentów będących podmiotami związanymi nie może przekroczyć 10% wartości tych aktywów;
- 5) w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 29 i 30, łączna wartość lokat aktywów funduszu we wszystkich papierach wartościowych jednego emitenta albo dwóch lub większej liczby emitentów będących podmiotami związanymi nie może przekroczyć 5% wartości tych aktywów.

2. Fundusz może dokonywać lokat do 5% wartości swoich aktywów w certyfikaty inwestycyjne lub obligacje emitowane przez jeden fundusz sekurytyzacyjny oraz w tytuły uczestnictwa lub obligacje emitowane przez jedną instytucję wspólnego inwestowania, o której mowa w art. 141 ust. 1 pkt 12, dokonującą emisji tytułów uczestnictwa w celu zgromadzenia środków na nabycie wierzytelności lub praw do świadczeń z tytułu określonych wierzytelności.

3. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, nie dotyczą pracowniczych funduszy.

4. Ograniczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, nie stosuje się, jeżeli na fundusz został nałożony obowiązek przyjmowania wpłat w formie określonej w art. 97 ust. 1. Przepisy art. 149 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną część aktywów otwartego funduszu, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 141, uwzględniając potrzebę zapewnienia uzyskania wysokiej stopy zwrotu zaangażowanych środków, przy zachowaniu gwarancji bezpieczeństwa środków gromadzonych na wypłatę członkom otwartych funduszy.

6. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 5, uwzględnia, że lokaty aktywów otwartego funduszu w poszczególnych kategoriach lokat nie mogą przekroczyć:

- 1) 20% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 5 i 6;
- 2) 10% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 11 i 12;
- 3) 15% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 13 i 14;
- 4) 40% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 15 i 16;
- 5) 20% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 17 i 18;

- 6) 20% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 19 i 20;
- 7) 40% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 21 i 23;
- 8) 10% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 22 i 24;
- 9) 10% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 25 i 28;
- 10) 5% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 26 i 27;
- 11) 40% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 29 i 30;
- 12) 10% wartości aktywów – w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 31 i 32.

7. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, maksymalną część aktywów pracowniczego funduszu, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 141, uwzględniając potrzebę zapewnienia uzyskania wysokiej stopy zwrotu zaangażowanych środków, przy zachowaniu gwarancji bezpieczeństwa środków gromadzonych na wypłatę członkom pracowniczych funduszy.

Art. 143. (uchylony)

Art. 144. Aktywa otwartego funduszu i dobrowolnego funduszu nie mogą być lokowane w:

- 1) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez powszechne towarzystwo zarządzające tymi funduszami;
- 2) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez akcjonariusza powszechnego towarzystwa zarządzającego tymi funduszami;
- 3) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez podmioty będące podmiotami związanymi w stosunku do podmiotów określonych w pkt 1 i 2.

Art. 145. Aktywa pracowniczego funduszu nie mogą być lokowane w papierach wartościowych emitowanych przez pracownicze towarzystwo zarządzające tym funduszem.

Art. 146. 1. Nie więcej niż 5% wartości aktywów pracowniczego funduszu może być łącznie ulokowane w akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem.

2. Nie więcej niż 10% wartości aktywów pracowniczego funduszu może być łącznie ulokowane w akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez podmioty będące podmiotami związanymi w stosunku do akcjonariuszy, o których mowa w ust. 1.

3. Aktywa pracowniczego funduszu mogą być lokowane w papierach wartościowych emitowanych przez akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem lub podmioty będące podmiotami związanymi w stosunku do tych akcjonariuszy, o ile zezwala na to statut tego funduszu.

Art. 146a. 1. Pracowniczy fundusz nie może polegać wyłącznie lub automatycznie na ratingach kredytowych sporządzanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej lub wykorzystywać ich jako jedyne parametry przy ocenie ryzyka związanego z lokowaniem aktywów pracowniczego funduszu.

2. Przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, o której mowa w ust. 1, rozumie się agencję ratingową zarejestrowaną lub certyfikowaną zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych (Dz. Urz. UE L 302 z 17.11.2009, s. 1, z późn. zm.) lub bank centralny sporządzający ratingi kredytowe wyłączone z zakresu stosowania tego rozporządzenia.

Art. 147. Statut pracowniczego funduszu określa, czy i w jakich papierach wartościowych, papierach skarbowych lub tytułach uczestnictwa fundusz może lokować swoje aktywa poza granicami kraju.

Art. 148. Wszelkie lokaty pracowniczego funduszu w jednostkach uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte podlegają następującym ograniczeniom:

- 1) towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzające funduszem inwestycyjnym otwartym lub specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym, w którego jednostkach uczestnictwa pracowniczy fundusz ulokował swoje aktywa, nie może posiadać więcej niż 5% akcji któregośkolwiek z akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem oraz więcej niż 10% łącznej ilości akcji wszystkich akcjonariuszy tego towarzystwa;
- 2) w akcjach któregośkolwiek z akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa nie może być ulokowane więcej niż 5% wartości aktywów funduszu inwestycyjnego otwartego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego;

- 3) żaden z członków zarządu ani rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa nie może być członkiem zarządu ani rady nadzorczej towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego funduszem inwestycyjnym otwartym lub specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym.

Art. 149. 1. Jeżeli w następstwie zmiany cen rynkowych stanowiących podstawę wyceny aktywów i zobowiązań funduszy, kursów walut albo powiązań organizacyjnych lub kapitałowych między podmiotami, których instrumenty finansowe są przedmiotem lokaty aktywów funduszu, albo w następstwie innych okoliczności, na które fundusz nie ma bezpośredniego wpływu, naruszy on w sposób nieumyślny przepisy niniejszego rozdziału, obowiązany jest podjąć niezwłocznie kroki w celu dostosowania działalności lokacyjnej do wymogów określonych w ustawie.

2. Dostosowanie działalności lokacyjnej do wymogów określonych w ustawie powinno nastąpić nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia zaistnienia stanu niezgodnego z prawem albo od dnia, w którym przeprowadzona wycena aktywów funduszu wykazała zaistnienie takiego stanu, w zależności od tego, który z tych terminów jest późniejszy.

3. Na wniosek funduszu, złożony nie później niż w terminie 1 miesiąca od daty zaistnienia stanu niezgodnego z prawem lub daty stwierdzenia takiego stanu, zgodnie z ust. 2, organ nadzoru może zezwolić na przedłużenie do 12 miesięcy okresu, o którym mowa w ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione ze względu na ochronę interesów członków funduszu.

4. Jeżeli w następstwie realizacji harmonogramu, o którym mowa w art. 102, nastąpi – ze względu na interes członków pracowniczego funduszu – naruszenie przez fundusz przepisów art. 146, dostosowanie działalności lokacyjnej funduszu do wymogów określonych w tych przepisach powinno nastąpić nie później niż w terminie miesiąca od daty zaistnienia stanu niezgodnego z prawem lub daty stwierdzenia takiego stanu, zgodnie z ust. 2, z tym że organ nadzoru może, na wniosek funduszu, przedłużyć ten termin do 6 miesięcy. W tym ostatnim przypadku przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 150. Fundusz nie może:

- 1) zbywać swoich aktywów:
  - a) towarzystwu zarządzającemu funduszem,
  - b) członkom zarządu lub rady nadzorczej towarzystwa,
  - c) osobom zatrudnionym w towarzystwie,
  - d) osobom pozostającym z osobami wymienionymi w lit. b–c w związku małżeńskim, stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia włącznie,
  - e) akcjonariuszom towarzystwa,
  - f) podmiotowi związanemu w stosunku do towarzystwa,
  - g) podmiotowi związanemu w stosunku do akcjonariuszy towarzystwa;
  - h) (uchylona)
- 2) nabywać za swoje aktywa aktywów od któregośkolwiek z podmiotów wymienionych w pkt 1;
- 3) udzielać pożyczek, gwarancji i poręczeń, z zastrzeżeniem art. 141 ust. 1 i art. 151.

Art. 151. 1. (uchylony)

2. Fundusz może udzielać pożyczek papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu na rynku regulowanym na warunkach i w trybie, o których mowa w ust. 3.

3. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania przez fundusze pożyczek papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, dopuszczalny limit zaangażowania funduszu w udzielanie pożyczek papierów wartościowych oraz sposób uwzględniania pożyczonych papierów wartościowych przy stosowaniu ograniczeń w działalności lokacyjnej funduszu oraz przy ustalaniu wartości aktywów funduszu, mając na względzie bezpieczeństwo aktywów funduszu i ochronę interesów członków funduszu.

Art. 152. 1. Pracowniczy fundusz może powierzyć, w zakresie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi albo w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1355), zarządzanie aktywami funduszu podmiotowi, który na podstawie tych przepisów jest uprawniony do prowadzenia działalności w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, i posiada zezwolenie na wykonywanie tej działalności.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, jest wybierany przez pracownicze towarzystwo, w drodze uchwały rady nadzorczej, i zarządza częścią lub całością aktywów pracowniczego funduszu na podstawie stosownej umowy z funduszem oraz zgodnie z określonymi w statucie funduszu zasadami prowadzenia działalności lokacyjnej.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, statut pracowniczego funduszu powinien określać warunki, na jakich fundusz powierza zarządzanie całością lub częścią swoich aktywów, lub upoważnić pracownicze towarzystwo do ich ustalenia w drodze uchwały rady nadzorczej.

Art. 153. 1. W ramach działalności lokacyjnej poza granicami kraju fundusz może powierzyć zarządzanie swoimi aktywami podmiotom mającym siedzibę na terytorium państw, o których mowa w art. 141 ust. 4, które są uprawnione do prowadzenia działalności w zakresie zarządzania cudzymi aktywami na mocy przepisów obowiązujących w tych państwach. Warunki, na jakich fundusz powierza zarządzanie aktywami, określa statut funduszu.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, jest wybierany przez towarzystwo w drodze uchwały rady nadzorczej.

3. Zarządzanie aktywami funduszu w ramach działalności lokacyjnej poza granicami kraju odbywa się na podstawie umowy zawartej z funduszem przez podmiot, o którym mowa w ust. 1.

4. Fundusz może zawrzeć umowę z podmiotem, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) powierzenie zarządzania nie wpłynie niekorzystnie na możliwość sprawowania przez organ nadzoru efektywnego nadzoru nad działalnością inwestycyjną funduszu;
- 2) powierzenie wykonywania czynności nie wpłynie niekorzystnie na prowadzenie przez towarzystwo działalności zgodnie z interesem członków funduszu;
- 3) zostanie zapewniona należyta ochrona informacji prawnie chronionych;
- 4) zostanie zapewniona możliwość przekazywania przez towarzystwo poleceń dotyczących lokat funduszu podmiotowi, któremu powierzone zostało zarządzanie aktywami;
- 5) zostanie zapewniona możliwość rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 3, przez towarzystwo ze skutkiem natychmiastowym, w przypadku gdy będzie tego wymagał interes członków funduszu;
- 6) zostanie zapewniona możliwość sprawowania przez towarzystwo skutecznej kontroli w zakresie wykonywania powierzonych mu czynności oraz w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z powierzeniem czynności, w tym zwłaszcza na podmiot zostanie nałożony obowiązek niezwłocznego przekazywania informacji i dokumentów dotyczących wykonywanej umowy;
- 7) zostanie zapewniona możliwość skutecznego wykonywania w każdym czasie przez depozytariusza oraz podmioty, o których mowa w art. 159 ust. 2, obowiązków wynikających z przepisów prawa;
- 8) podmiot, któremu zostanie powierzone zarządzanie:
  - a) posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania aktywami oraz daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków,
  - b) zapewnia warunki techniczne i organizacyjne niezbędne do prawidłowego wykonania umowy oraz ciągłe i niezakłócone prowadzenie działalności w zakresie objętym umową,
  - c) znajduje się w sytuacji finansowej zapewniającej prawidłowe wykonanie umowy.

5. Za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy, o której mowa w ust. 3, towarzystwo odpowiada wobec członków funduszu solidarnie z podmiotem, z którym zawarło umowę.

6. Koszty stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz podmiotu zarządzającego aktywami funduszu i stanowiące składnik wynagrodzenia tego podmiotu są pokrywane przez towarzystwo ze środków własnych.

7. Aktywa zarządzane przez podmiot, któremu fundusz powierzył zarządzanie, są przechowywane przez depozytariusza lub podmiot, o którym mowa w art. 159 ust. 2.

8. Depozytariusz lub podmiot, o którym mowa w art. 159 ust. 2, nie mogą być podmiotami związanymi z podmiotem, któremu zostanie powierzone zarządzanie aktywami funduszu.

9. Towarzystwo prowadzi ewidencję umów, o których mowa w ust. 3, która obejmuje następujące informacje:

- 1) dane identyfikujące podmioty, z którymi zostały zawarte umowy;
- 2) zakres powierzonych czynności i miejsce ich wykonywania;
- 3) okres obowiązywania umów;
- 4) opis rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapewniających bezpieczne i prawidłowe wykonywanie powierzonych czynności, w szczególności ochronę tajemnicy prawnie chronionej.

Art. 153a. 1. Fundusz niezwłocznie informuje organ nadzoru o zawarciu umowy, o której mowa w art. 153 ust. 3, lub jej zmianie.

2. Organ nadzoru może wezwać fundusz do pozyskania od podmiotu, któremu powierzono wykonywanie zarządzania aktywami, informacji i dokumentów dotyczących wykonywania umowy, o której mowa w art. 153 ust. 3. Organ nadzoru określa w wezwaniu termin na przekazanie informacji i dokumentów.

3. Organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, może nakazać funduszowi zmianę albo rozwiązanie umowy, o której mowa w art. 153 ust. 3, jeżeli:

- 1) nie są spełnione wymogi określone w przepisach prawa lub statucie funduszu, warunkujące powierzenie zarządzania aktywami funduszu emerytalnego poza granicami kraju, lub
- 2) realizacja umowy narusza interes członków funduszu.

4. Decyzji, o której mowa w ust. 3, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 154. 1. Pożyczki i kredyty zaciągnięte przez fundusz nie mogą przekraczać 1,5% wartości jego aktywów.

2. W przypadku pracowniczego funduszu zaciągnięcie pożyczki lub kredytu jest możliwe wyłącznie na podstawie decyzji pracowniczego towarzystwa podjętej w formie uchwały rady nadzorczej.

Art. 154a. 1. Towarzystwo przechowuje przez okres 3 lat dokumenty, na podstawie których podejmowane są poszczególne decyzje dotyczące lokat funduszu, w sposób umożliwiający ustalenie kiedy i przez kogo zostały podjęte.

2. Towarzystwo dokumentuje proces inwestycyjny w sposób umożliwiający stwierdzenie, kto i kiedy podejmował decyzje dotyczące strategii inwestycyjnej i lokowania aktywów funduszu.

Art. 155. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe ograniczenia w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze, mając na względzie ochronę interesów członków tych funduszy.

Art. 156. Jeżeli fundusz nie przestrzega przepisów prawa lub statutu funduszu określających zasady działalności lokacyjnej lub nie wykona obowiązków określonych w art. 149 ust. 1, 2 i 4, organ nadzoru może nałożyć na towarzystwo karę pieniężną w wysokości do 3 000 000 zł.

Rozdział 16

Depozytariusz

Art. 157. Fundusz jest obowiązany wybrać depozytariusza, któremu, na podstawie umowy, powierza przechowywanie swoich aktywów.

Art. 158. 1. Depozytariuszem może być bank, który:

- 1) jest bankiem krajowym w rozumieniu ustawy – Prawo bankowe;
- 2) posiada fundusze własne w wysokości stanowiącej równowartość w złotych co najmniej 100 000 000 euro, o ile przedmiotem przechowywania mają być aktywa otwartego funduszu, lub 30 000 000 euro, o ile przedmiotem przechowywania mają być aktywa pracowniczego funduszu;
- 3) nie posiada akcji towarzystwa zarządzającego funduszem, którego aktywa przechowuje, lub akcji lub udziałów podmiotu związanego w stosunku do tego towarzystwa;
- 4) nie jest pożyczkodawcą lub kredytodawcą w stosunku do funduszu, którego aktywa przechowuje, ani towarzystwa zarządzającego tym funduszem, chyba że kwota pożyczki lub kredytu nie przekracza 1% wartości aktywów netto funduszu w chwili zaciągnięcia kredytu lub pożyczki, oraz
- 5) nie zatrudnia ani nie posiada w składzie władz statutowych osób, które są:
  - a) członkami zarządu, rady nadzorczej lub pracownikami towarzystwa zarządzającego funduszem, którego aktywa przechowuje,
  - b) członkami organu zarządzającego, rady nadzorczej lub pracownikami podmiotu związanego w stosunku do towarzystwa, o którym mowa w lit. a.

2. Depozytariuszem może być Krajowy Depozyt, o ile spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 3–5.

3. Jeżeli depozytariusz w trakcie trwania umowy z funduszem przestanie spełniać którykolwiek z warunków określonych w ust. 1, zawiadania o tym niezwłocznie organ nadzoru oraz fundusz i jest obowiązany do dostosowania się do wymogów, o których mowa w tym przepisie, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia, w którym przestał spełniać te warunki.

Art. 159. 1. Do obowiązków depozytariusza w zakresie przechowywania aktywów funduszu należy:

- 1) prowadzenie rejestru aktywów funduszu zapisywanych na właściwych rachunkach oraz przechowywanych przez depozytariusza i inne podmioty uprawnione do tego na mocy odrębnych przepisów lub na podstawie umów zawieranych za zgodą depozytariusza;
- 2) zapewnienie, aby wartość aktywów netto funduszu była ustalana w sposób pozwalający funduszowi na wykonanie obowiązków określonych w rozdziale 17;
- 3) zapewnienie, aby umowy obejmujące nabywanie i zbywanie aktywów funduszu były zgodne z przepisami prawa oraz statutem funduszu;
- 4) wykonywanie poleceń funduszu, chyba że są one sprzeczne z przepisami prawa lub statutem funduszu albo w ocenie depozytariusza zagrażają bezpieczeństwu aktywów funduszu;
- 5) zapewnienie, aby aktywa funduszu były lokowane zgodnie z przepisami prawa oraz statutem funduszu;
- 6) zapewnienie terminowego rozliczania umów dotyczących aktywów funduszu;
- 7) wykonywanie poleceń likwidatora dotyczących likwidacji funduszu;
- 8) wykonywanie innych obowiązków przewidzianych ustawą.

2. Depozytariusz może, na polecenie funduszu, zawierać umowy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z bankami lub instytucjami finansowymi, które mają siedzibę poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem, że fundusze własne takich banków lub instytucji finansowych wynoszą co najmniej 200 000 000 euro.

3. Depozytariusz jest obowiązany do występowania, w imieniu członków funduszu, z powództwem przeciwko towarzystwu z tytułu szkody spowodowanej niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez towarzystwo obowiązków w zakresie zarządzania funduszem i jego reprezentacji.

4. Depozytariusz zapewnia zgodne z przepisami prawa i statutem funduszu wykonywanie obowiązków funduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2–3 i 5–6, przynajmniej przez stałą kontrolę czynności faktycznych i prawnych dokonywanych przez fundusz oraz doprowadzanie do zgodności tych czynności z przepisami prawa i statutem funduszu.

Art. 160. 1. Umowa z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu powinna określać szczegółowo obowiązki depozytariusza i funduszu, sposób ich wykonywania, wynagrodzenie depozytariusza, sposób obliczania kosztów i pobierania opłat obciążających fundusz, a także wskazywać osoby wyznaczone przez depozytariusza bezpośrednio odpowiedzialne za należyte wykonanie umowy. Umowa może także określać w szczególności wysokość wynagrodzenia z tytułu pełnienia przez depozytariusza funkcji podmiotu reprezentującego i zarządzającego funduszem, zgodnie z art. 64 ust. 1, lub funkcji likwidatora pracowniczego funduszu. Umowa nie może ograniczać ustawowych obowiązków depozytariusza.

2. Depozytariusz odpowiada za wszelkie szkody wynikające z niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków nałożonych przez ustawę.

3. Odpowiedzialność, o której mowa w ust. 2, nie może być wyłączona bądź ograniczona ani w umowie o przechowywanie aktywów funduszu, ani wskutek powierzenia przechowywania całości lub części aktywów funduszu innemu podmiotowi.

4. Fundusz lub depozytariusz może rozwiązać umowę o przechowywanie aktywów funduszu w drodze wypowiedzenia, którego okres nie może być krótszy niż 6 miesięcy. O wypowiedzeniu umowy i jego przyczynach strona wypowiadająca umowę powiadamia niezwłocznie organ nadzoru.

Art. 161. 1. Jeżeli depozytariusz nie wykonuje obowiązków określonych w umowie o przechowywanie aktywów funduszu albo wykonuje je nienależycie:

- 1) fundusz wypowiada umowę, zawiadamiając niezwłocznie organ nadzoru o tym fakcie;
- 2) organ nadzoru może nakazać funduszowi zmianę depozytariusza.

2. Organ nadzoru może nakazać funduszowi zmianę depozytariusza także wtedy, gdy nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji finansowej depozytariusza, zagrażające bezpieczeństwu przechowywanych przez niego aktywów.

3. Narodowy Bank Polski niezwłocznie informuje organ nadzoru o każdym przypadku istotnego pogorszenia sytuacji finansowej banku pełniącego funkcję depozytariusza, o którym mowa w ust. 2.

4. (uchylony)

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, wypowiedzenie może nastąpić w terminie krótszym niż wskazany w art. 160 ust. 4.

Art. 162. 1. W razie ogłoszenia upadłości lub otwarcia likwidacji depozytariusza, a także w przypadku stwierdzenia przez organ nadzoru naruszenia przez depozytariusza warunków umowy w sposób zagrażający bezpieczeństwu aktywów funduszu lub interesom jego członków, fundusz dokonuje niezwłocznie zmiany depozytariusza. W tym przypadku nie stosuje się przepisu art. 160 ust. 4 zdanie pierwsze.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy depozytariusz nie dostosuje się, w terminie określonym w art. 158 ust. 3, do wymogów, o których mowa w art. 158 ust. 1.

Art. 163. 1. Każdorazowa zmiana depozytariusza następuje w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków w zakresie przechowywania aktywów funduszu.

2. W razie rozwiązania umowy z dotychczasowym depozytariuszem, powinien on wydać depozytariuszowi, z którym fundusz zawarł umowę, przechowywane aktywa funduszu i wszelkie dokumenty związane z wykonywaniem obowiązków określonych w ust. 1, w terminie uzgodnionym przez strony, jednakże bez zbędnej zwłoki.

Art. 164. 1. Depozytariusz jest obowiązany poinformować niezwłocznie organ nadzoru o wszelkich działaniach i zaniechaniach funduszu, które, w jego ocenie, stanowią naruszenie prawa, postanowień statutu funduszu lub powodują, że interesy członków funduszu nie są należycie uwzględniane.

2. Depozytariusz jest obowiązany niezwłocznie poinformować organ nadzoru o stwierdzonych nieprawidłowościach w ustaleniu przez fundusz wartości aktywów netto funduszu, wartości jednostki rozrachunkowej i wysokości stopy zwrotu, o których mowa w art. 166, 169 i 170.

Art. 165. Aktywa funduszu przechowywane w sposób przewidziany w przepisach niniejszego rozdziału nie mogą być przedmiotem egzekucji skierowanej przeciwko depozytariuszowi lub podmiotom, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1, a także nie wchodzą w skład masy upadłości depozytariusza lub tych podmiotów i nie mogą być objęte postępowaniem układowym.

Rozdział 17

Wycena aktywów i obliczanie stopy zwrotu funduszy emerytalnych

Art. 166. Wartość aktywów netto funduszu jest ustalana przez fundusz w każdym dniu wyceny, o którym mowa w art. 168, i według stanu na ten dzień, oraz podawana do wiadomości organu nadzoru.

Art. 167. Wycena aktywów netto funduszu stanowi podstawę ustalenia wartości jednostki rozrachunkowej, zgodnie z przepisami rozdziału 9.

Art. 168. 1. W przypadku otwartego funduszu oraz dobrowolnego funduszu dniem wyceny jest każdy dzień roboczy, z wyjątkiem sobót, a w przypadku pracowniczego funduszu – ostatni dzień roboczy każdego miesiąca.

2. Statut pracowniczego funduszu może określić także inne dni wyceny.

Art. 169. Wartość jednostki rozrachunkowej jest ustalana przez fundusz w każdym dniu wyceny i według stanu na ten dzień oraz podawana do wiadomości organu nadzoru, a w przypadku otwartych funduszy także do wiadomości jednej z agencji informacyjnych wskazanych przez organ nadzoru.

Art. 170. Otwarty fundusz, który przyjmował składki co najmniej przez 36 miesięcy, ustala na koniec marca i września każdego roku wysokość stopy zwrotu za ostatnie 36 miesięcy. Wysokość stopy zwrotu jest podawana do wiadomości organu nadzoru oraz na ogólnodostępnej stronie internetowej.

Art. 171. Fundusz jest obowiązany przekazywać informacje o wielkościach, o których mowa w art. 166, 169 i 170, do wiadomości depozytariusza niezwłocznie po ich sporządzeniu.

Art. 172. 1. Stopą zwrotu funduszu jest wyrażony procentowo iloraz różnicy wartości jednostki rozrachunkowej w ostatnim dniu roboczym miesiąca rozliczeniowego i wartości tej jednostki w ostatnim dniu roboczym miesiąca rozliczeniowego poprzedzającego okres 36 miesięcy oraz wartości tej jednostki w ostatnim dniu roboczym miesiąca rozliczeniowego poprzedzającego okres 36 miesięcy. Miesiącem rozliczeniowym jest odpowiednio marzec i wrzesień.

2. Wysokość stóp zwrotu, obliczonych na podstawie ust. 1, podaje do publicznej wiadomości organ nadzoru.

Art. 173. 1. Średnią ważoną stopą zwrotu wszystkich otwartych funduszy za okres 36 miesięcy jest suma iloczynów stopy zwrotu każdego z otwartych funduszy, o których mowa w art. 170, i wskaźnika przeciętnego udziału w rynku danego otwartego funduszu. Wskaźnikiem przeciętnego udziału w rynku danego otwartego funduszu jest średnia arytmetyczna wskaźnika udziału w rynku w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego okres 36 miesięcy i wskaźnika udziału w rynku w ostatnim dniu roboczym miesiąca przypadającego na koniec okresu 36 miesięcy. Wskaźnikiem udziału w rynku otwartego funduszu, w określonym dniu, jest iloraz wartości aktywów netto tego funduszu i wartości aktywów netto wszystkich otwartych funduszy, o których mowa w art. 170, według stanu na dzień obliczenia wskaźnika.

2. Jeżeli wskaźnik przeciętnego udziału w rynku danego funduszu wynosi co najmniej 15%, dla celów obliczenia średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy:

- 1) przyjmuje się dla tego funduszu wskaźnik w wysokości 15%;
- 2) wskaźniki przeciętnego udziału w rynku pozostałych funduszy, obliczone zgodnie z ust. 1, ulegają proporcjonalnemu powiększeniu tak, aby suma wskaźników dla tych funduszy stanowiła różnicę między wielkością 100% oraz iloczynem liczby funduszy, dla których przeciętny wskaźnik udziału w rynku wynosi co najmniej 15%, i wielkości 15%;
- 3) jeżeli należałoby dla któregośkolwiek z funduszy zastosować powiększony wskaźnik w wysokości przekraczającej 15%, w wyniku powiększania wskaźników udziałów w rynku pozostałych funduszy, to przyjmuje się dla tego funduszu wskaźnik 15% i ponownie powiększa wskaźniki dla pozostałych funduszy.

3. Jeżeli liczba otwartych funduszy, dla których ustala się stopę zwrotu zgodnie z art. 172, nie jest większa niż 6, wskaźnik procentowego udziału w rynku dla każdego z nich ustala się w jednakowej wysokości.

4. Wysokość średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy podaje do publicznej wiadomości organ nadzoru.

Art. 173a. Pracownicy fundusz może zlecić w całości lub części innym podmiotom wykonywanie obowiązków przewidzianych w niniejszym rozdziale.

Art. 174. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady ustalania stopy zwrotu i średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, w tym zasady zaokrąglania ustalonych wielkości;
- 2) sposób i termin zawiadamiania organu nadzoru przez otwarty fundusz o wysokości stopy zwrotu funduszu oraz sposób i termin przekazywania przez otwarty fundusz informacji o wysokości tej stopy na ogólnodostępnej stronie internetowej;
- 3) sposób podawania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości wysokości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, o której mowa w art. 173 ust. 1;
- 4) sposób i termin zawiadamiania organu nadzoru przez fundusz o wartości aktywów netto funduszu i wartości jednostki rozrachunkowej.

Rozdział 18

Rachunek premiowy i rachunek rezerwowy

Art. 175. (uchylony)

Art. 176. (uchylony)

Art. 177. (uchylony)

Art. 178. (uchylony)

Art. 179. (uchylony)

Art. 180. (uchylony)

Art. 181. 1. Otwarty fundusz otwiera rachunek rezerwowy.

2. Środki na rachunku rezerwowym, o którym mowa w ust. 1, stanowią część aktywów funduszu i są przeliczane na jednostki rozrachunkowe.

3. Na towarzystwo, które nie przenosi środków na rachunek rezerwowy, zgodnie z art. 182a ust. 5, organ nadzoru może nałożyć karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł.

Art. 181a. 1. Powszechne towarzystwo może wycofać środki zgromadzone na rachunku rezerwowym w ostatnim dniu roboczym kwietnia lub ostatnim dniu roboczym października, pod warunkiem że stopa zwrotu funduszu zarządzanego przez to towarzystwo za okres ostatnich 72 miesięcy, kończący się odpowiednio w ostatnim dniu roboczym poprzedzającego miesiąca, obliczana na zasadach określonych w art. 172, była nie niższa niż wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za ostatnie 72 miesiące, w marcu w stosunku do marca sprzed 6 lat oraz odpowiednio we wrześniu w stosunku do września sprzed 6 lat.

1a. Środki niewycofane przez powszechne towarzystwo na skutek niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 1, są przekazywane do otwartego funduszu.

2. Wskaźnik, o którym mowa w ust. 1, jest ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” do dnia 20 kwietnia i do dnia 20 października.

Art. 182. Ze środków na rachunku rezerwowym nie może być prowadzona egzekucja przeciwko powszechnemu towarzystwu.

Art. 182a. 1. Otwarty fundusz przekazuje ze swoich aktywów na rzecz powszechnego towarzystwa środki w kwocie nie wyższej w skali miesiąca niż 0,005% wartości zarządzanych aktywów netto funduszu. Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca. Powszechne towarzystwo nie później niż w pierwszym dniu roboczym kolejnego miesiąca dokonuje wpłaty tej kwoty na rachunek premiowy.

2. Otwarty fundusz otwiera rachunek premiowy, na którym są przechowywane środki, o których mowa w ust. 1. Środki te stanowią część aktywów funduszu i są przeliczane na jednostki rozrachunkowe.

3. W pierwszym dniu roboczym od dnia podania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy:

- 1) towarzystwo zarządzające funduszem, który uzyskał najwyższą stopę zwrotu, nabywa uprawnienie do wycofania zgodnie z art. 181a wszystkich środków zgromadzonych na rachunku premiowym;
- 2) towarzystwo zarządzające funduszem, który uzyskał najniższą stopę zwrotu, przekazuje niezwłocznie wszystkie środki zgromadzone na rachunku premiowym do otwartego funduszu;
- 3) towarzystwa zarządzające pozostałymi funduszami uzyskują uprawnienie do wycofania zgodnie z art. 181a części środków zgromadzonych na rachunku premiowym, stanowiącej iloczyn całości środków zgromadzonych na rachunku premiowym i procentowego wskaźnika premiowego, o którym mowa w ust. 4, a pozostałą kwotę przekazuje się niezwłocznie do otwartego funduszu.

4. Procentowy wskaźnik premiowy oblicza się jako iloraz różnicy między stopami zwrotu uzyskanymi przez dany fundusz i fundusz, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, oraz różnicy między stopami zwrotu uzyskanymi przez fundusz, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, i fundusz, o którym mowa w ust. 3 pkt 2.

5. Środki zgromadzone na rachunku premiowym, do których powszechne towarzystwo nabyło uprawnienie do wycofania zgodnie z art. 181a na podstawie ust. 3 pkt 1 i 3, są niezwłocznie przenoszone na rachunek rezerwowy, o którym mowa w art. 181 ust. 1.

Art. 183. (uchylony)

Rozdział 19

Fundusz Gwarancyjny

Art. 184. Tworzy się Fundusz Gwarancyjny, którego administratorem jest Krajowy Depozyt.

Art. 185. 1. Przychodami Funduszu Gwarancyjnego są obowiązkowe wpłaty dokonywane przez powszechne towarzystwa z własnych środków, przychody z lokowania środków Funduszu Gwarancyjnego oraz inne przychody uzyskane w wyniku administrowania nim przez Krajowy Depozyt.

2. Wpłaty powszechnego towarzystwa do Funduszu Gwarancyjnego stanowią określoną procentowo, identyczną dla wszystkich otwartych funduszy, część aktywów netto otwartego funduszu zarządzanego przez to towarzystwo.

3. Środki Funduszu Gwarancyjnego nie podlegają egzekucji prowadzonej z majątku powszechnego towarzystwa.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość wpłat wnoszonych do Funduszu Gwarancyjnego, z tym że całkowita wartość środków Funduszu Gwarancyjnego nie może przekraczać 0,3% wartości aktywów netto wszystkich otwartych funduszy, chyba że wartość zobowiązań Funduszu Gwarancyjnego wobec otwartych funduszy przekracza tę wielkość,
- 2) sposób i tryb wnoszenia wpłat do Funduszu Gwarancyjnego,
- 3) sposób i tryb działania Funduszu Gwarancyjnego, w tym lokowania jego środków,
- 4) sposób gospodarowania środkami Funduszu Gwarancyjnego, wysokość opłat wnoszonych do Krajowego Depozytu za administrowanie Funduszem Gwarancyjnym i tryb ich wnoszenia,

5) warunki i tryb dokonywania wypłat ze środków Funduszu Gwarancyjnego oraz ich zwrotu powszechnym towarzystwom, a także sposób dokonywania rozliczeń z powszechnymi towarzystwami, które zaprzestały dokonywania wpłat wskutek zakończenia działalności określonej w ustawie

– mając na względzie cele, jakim służą środki gromadzone w Funduszu Gwarancyjnym.

Art. 186. (uchylony)

Art. 187. Ze środków Funduszu Gwarancyjnego są pokrywane szkody, o których mowa w art. 48 ust. 1, w zakresie, w jakim powszechne towarzystwo nie ponosi za nie odpowiedzialności, lub szkody te nie mogą być pokryte z jego masy upadłości.

Art. 188. Zwrócone wpłaty z Funduszu Gwarancyjnego stanowią przychód powszechnego towarzystwa w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

Art. 188a. 1. Roczne sprawozdanie finansowe Funduszu Gwarancyjnego sporządza Krajowy Depozyt.

2. Badanie i zatwierdzanie sprawozdania finansowego Funduszu Gwarancyjnego następuje według zasad przewidzianych dla badania i zatwierdzania rocznego sprawozdania finansowego Krajowego Depozytu.

Art. 188b. Krajowy Depozyt składa organowi nadzoru do zatwierdzenia roczne sprawozdanie z działalności Krajowego Depozytu w zakresie administrowania Funduszem Gwarancyjnym.

Rozdział 20

Obowiązki informacyjne funduszy emerytalnych

Art. 189. 1. Otwarty fundusz i dobrowolny fundusz są obowiązane, raz w roku, ogłaszać prospekt informacyjny w dzienniku o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń funduszu.

2. Prospekt informacyjny funduszu powinien zawierać jego statut, informacje na temat wyników działalności inwestycyjnej funduszu oraz zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe funduszu.

3. Prospekt informacyjny otwartego funduszu powinien także zawierać deklarację zasad polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnego funduszu, wraz z określeniem wskaźników, do których porównywane będą osiągnięcia przez fundusz stopy zwrotu.

Art. 190. 1. Otwarty fundusz i dobrowolny fundusz udostępniają prospekt informacyjny każdej osobie, która złoży wniosek o przyjęcie do funduszu, przy czym powinno to nastąpić przed zawarciem umowy z funduszem.

2. Otwarty fundusz i dobrowolny fundusz udostępniają prospekt informacyjny wraz z ostatnim półrocznym sprawozdaniem finansowym także na każde żądanie członka.

3. Prospekt informacyjny oraz półroczne i roczne sprawozdania finansowe powinny być przekazane organowi nadzoru niezwłocznie po ich sporządzeniu, a roczne sprawozdania finansowe – także po ich zatwierdzeniu przez powszechne towarzystwo w drodze uchwały walnego zgromadzenia.

Art. 191. 1. Fundusz przesyła każdemu członkowi funduszu, w regularnych odstępach czasu, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy, informację o środkach znajdujących się na rachunku członka, terminach dokonanych w tym okresie wpłat składek i wypłat transferowych oraz przeliczeniu tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, o wynikach działalności lokacyjnej funduszu, a także o zasadach polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnym funduszu, wraz ze wskaźnikami, do których są porównywane osiągnięcia przez fundusz stopy zwrotu. Informacja jest przesyłana w trybie i formie uzgodnionych z członkiem funduszu. Tryby i formy przesyłania informacji, które mogą być stosowane w danym funduszu, określa jego statut.

1a. W informacji, o której mowa w ust. 1, otwarty fundusz jest obowiązany umieścić także następujące informacje:

- 1) stopy zwrotu otwartego funduszu osiągnięte w przeszłości;
- 2) wysokość opłat, o których mowa w art. 134 ust. 1, oraz kosztów, o których mowa w art. 136 ust. 1, 2a i 2b;
- 3) opis ryzyka inwestycyjnego związanego z członkostwem w otwartym funduszu.

1b. Otwarty fundusz przesyła członkowi funduszu informację, w trybie i formie uzgodnionych z członkiem funduszu na podstawie ust. 1, o rozpoczęciu przekazywania środków zgromadzonych na rachunku członka w związku z ukończeniem przez członka wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego oraz o sposobie przekazywania środków.

2. W razie sporu ciężar dowodu dostarczenia informacji, o których mowa w ust. 1 i 1b, spoczywa na funduszu.

Art. 192. 1. Fundusz jest obowiązany, na żądanie członka, udzielić mu informacji określającej pieniężną wartość środków zgromadzonych na jego rachunku w trybie i formie określonych na podstawie art. 191 ust. 1 zdanie drugie.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

Art. 193. 1. Fundusz udostępnia informacje dotyczące struktury swoich aktywów, z zastrzeżeniem ust. 2–4.

2. W odstępach miesięcznych otwarty fundusz udostępnia dane o tym, jaka część aktywów została ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat przewidzianych w przepisach rozdziału 15, według stanu na ostatni dzień wyceny w danym miesiącu.

3. W odstępach półrocznych otwarty fundusz udostępnia dane o tym, jaka wartość i jaka część aktywów funduszu była ulokowana w poszczególnych lokatach, podając informację o emitencie poszczególnych papierów wartościowych, według stanu na ostatni dzień wyceny przypadający w ostatnim miesiącu każdego okresu półrocznego, z zastrzeżeniem że dane z okresu półrocznego dotyczyć mogą wyłącznie lokat stanowiących co najmniej 1% wartości aktywów funduszu.

4. Pełna informacja o strukturze aktywów otwartego funduszu, pracowniczego funduszu i dobrowolnego funduszu, z uwzględnieniem także lokat stanowiących mniej niż 1% wartości aktywów funduszu, jest udostępniana na koniec każdego okresu rocznego.

Art. 194. 1. Informacje, o których mowa w art. 193 ust. 2–4, otwarty fundusz przekazuje niezwłocznie do organu nadzoru oraz publikuje na ogólnodostępnej stronie internetowej.

2. Pracowniczy fundusz przekazuje niezwłocznie informację, o której mowa w art. 193 ust. 4, do organu nadzoru oraz akcjonariuszom pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem.

3. Dobrowolny fundusz przekazuje niezwłocznie informację, o której mowa w art. 193 ust. 4, do organu nadzoru oraz publikuje na ogólnodostępnej stronie internetowej.

Art. 194a. 1. Dobrowolny fundusz i pracowniczy fundusz są obowiązane do przygotowania deklaracji zasad polityki inwestycyjnej funduszu.

2. Deklaracja obejmuje co najmniej przedstawienie wdrożonych metod oceny ryzyka i procedur zarządzania ryzykiem oraz zasad alokacji środków w papiery wartościowe.

3. Dobrowolny fundusz i pracowniczy fundusz przekazują deklarację organowi nadzoru co 3 lata lub niezwłocznie po wprowadzeniu istotnych zmian w polityce inwestycyjnej funduszu.

4. Dobrowolny fundusz i pracowniczy fundusz są obowiązane do przekazania organowi nadzoru po raz pierwszy deklaracji w terminie 6 miesięcy od dnia wpłynięcia pierwszej składki do funduszu.

5. Dobrowolny fundusz i pracowniczy fundusz przekazują deklarację także na pisemne żądanie członka.

Art. 195. Towarzystwo i fundusz mają obowiązek dostarczania organowi nadzoru okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących ich działalności i sytuacji finansowej.

Art. 196. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki, jakim powinien odpowiadać prospekt informacyjny oraz informacja, o której mowa w art. 191 ust. 1,
- 2) sposób i termin udostępniania przez fundusz prospektu informacyjnego oraz termin przesyłania informacji, o których mowa w art. 191–193,
- 3) zakres sprawozdań i bieżących informacji dostarczanych przez towarzystwo i fundusz do organu nadzoru oraz terminy przekazywania tych sprawozdań i informacji

– uwzględniając wymogi kompletności i rzetelności informacji dotyczących funkcjonowania funduszy.

Art. 197. 1. Informacje o otwartym funduszu, dobrowolnym funduszu lub towarzystwie udostępniane lub rozpowszechniane publicznie przez powszechne towarzystwo lub na zlecenie powszechnego towarzystwa, a także na rzecz powszechnego towarzystwa, otwartego funduszu lub dobrowolnego funduszu, a także informacje o pracowniczym funduszu udostępniane przez pracownicze towarzystwo powinny w sposób zrozumiały, obiektywny i rzetelny przedstawiać sytuację finansową funduszu lub towarzystwa, a także ryzyko związane z przystąpieniem do funduszu oraz pozostawaniem członkiem funduszu.

2. Zakazana jest reklama dotycząca otwartego funduszu zawierająca informacje, które nie spełniają wymagań określonych w ust. 1, lub wprowadzająca albo mogąca wprowadzić w błąd, który mógłby mieć wpływ na skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do otwartego funduszu lub w nim pozostawał.

3. Jeżeli udostępniane lub rozpowszechniane publicznie informacje o funduszu lub towarzystwie lub reklama naruszają wymagania określone w ust. 1 lub 2, organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, zakazuje towarzystwu lub podmiotowi działającemu na rzecz towarzystwa lub funduszu ich udostępniania lub rozpowszechniania publicznego.

4. W decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 3, nakazuje się jednocześnie ogłoszenie lub udostępnienie sprostowania o treści i formie wskazanej przez organ nadzoru i we wskazanym przez organ nadzoru terminie.

5. Decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 3, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

6. Jeżeli zakaz, o którym mowa w ust. 3, lub nakaz, o którym mowa w ust. 4, nie zostanie wykonany, organ nadzoru nakłada na towarzystwo lub podmiot działający na rzecz towarzystwa lub funduszu karę pieniężną w wysokości do 3 000 000 zł oraz na koszt towarzystwa udostępnia lub rozpowszechnia publicznie sprostowanie, o którym mowa w ust. 4, w sposób i formie adekwatnej do stopnia i zakresu naruszenia wymogów określonych w ust. 1 i 2.

Art. 197a. 1. (utracił moc)⁸⁾

2. Za reklamę nie uważa się zamieszczania na stronie internetowej otwartego funduszu informacji, o których mowa w art. 191 ust. 1 i 1a.

3. W przypadku naruszenia zakazu określonego w *ust. 1* organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje towarzystwu lub podmiotowi działającemu na rzecz towarzystwa lub funduszu zaprzestanie tego naruszenia i nakłada na towarzystwo lub podmiot działający na rzecz towarzystwa lub funduszu karę pieniężną w wysokości od 1 000 000 zł do 3 000 000 zł.

4. Decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 3, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 198. Jeżeli towarzystwo, fundusz lub depozytariusz nie wypełniają określonych w przepisach prawa obowiązków przekazywania informacji organowi nadzoru lub członkom funduszu, organ nadzoru może nałożyć na towarzystwo lub depozytariusza karę pieniężną w wysokości do 3 000 000 zł.

Rozdział 21

Nadzór nad działalnością funduszy emerytalnych

Art. 199. (uchylony)

Art. 200. 1. (uchylony)

2. Zadaniem organu nadzoru jest:

- 1) sprawowanie nadzoru nad działalnością funduszy;
- 1a) analiza kształtu rynku emerytalnego w zakresie otwartych funduszy, dobrowolnych funduszy, pracowniczych programów emerytalnych, IKE oraz IKZE w Polsce, poziomu zabezpieczenia interesów członków funduszy emerytalnych i uczestników pracowniczych programów emerytalnych, zagrożeń dla konkurencji na rynku otwartych funduszy emerytalnych, rozwoju dobrowolnych i kapitałowych oszczędności emerytalnych, maksymalizacji poziomu oszczędności emerytalnych oraz przedkładanie propozycji stosownych zmian przepisów prawa w tym zakresie;
- 2) (uchylony)
- 3) sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem pracowniczych programów emerytalnych;
- 4) pogłębianie wiedzy społeczeństwa na temat celów i zasad działalności funduszy, ze szczególnym uwzględnieniem praw przysługujących ich członkom;
- 5) pogłębianie wiedzy społeczeństwa na temat celów i zasad funkcjonowania pracowniczych programów emerytalnych, ze szczególnym uwzględnieniem praw uczestników takich programów;

⁸⁾ Z dniem 18 listopada 2015 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 listopada 2015 r. sygn. akt K 1/14 (Dz. U. poz. 1917).

- 6) współdziałanie z organami administracji rządowej, Narodowym Bankiem Polskim, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, towarzystwami, podmiotami działającymi na rzecz funduszy oraz związkami pracodawców, związkami zawodowymi i innymi organizacjami społecznymi w zakresie kształtowania polityki państwa zapewniającej bezpieczny rozwój funduszy i pracowniczych programów emerytalnych;
- 7) udzielanie informacji Narodowemu Bankowi Polskiemu w zakresie niezbędnym do wykonywania nadzoru nad bankami pełniącymi funkcje depozytariuszy i bankami będącymi akcjonariuszami towarzystw;
- 8) (uchylony)
- 8a) współdziałanie z zagranicznymi organami nadzoru w ramach realizacji transgranicznej działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad tymi instytucjami;
- 9) podejmowanie innych działań przewidzianych przepisami niniejszej ustawy.

Art. 200a. (uchylony)

Art. 201. (uchylony)

Art. 202. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez organ nadzoru nie wstrzymuje wykonania decyzji organu nadzoru o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa, jeżeli cofnięcie zezwolenia następuje z innych przyczyn niż określone w art. 61.

3a. Organ nadzoru może nadać decyzji administracyjnej rygor natychmiastowej wykonalności, również jeżeli wymaga tego interes członków funduszy emerytalnych lub uczestników pracowniczych programów emerytalnych.

4. Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej nakładanej na podstawie przepisów ustawy organ nadzoru jest obowiązany uwzględniać rodzaj i wagę stwierdzonych nieprawidłowości.

Art. 203. (uchylony)

Art. 204. 1. W ramach nadzoru nad działalnością funduszy organ nadzoru jest uprawniony w szczególności do:

- 1) żądania udostępnienia przez towarzystwo kopii dokumentów związanych z działalnością funduszu lub towarzystwa oraz zapoznawania się z ich treścią;
- 2) żądania wszelkich informacji i wyjaśnień, dotyczących działalności funduszu lub towarzystwa, od członków zarządu, rady nadzorczej, pracowników towarzystwa oraz innych osób związanych z towarzystwem lub funduszem umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze;
- 3) żądania udostępnienia przez depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności, wszelkich informacji, dokumentów i wyjaśnień dotyczących wykonywanych czynności na rzecz funduszu lub towarzystwa.

2. Organ nadzoru, kierując pisemne żądanie, o którym mowa w ust. 1, wskazuje termin jego wykonania.

3. W razie stwierdzenia, na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień i dokumentów, o których mowa w ust. 1, przypadków naruszeń prawa lub interesu członków funduszu, organ nadzoru powiadamia towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności, o stwierdzonych nieprawidłowościach i wyznacza termin do ich usunięcia.

4. Towarzystwo, depozytariusz lub osoba trzecia, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności, może w terminie 7 dni od dnia doręczenia powiadomienia pisemnie zgłosić umotywowane zastrzeżenia do treści powiadomienia.

4a. Jeżeli towarzystwo, depozytariusz lub osoba trzecia, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności, uchybi terminowi, o którym mowa w ust. 4, organ nadzoru na prośbę zainteresowanego może przywrócić ten termin. Przywrócenie terminu może nastąpić, jeżeli zainteresowany uprawdopodobni, że uchybienie nastąpiło bez jego winy. Organ nadzoru informuje pisemnie zainteresowanego o przywróceniu terminu albo o odmowie jego przywrócenia.

5. Organ nadzoru po rozpatrzeniu zastrzeżeń powiadamia towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności, o sposobie ich rozpatrzenia. W powiadomieniu o rozpatrzeniu zastrzeżeń organ nadzoru może:

- 1) uwzględnić zastrzeżenia w całości lub w części i dokonać odpowiedniej zmiany w treści powiadomienia;
- 2) nie uwzględnić zastrzeżeń, jeżeli są bezzasadne.

6. W przypadku gdy zostały zgłoszone zastrzeżenia zgodnie z ust. 4, termin do usunięcia nieprawidłowości, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia doręczenia powiadomienia o rozpatrzeniu zastrzeżeń.

7. W terminie 3 dni od dnia upływu terminu wyznaczonego do usunięcia nieprawidłowości, towarzystwo, depozytariusz lub osoba trzecia, do której zostało skierowane powiadomienie, informuje pisemnie organ nadzoru o sposobie usunięcia nieprawidłowości.

8. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, organ nadzoru może nałożyć na towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności, karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł.

9. W przypadku stwierdzenia na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień lub dokumentów, o których mowa w ust. 1, rażącego naruszenia prawa lub rażącego naruszenia interesu członków funduszy, organ nadzoru może nałożyć na towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności, karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł, bezpośrednio po stwierdzeniu tych naruszeń.

Art. 204a. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności funduszu, towarzystwa, depozytariusza, a także osoby trzeciej, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności.

2. Osoba upoważniona przez organ nadzoru ma prawo wstępu do pomieszczeń:

- 1) towarzystwa – w celu sprawdzenia, czy działalność towarzystwa lub funduszu jest zgodna z prawem, statutem towarzystwa lub funduszu lub interesem członków funduszu;
- 2) depozytariusza – w celu sprawdzenia, czy jego działalność związana z przechowywaniem aktywów funduszu jest zgodna z prawem lub z umową o przechowywanie aktywów funduszu lub interesem członków funduszu;
- 3) osoby trzeciej, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności – w celu sprawdzenia, czy jej działalność związana z wykonywaniem niektórych czynności na rzecz funduszu lub towarzystwa jest zgodna z prawem lub interesem członków funduszu.

3. Osoba przeprowadzająca kontrolę ma prawo:

- 1) wglądu do wszelkich ksiąg, dokumentów i innych nośników informacji;
- 2) żądania sporządzenia oraz wydania kopii tych dokumentów i nośników informacji;
- 3) żądania udzielenia informacji przez członków władz statutowych, pracowników kontrolowanego przedsiębiorcy albo podmiotów lub innych osób związanych z kontrolowanym przedsiębiorcą albo podmiotem umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze;
- 4) żądania zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów.

4. Czynności kontrolne podejmowane przez pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego są wykonywane po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia wydanego przez organ nadzoru.

5. Kontrolę przeprowadza co najmniej dwóch kontrolujących.

6. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 4, zawiera co najmniej:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) oznaczenie organu kontroli;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko pracownika organu kontroli uprawnionego do wykonania kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej;
- 5) wskazanie osoby kierującej kontrolą;
- 6) firmę przedsiębiorcy albo nazwę podmiotu objętego kontrolą;
- 7) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;

- 8) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 9) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 10) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy albo podmiotu.

7. Zmiana zakresu przedmiotowego kontroli, terminu oraz pracownika organu kontroli wymaga wystawienia nowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli przedsiębiorcy. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

8. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli kierujący kontrolą doręcza kontrolowanemu przedsiębiorcy albo podmiotowi najpóźniej przed podjęciem przez kontrolujących pierwszych czynności kontrolnych.

Art. 204b. 1. Powiadomienie, o którym mowa w art. 204 ust. 3 oraz art. 204j ust. 1, powinno zawierać:

- 1) oznaczenie organu nadzoru;
- 2) datę wydania;
- 3) oznaczenie podmiotu, do którego kierowane jest powiadomienie;
- 4) wskazanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz termin do ich usunięcia;
- 5) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 6) pouczenie o prawie zgłoszenia zastrzeżeń;
- 7) pouczenie o treści art. 204 ust. 8;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania powiadomienia.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, oraz powiadomienie o rozpatrzeniu zastrzeżeń, o którym mowa w art. 204 ust. 5, jest czynnością nadzorczą, która nie rozstrzyga co do istoty jakiegokolwiek sprawy ani nie dotyczy uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa.

3. W razie wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję administracyjną, o której mowa w art. 204 ust. 8, sąd administracyjny może wstrzymać jej wykonanie, również wtedy, gdy skarżący uprawdopodobni, iż ocena działalności towarzystwa, depozytariusza lub osoby trzeciej, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności, zawarta w powiadomieniu, o którym mowa w art. 204 ust. 3 albo art. 204j ust. 1, rażąco narusza prawo.

Art. 204c. Jeżeli towarzystwo lub fundusz prowadzą działalność z naruszeniem prawa, statutu lub rażącym naruszeniem interesów członków funduszu, organ nadzoru może nałożyć na członka zarządu towarzystwa emerytalnego, odpowiedzialnego za te naruszenia, karę pieniężną do wysokości trzykrotności miesięcznego wynagrodzenia brutto tej osoby, wyliczonego na podstawie wynagrodzenia za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary, niezależnie od innych środków nadzorczych przewidzianych przepisami prawa.

Art. 204d. 1. Kontrolujący podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, jeżeli ustalenia kontroli mogłyby oddziaływać na jego prawa lub obowiązki albo prawa lub obowiązki jego małżonka lub osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Powody wyłączenia kontrolującego trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

3. Kontrolujący może być wyłączony również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

4. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 3, ujawnią się w toku kontroli, kontrolujący powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie organ nadzoru.

5. Wyłączony kontrolujący podejmuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes publiczny lub ważny interes podmiotu kontrolowanego.

6. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia organ nadzoru z urzędu albo na wniosek kontrolowanego przedsiębiorcy albo podmiotu lub na wniosek kontrolującego.

7. Organ nadzoru, postanawiając o wyłączeniu kontrolującego, uzupełnia skład kontrolujących. Przepis art. 204a ust. 7 stosuje się odpowiednio.

Art. 204e. 1. Kontrola przeprowadzana jest w siedzibie kontrolowanego przedsiębiorcy albo podmiotu, lub w miejscu wykonywania działalności, w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez kontrolowanego przedsiębiorcę albo podmiot.

2. Kontrola lub poszczególne czynności kontrolne, za zgodą kontrolowanego przedsiębiorcy albo podmiotu, mogą być przeprowadzane również w siedzibie organu, jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli.

3. Kontrolowany przedsiębiorca albo podmiot zapewnia kontrolującym warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności udostępnia urządzenia techniczne oraz, w miarę możliwości, oddzielne pomieszczenia z odpowiednim wyposażeniem.

4. Kontrolowany przedsiębiorca albo kierownik podmiotu lub upoważniona przez nich osoba może uczestniczyć w czynnościach, o których mowa w art. 204a ust. 3 pkt 3.

5. W okresie trwania kontroli kontrolowany przedsiębiorca albo podmiot wypełnia obowiązki, o których mowa w art. 204a ust. 3, w terminach i formach wskazanych przez kierującego kontrolą lub w jego zastępstwie innego kontrolującego.

Art. 204f. 1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.

2. Do dowodów zalicza się:

- 1) dokumenty;
- 2) dane i informacje umieszczone w systemach informatycznych kontrolowanego przedsiębiorcy albo podmiotu;
- 3) informacje udzielone przez osoby, o których mowa w art. 204a ust. 3 pkt 3;
- 4) oświadczenia osób trzecich;
- 5) wyniki oględzin;
- 6) inne materiały, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą.

3. Informacje pisemne sporządzane przez kontrolowanego przedsiębiorcę albo podmiot na potrzeby przeprowadzanej kontroli powinny być podpisane przez osoby upoważnione do ich sporządzania. W przypadku odmowy podpisania kontrolujący sporządza stosowną adnotację.

4. Zgodność z oryginałem odpisów, kserokopii i wyciągów z dokumentów potwierdza osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanego przedsiębiorcy albo podmiotu.

5. W razie niebezpieczeństwa utraty dowodów kierujący kontrolą lub w jego zastępstwie inny kontrolujący może wskazać sposób zabezpieczenia dowodów przez przechowywanie ich w miejscu prowadzenia działalności przez kontrolowanego przedsiębiorcę albo podmiot w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu.

6. O zwolnieniu dowodów spod zabezpieczenia decyduje kierujący kontrolą lub w jego zastępstwie inny kontrolujący.

Art. 204g. 1. Osoba przeprowadzająca kontrolę jest obowiązana z dokonanych czynności sporządzić i podpisać protokół kontroli. Protokół podpisuje kontrolowany przedsiębiorca albo podmiot, albo osoba upoważniona do ich reprezentowania.

2. Protokół zawiera w szczególności:

- 1) firmę i adres kontrolowanego przedsiębiorcy albo nazwę i siedzibę kontrolowanego podmiotu;
- 2) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe kontrolujących;
- 3) wskazanie osoby kierującej kontrolą;
- 4) numer i datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli;
- 5) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji w toku kontroli;
- 6) określenie przedmiotu i zakresu kontroli;
- 7) opis dokonanych czynności oraz ustalenia stanu faktycznego;
- 8) wzmiankę o poinformowaniu podmiotu kontrolowanego o jego prawach i obowiązkach, przez pouczenie o prawie, sposobie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli;
- 9) wykaz załączników z podaniem nazwy każdego załącznika;
- 10) datę i miejsce sporządzenia protokołu.

Art. 204h. 1. Protokół kontroli sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz kierujący kontrolą, lub w jego zastępstwie inny kontrolujący, przekazuje kontrolowanemu przedsiębiorcy albo podmiotowi.

2. Osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanego przedsiębiorcy albo podmiotu potwierdza odbiór protokołu, umieszczając pisemne oświadczenie w protokole.

3. Kierujący kontrolą lub w jego zastępstwie inny kontrolujący oraz kontrolowany przedsiębiorca albo podmiot, albo osoba przez nich upoważniona, parafują każdą stronę protokołu.

4. Jeżeli kontrolowany przedsiębiorca albo podmiot odmawia lub uchyla się od odebrania protokołu kontroli, organ nadzoru wzywa pisemnie podmiot kontrolowany do złożenia oświadczenia o odbiorze protokołu, wyznaczając termin nie krótszy niż 7 dni na dokonanie tej czynności. W przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu protokół uważa się za odebrany z upływem ostatniego dnia tego terminu.

5. Po potwierdzeniu odbioru protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków.

6. Oczywiście omyłki pisarskie lub rachunkowe prostuje kierujący kontrolą lub w jego zastępstwie inny kontrolujący, parafując sprostowania. Organ nadzoru o sprostowaniu oczywistych omyłek informuje pisemnie podmiot kontrolowany.

Art. 204i. 1. W terminie 14 dni od dnia potwierdzenia odbioru protokołu kontroli kontrolowany przedsiębiorca albo podmiot może zgłosić organowi nadzoru pisemne, umotywowane zastrzeżenia i uwagi do treści protokołu oraz stanowisko w sprawach objętych zakresem kontroli.

2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń organ nadzoru informuje kontrolowanego przedsiębiorcę albo podmiot w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

Art. 204j. 1. Po podpisaniu protokołu kontroli, organ nadzoru powiadamia pisemnie kontrolowanego przedsiębiorcę albo podmiot o stwierdzonych nieprawidłowościach i wyznacza termin do ich usunięcia. Przepisy art. 204 ust. 4–8 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli rażących nieprawidłowości, organ nadzoru może nałożyć na kontrolowanego przedsiębiorcę albo podmiot karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł, bezpośrednio po ich stwierdzeniu.

Art. 205. 1. Członek może wnieść do organu nadzoru skargę na fundusz, jeżeli sądzi, że działalność tego funduszu jest niezgodna z przepisami prawa lub postanowieniami statutu funduszu.

2. Skargę na fundusz może wnieść także osoba, która była uprzednio jego członkiem w okresie 6 miesięcy poprzedzających wniesienie skargi.

3. W imieniu grupy członków skargę na fundusz może wnieść do organu nadzoru także organizacja społeczna, której zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej.

Art. 206. 1. Organ nadzoru może żądać zwołania posiedzenia zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa oraz umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad tych organów, jeżeli uzna to za konieczne do prawidłowego sprawowania nadzoru nad działalnością funduszu lub towarzystwa.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru deleguje swojego przedstawiciela do udziału w posiedzeniu zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa, który jest uprawniony do zabierania głosu w sprawach objętych porządkiem obrad tych organów.

3. Organ nadzoru w pisemnym wezwaniu występuje z żądaniem, o którym mowa w ust. 1, określając termin, przed którego upływem posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa powinno się odbyć. Termin ten nie może być krótszy niż 30 dni, licząc od dnia doręczenia wezwania.

4. Towarzystwo jest obowiązane niezwłocznie poinformować organ nadzoru o ustalonym terminie posiedzenia.

5. Jeżeli w ciągu 14 dni od dnia doręczenia wezwania termin posiedzenia zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa nie zostanie ustalony lub zostanie ustalony z naruszeniem terminu określonego w wezwaniu, organ nadzoru może zwołać posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa na koszt towarzystwa.

Art. 207. (uchylony)

Art. 207a. Organ nadzoru może być uczestnikiem postępowania rejestrowego dotyczącego towarzystwa emerytalnego lub funduszu emerytalnego.

Art. 207b. Organ nadzoru, przynajmniej raz na dwa lata, przekazuje Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych informację o obowiązujących w prawie polskim wymogach dotyczących działalności pracowniczych funduszy emerytalnych.

Art. 208. (uchylony)

Art. 209. (uchylony)

Art. 210. Do Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, jego Zastępców, członków Komisji, pracowników Urzędu tej Komisji oraz osób zatrudnionych w Urzędzie tej Komisji na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze stosuje się odpowiednio przepisy art. 49.

Art. 211–214. (uchylone)

Rozdział 22

Przepisy karne

Art. 215. Kto nie będąc do tego uprawniony używa w nazwie (firmie) lub do określenia prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej albo w reklamie określeń, o których mowa w art. 10 ust. 2 lub art. 28 ust. 1,

podlega grzywnie do 1 000 000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 216. Kto bez wymaganego zezwolenia prowadzi działalność, o której mowa w art. 2 ust. 2 lub 3 lub art. 29 ust. 1,

podlega grzywnie do 5 000 000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 217. Kto, podejmując decyzje inwestycyjne na rachunek funduszu, narusza wymogi w zakresie działalności lokacyjnej określone w niniejszej ustawie, stwarzając przez to zagrożenie dla interesów członka funduszu,

podlega grzywnie do 1 000 000 zł.

Art. 218. 1. Kto, będąc odpowiedzialny za informacje zawarte w prospekcie informacyjnym, podaje nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, wpływające w istotny sposób na treść informacji,

podlega grzywnie do 5 000 000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Kto, będąc odpowiedzialny za inne informacje udostępniane członkom funduszu lub organowi nadzoru, zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, dopuszcza się czynu określonego w ust. 1,

podlega grzywnie do 1 000 000 zł.

Art. 219. 1. Kto wbrew zakazowi przewidzianemu w art. 92 ust. 1 prowadzi działalność akwizycyjną polegającą na działaniach mających na celu skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do otwartego funduszu lub pozostawał członkiem tego funduszu, lub w ramach tej działalności oferuje określone w tym przepisie dodatkowe korzyści materialne lub wykorzystuje stosunek nadrzędności wynikający ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, na którym jest oparta zależność służbowa lub inna zależność o podobnym charakterze, w celu skłonienia do przystąpienia do otwartego funduszu lub pozostawania jego członkiem,

podlega grzywnie do 1 000 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto, prowadząc działalność, o której mowa w art. 92 ust. 2, oferuje dodatkowe korzyści materialne w zamian za przystąpienie do określonego otwartego funduszu lub za pozostawanie jego członkiem.

Art. 219a. (uchylony)

Art. 220. 1. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej dotyczącej działalności funduszu, ujawnia ją lub wykorzystuje,

podlega grzywnie do 1 000 000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej,

podlega grzywnie do 5 000 000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 221. (uchylony)

Art. 222. Odpowiedzialności karnej przewidzianej w przepisach art. 215–220 podlega także ten, kto dopuszcza się czynów określonych w tych przepisach, działając w imieniu osoby prawnej.

Rozdział 23

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 223–228. (pominięte)

Rozdział 24

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 229. (uchylony)

Art. 230. (pominięty)

Art. 230a. (pominięty)

Art. 231. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 199–214 i art. 230, które wchodzi w życie z dniem 1 maja 1998 r.;
- 2) art. 1–60, art. 92–94, art. 152, art. 157–164, art. 197, art. 215–222 i art. 230a, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1998 r.;
- 3) art. 81–85, art. 90, art. 98 i art. 189–190, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 1999 r.